

Tuarascáil Bhliantúil 2024

Bord na Móna

ATÁ MUID AG DÉANAMH NÍOS

Tuarascáil na Stiúrthóirí agus Ráitis Airgeadais

Ábhar	Leathanach
Ráiteas an Chathaoirligh	2
Ráiteas an Phríomhfheidhmeannaigh	4
Buaicphointí BA24	6
Tuarascáil ar Rialachas	
Tuarascáil ar Bhainistíocht Riosca	9
Tuarascáil na Stiúrthóirí	14
Ráiteas ar Fhreagrachtaí na Stiúrthóirí	22
Tuarascáil an Iníúcháir Neamhspleách	23
Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite	
Ráiteas Ioncaim Comhdhlúite	26
Ráiteas Comhdhlúite ar an Ioncam Cuimsitheach Iomlán	27
Clár Comhardaithe Comhdhlúite	28
Ráiteas Comhdhlúite ar Athruithe ar Chothromas	29
Ráiteas Comhdhlúite ar Shreabhadh Airgid	30
Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite	31
Ráitis airgeadais eintitis na Cuideachta	
Ráiteas na Cuideachta ar Staid an Airgeadais	79
Ráiteas na Cuideachta ar Athruithe ar Chothromas	80
Nótaí atá mar chuid de Ráitis Airgeadais na Cuideachta	81

Ráiteas an Chathaoirligh

Is cúis áthais dom an Tuarascáil Bhliantúil do Ghrúpa Bhord na Móna don bhliain airgeadais dar críoch an 27 Márta 2024 a chur i láthair, thar ceann an Bhoird.

Léiríonn na torthaí airgeadais do BA24 claochlú an ghnó agus an fás brabúsach leanúnach ó ghnóthas fuinnimh in-athnuaite agus réitigh aeráide Bhord na Móna. Agus brabús oibriúcháin €106.7m againn, tá sé ag an leibhéal is airde riamh i stair na Cuideachta.

Tá Bord na Móna i riocht láidir anois chun dícharbónú gheilleagar na hÉireann a chumasú, agus leas a bhaint as. Mar thoradh ar an láidreach airgeadais seo, bhí an chuideachta in ann díbhinn fheabhsaithe aonuaire €37.8m a íoc le linn na bliana airgeadais, toradh suntasach don Stát ar an infheistíocht a rinneadh tar éis an straitéis Donn go Glas a sheachadadh, rud a bheireann na sochair leis ó thaobh cúrsaí airgeadais de agus ó thaobh bonneagar fuinnimh in-athnuaite a sheachadadh ar scála.

Ciallaíonn scála na píblíne fuinnimh in-athnuaite, atá 5GW, go bhfuil an chuideachta ar an mbóthar ceart le bheith ar an soláthraí fuinnimh in-athnuaite is mó sa tír. Le linn na bliana airgeadais, léirigh Bord na Móna arís go bhfuil sé ar a chumas aige tionscadail a sheachadadh ar scála, agus i gcomhar le comhpháirtithe comhfhiontair den scoth. Chomh maith leis sin, d'fhógair Bord na Móna comhpháirtíocht comhfhiontair le SSE Renewables chun suas le 800MW de thionscadail fuinnimh in-athnuaite nua a fhorbairt, rud a chuirfidh go mór leis na spriocanna fuinnimh in-athnuaite atá leagtha amach i bPlean na hÉireann um Ghníomhú ar son na hAeráide.

Leanann an chuideachta ar aghaidh ag infheistiú agus ag nuálaíocht. Chuige seo, is deis shuntasach don Stát agus do Bhord na Móna araon foilsíú an Chreata d'Fhuinneamh Gaoithe amach ón gCósta ag an Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide i mBealtaine 2024. Cuireann an Creat seo le Plean na bliana seo caite um Ghníomhú ar son na hAeráide agus leagtar amach ann spriocanna uailmhianacha do ghiniúint leictreachais amach ón gcósta a bheidh 20GW faoi 2040 agus 37GW faoi 2050.

Agus an Creat agus Plean Ceantar Muirí Sainithe (DMAP) an chósta theas foilsithe anois, tá conair shoiléir againn chun leas a bhaint as acmhainneacht fuinnimh agus eacnamaíoch na hacmhainne ollmhóra seo amach ón gcósta. Tá cur chuige pleanbhunaithe ag Éirinn anois a leagann béim ar an ngá uileghabhálach leis an timpeallacht mhuirí agus bithéagsúlacht a chosaint, agus chun tacú leo siúd atá ag brath ar an bhfarraige mar shlí bheatha.

Cuirtear fáilte go speisialta roimh na forbairtí seo i gcomhthéacs chomhpháirtíocht Bhord na Móna le Ocean Winds chun comhúinéireacht a bhaint amach agus na deiseanna fuinnimh gaoithe amach ón gcósta go léir a aithint agus a fhorbairt.

Le linn na bliana airgeadais, tá €164m breise infheistithe ag Bord na Móna i dtionscadail fuinnimh in-athnuaite; €133m atá faoi úinéireacht iomlán na cuideachta agus €31m i gcomhfhiontair. Áirítear leis seo tús a chur le Feirm Ghréine Thigh Mochua Thuaidh a thógáil, in éineacht le comhpháirtí comhfhiontair BSL, agus le Feirm Ghaoithe Dhoirín an Locha atá faoi lánúinéireacht agus tionscadail Ceallra Chluain Críon a thógáil freisin.

In éineacht lenár gcomhpháirtí comhfhiontair BSL, sheolamar Feirm Ghaoithe Abhainn Eimhnigh go foirmiúil le linn BA24, arb í an fheirm ghaoithe is mó sa tír í. Infheisteoidh Ciste Sochair Pobail Abhainn Eimhnigh tuairim is €18m i dtreo eagraíochtaí neamhbhrabúis ar nós grúpaí pobail agus deonacha, carthanachtaí, fiontair shóisialta agus clubanna agus cumainn a dtacaíonn a gcuid oibre le tionscnaimh phobail agus tionscadail feabhsúcháin.

I mí Aibreáin 2024, ba é Amazon Web Services (AWS) an chéad ghnó a chuaigh isteach in Éiceapháirc Fuinnimh Bhord na Móna i Lár na Tíre. Tá thart ar 3,000 heicteár á n-athrú ag an Éiceapháirc Fuinnimh ar fud bhunachar talún na cuideachta agus dearfar é chun slándáil soláthair fuinnimh na hÉireann a fheabhsú, ag tacú chun roinnt de chuspóirí aeráide, fuinnimh in-athnuaite agus fiontair an Stáit a sheachadadh. Is é seo an chéad cheann dá leithéid d'Éiceapháirceanna Fuinnimh a d'fhéadfadh a bheith ann amach anseo, ginfidh gach Páirc go leor fuinnimh in-athnuaite chun cumhacht a thabhairt do roinnt eamálacha a bhfuil ról tábhachtach acu i bhforbairt shóisialta agus eacnamaíoch na hÉireann, lena n-áirítear na hearnálacha déantúsaíochta, cógaisíochta agus agraibhia. Is moladh láidir an comhaontú le AWS d'acmhainneacht na Páirce.

Leanann Bord na Móna ag tabhairt tacaíochta do ghnólachtaí nuálacha agus do bhunaitheoirí a bhfuil uailmhianta acu i réimse na hinbhuanaitheachta trí na cláir Accelerate Green. Le bliain anuas, chuir 17 ngnó ghlasa eile na cláir sin i gcrích, ag dul isteach i ngrúpa alumni de 42 cuideachta atá tar éis cláir Accelerate Green a chur i gcrích ó bhí 2022 ann. Is é Accelerate Green Grow an príomhchlár luasaire inbhuanaitheachta don gheilleagar um athrú aeráide in Éirinn agus tá sé tiomanta do thacaíocht a thabhairt do chuideachtaí ar spéis leo táirgí agus seirbhísí atá bunaithe ar nuálaíocht ghlasa a scálú nó a fhorbairt. Roghnaíodh ocht gcuideachta chun páirt a ghlacadh inár gclár, is iad sin Accl Energy, Konree Innovation, Somatech, Weev, Voltclub, Universal Graphics, I/O Agri agus Affinity EV.

Thug Bord na Móna Accelerate Green Start isteach chomh maith; is clár do ghnólachtaí nuathionscanta atá níos luaithe sna hearnálacha aeráide agus inbhuanaitheachta é. Ghlac naoi gcuideachta páirt in Accelerate Green Start, lena n-áirítear EVHacs, Airryzen, Rebot, IFF, GlowTire, Retrokit, Biota, EVE Mobility agus Feighery's Farm. Tá siad ag seachadadh cuid de na nuálaíochtaí inbhuanaithe is nuaí in Éirinn agus ag cruthú réitigh atá dírithe ar an aeráid do thionscail éagsúla in Éirinn agus go hidirnáisiúnta.

Is céim thábhachtach iad na cláir Accelerate Green do Bhord na Móna ar ár dturas chun todhchaí níos inbhuanaithe a chumasú d'Éirinn agus chun tacú le cuideachtaí inscálaithe a mbeidh tionchar dearfach ag a gcuid nuálaíochtaí ar ghníomhaíocht ar son na haeráide. Tá níos mó ná 350 post cumasaithe ag Bord na Móna trí alumni Accelerate Green go dtí seo thar raon disciplíní. Creideann Bord na Móna gur féidir linn cabhrú le héiceachóras bríomhar a fhorbairt a chuirfidh réigiún Lár na Tíre ar thús cadhnaíochta sa gheilleagar saor ó charbón agus a chumasaíonn cruthú post ardluacha sa réigiún.

Forbraíodh clár New Beginnings chun tacú le himeacht fostaithe, a cuireadh isteach orthu nuair a scoireadh de tháirgeadh móna agus a raibh fonn orthu a ngnó féin a thosú. Cuireadh tús leis ar dtús i mí an Mheithimh 2023 le deichniúr rannpháirtí, ar bhain naonúr díobh céim amach agus ó shin i leith, tá a ngnólacht féin bunaithe go rathúil acu i réimsí a bhaineann le hiarfheistiú, seirbhísí talmhaíochta agus oiliúint Sláinte & Sábháilteachta go seirbhísí cúireireachta, seirbhísí boinn agus giomnásiam. I dtiannta a chéile, tá 20 post nua ginte acu i Lár na Tíre agus táthar ag súil go dtiocfaidh méadú air sin sa ghearrthéarma agus sa mheántéarma. Réitigh rath an chláir sin an bealach don dara ghrúpa a thosaigh i mí an Mhárta 2024 le 14 rannpháirtí agus atá le críochnú i mí Lúnasa 2024.

Thar ceann an Bhoird, ba mhaith liom ár mbuíochas a ghabháil leis an Aire Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide, Eamon Ryan. Ba mhaith liom buíochas a ghabháil chomh maith le hOonagh Buckley, Ard-Rúnaí na Roinne; Lisa Keyes, Ard-Rúnaí Cúnta; agus Anthony Rourke, Fiona McElhatton agus Jenny O'Hora, Príomhoifigigh agus

Oifigigh eile de chuid na Roinne a thug comhairle agus tacaíocht dúinn i gcónaí le linn na bliana, agus is mór againn é sin cinnte.

Ó thaobh cúrsaí rialachais de, téann Bord na Móna i dteagmháil ar bhonn rialta leis an rannán NewERA de Ghníomhaireacht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnta agus leis an Roinn Caiteachais Phoiblí, Seachadadh agus Athchóirithe an Phlean Forbartha Náisiúnta. Gabhaim buíochas leis na hOifigigh in NewERA agus leis na hOifigigh éagsúla sa Roinn as a dtacaíocht leanúnach.

I mo cháil mar Chathaoirleach, in éineacht le comhaltaí an Bhoird, is féidir liom machnamh a dhéanamh ar bhliain airgeadais ina léirítear seachadadh rathúil na straitéise Donn go Glas de chuid Bhord na Móna ar bhealach iomlánaíoch trí fheidhmíocht airgeadais, trí chur le dul chun cinn an Stáit i dtreo glan-nialais, trí rannchuidiú sóisialta agus maoirseacht fhreagrach a dhéanamh ar an mbunachar talún a chuirtear ar iontaoibh na cuideachta – lena n-áirítear athchóiriú 3,911ha de thailte móna nádúrtha.

Ba mhaith liom buíochas a ghabháil le mo chomhghleacaithe ar an mBord as a ndúthracht, a gcuid oibre crua agus a dtacaíocht i rith na bliana. Thar ceann an Bhoird, gabhaim buíochas leis an bPríomhfheidhmeannach Tom Donnellan, an fhoireann Ardcheannaireachta agus fostaithe Bhord na Móna a d'oibrigh go crua arís chun fíis uailmhianach a fhíorú go praiticiúil.

Geoffrey Meagher
Cathaoirleach

Ráiteas an Phríomhfheidhmeannaigh

Tá go leor garspriocanna tábhachtacha bainte amach ag Bord na Móna trí sholáthar rathúil ár straitéise Donn go Glas. Ní haon eisceacht í an bhliain seo caite. Rinneamar an t-aonad deiridh leictreachais a ghintear ó mhóin a dhó ag Stáisiún Cumhachta Éadan Doire a cheiliúradh, ag oscailt caibidle nua i stair Stáisiún Cumhachta Éadan Doire.

Leanaimid de chaibidlí nua a scríobh ar fud an ghnó agus Bord na Móna ag leanúint lena fhás agus lena fhorbairt mar chuideachta réitigh aeráide agus fuinnimh in-athnuaite, ag tacú le dul chun cinn na hÉireann i dtreo todhchaí atá neodrach ó thaobh na haeráide de.

Agus ár gclaochlú eagraíochtúil curtha i gcrích againn, is deimhniú é fás inbhuanaithe brabúsach ar rath na straitéise Donn go Glas. Arís eile, léiríonn ár dtorthaí airgeadais do BA24 an móiminteam láidir sa chroíchnó fuinnimh in-athnuaite le brabús oibriúcháin €106.7m atá méadaithe ó €95.2m sa bhliain roimhe sin, agus brabús €102.2m tar éis cánach. Treisíodh na figiúirí brabús seo le dhá idirbheart straitéiseacha: diúscairt 50% de sciar Bhord na Móna san Electricity Exchange DAC ag brabús €7.3m, agus baineadh amach brabús €57.1m i mí an Mhárta 2024 nuair a dhíol an Grúpa 50% dá leas in 8 bhfochuideachta le SSE Renewables Wind Farms (Ireland) Limited.

Le feidhmíocht airgeadais láidir leanúnach, cumasaítear infheistíocht agus nuálaíocht a chinnteoidh todhchaí an ghnó agus a thacóidh le cumas fuinnimh ghlan na hÉireann agus muid ag druidim le glanastaíochtaí nialasacha faoi 2050. Tá ár bpíblíne bonneagair fuinnimh in-athnuaite 5GW ag cur leis an sprioc sin ar bhealach uailmhianach agus fíor-inlámhsithe.

De réir mar a thugaimid tionscadail in-athnuaite tríd an bpíblíne, beidh comhpháirtíochtaí comhfhiontair agus tráchtála ríthábhachtach, mar a bhí roimhe seo, chun na pleananna fáis seo a sheachadadh.

In BA24, seoladh an dara céim d'Fheirm Ghaoithe Abhainn Eimhnigh. In éineacht le BSL, agus is ionann é agus comhinfeistíocht €320m, is í Abhainn Eimhnigh an fheirm ghaoithe is mó in Éirinn le hacmhainn iomlán suiteáilte 192MW – go leor chun freastal ar riachtanais fuinnimh breis agus 140,000 teach in Éirinn.

Tá sé seo sa bhreis ar an gcomhfhiontair le SSE Renewables, i mí an Mhárta na bliana seo, a dhíreoidh ar 800MW de thionscadail fuinnimh in-athnuaite nua a sheachadadh agus a bheidh, le himeacht ama, ar cheann de na comhfhiontair fuinnimh in-athnuaite ar tír is mó i stair an Stáit. Táimid ag súil le hinfeistíocht fhéideartha suas le €1 billiún tríd an gcomhpháirtíocht chomhfhiontair, thar na seacht mbliana atá romhainn, chun na tionscadail fuinnimh in-athnuaite seo a fhorbairt. Nuair a bheidh sé críochnaithe, i gcomhréir leis an sprioc 800MW, táthar ag súil go nginfidh an phunann seo go leor leictreachais chun cumhacht a thabhairt do leathmhilliún teach. Is díol suntais ríthábhachtach é go ndéanfaidh sé leathmhilliún tona d'astuithe carbóin gach bliain a fhritháireamh chomh maith.

Bhí ár bhfócas ar nuálaíocht le sonrú sa chomhaontú a baineadh amach le Amazon Web Services (AWS) i mí Aibreáin 2024 le bheith ar an gcéad ghnó a chuaigh isteach in Éiceapháirc Fuinnimh Bhord na Móna i Lár na Tíre, faoi réir toilithe rialála agus pleanála.

Leis an Éiceapháirc Fuinnimh, tá Bord na Móna ag infheistiú chun cumhacht gaoithe agus gréine, agus giniúint sholúbtha a sholáthar chun tacú le hathléimneacht eangaí nuair is gá agus chun naisc nua eangaí leictreachais a fhorbairt. Is é seo an chéad cheann dá leithéid in Éirinn agus cuireann sé go mór le cumas bonneagair an Stáit agus lena chumas tacú le fás agus forbairt thionsclaíoch ar scála mór ar bhealach inbhuanaithe, ag cur leis an eangach náisiúnta.

Tá sé tábhachtach a thabhairt faoi deara chomh maith gur chríochnaigh AWS a chéad chomhaontú ceannaigh cumhachta le Bord na Móna a bhaineann le Feirm Ghaoithe Dhoirín an Locha mar chuid den chomhaontú.

Déanfaidh Éiceapháirceanna fuinnimh cuideachtaí móra a chomhlonnú le raon teicneolaíochtaí fuinnimh in-athnuaite, rud a chumasóidh seachadadh fáis ísealcharbóin agus a rannchuideoidh le fiontair ghaolmhara, tionscnaimh phobail, taitneamhachtaí áitiúla, agus an timpeallacht nádúrtha áitiúil.

I bhfianaise scála ár bpíblíne fuinnimh in-athnuaite agus fairsinge oibriúcháin agus comhpháirtíochtaí comhfhiontair Bhord na Móna, tá sé ríthábhachtach go gcaomhnaímid an fócas straitéiseach agus an caipiteal atá ag teastáil chun seachadadh rathúil a chinntiú. Leanaimid ar aghaidh le tógáil Feirm Ghréine Thigh Mochua Thuaidh a chur chun cinn, in éineacht le comhpháirtí Comhfhiontair BSL, chomh maith le Feirm Ghaoithe Dhoirín an Locha agus tionscadal Ceallra Chluain Críon a thógáil.

Tá ár dtiomantas d'fhás marthanach amach anseo agus seachadadh na píblíne fuinnimh in-athnuaite cothromaithe freisin ag freagracht Bhord na Móna as athshlánú na dtailte móna. Le 12 mhí anuas, rinneamar athchóiriú ar 3,911 heicteár de thailte móna nádúrtha mar chuid dár Scéim Tailte Móna um Ghníomhú ar son na hAeráide. Chomh maith le hathshlánú na limistéar fíor-áille nádúrtha seo, feidhmíonn an Scéim Tailte Móna um Ghníomhú ar son na hAeráide an cuspóir praiticiúil agus ríthábhachtach chun leas a bhaint as cumhacht na dtailte móna chun stór de thart ar 100 milliún tonna carbóin a dhaingniú.

Leanann Bord na Móna de bheith ar thús cadhnaíochta san earnáil bailithe, próiseála agus cóireála dramhaíola.

Leanann na cláir Accelerate Green ar aghaidh ag cur ar chumas gnólachtaí nuálacha a bhfuil uailmhianta acu i réimse na hinbhuanaitheachta agus is deis do Bhord na Móna iad a chuid foghlama agus saineolais féin a fuarthas tríd an gclaochlú Donn go Glas a chomhroinnt.

Tá infheistíocht €5m geallta don chlár ag an gcuideachta go dtí deireadh 2025. Ó chríochnaigh Accelerate Green, tá ár n-alumni de 42 cuideachta tar éis €10m a bhailiú, le chéile, i maoiniú caipitil fiontair agus tá 75% d'iar-rannpháirtithe tar éis fostaithe nua a fhostú.

Ní raibh ár Straitéis Donn go Glas riamh ina cheann scríbe ach ina céad chéim thábhachtach i dturas Bhord na Móna chun an gnó a chosaint don todhchaí agus ár gcumas a fhorbairt agus a fheabhsú chun freastal ar riachtanais an gheilleagair agus phobail ar fud na hÉireann. Ba mhaith liom buíochas a ghabháil lenár bhfostaithe, arís eile, as a dtiomantas leanúnach ó na chéad chéimeanna dúshlánacha ar an turas seo. Táimid ag tabhairt aghaidh ar BA25 agus níos faide anonn ó áit láidir.

Tom Donnellan
Príomhfheidhmeannach

€164m

Infheistíodh €164m i dtionscadail in-athnuaite idir tionscadail faoi lánúinéireacht agus comhfhiontair in BA24

Cuireadh tús le tógáil ar Shaoráid Stórála Ceallraí Chluain Craoibhe

Leanadh leis an tógáil ag Feirm Ghaoithe Dhoire an Locha agus ag Feirm Ghréine Theach Mochua

Tús Nua

Chuir 9 rannpháirtí, a ndeachaigh an deireadh le táirgeadh móna i bhfeidhm orthu, an clár i gcrích agus chuir siad tús lena ngnóthais féin. Tá 14 rannpháirtí eile tar éis tús a chur leis an dara clár

17 gCuideachta

Líon na gcuideachtaí ar thacaigh clár Accelerate Green de chuid Bhord na Móna leo. Bunaíodh 8 gcuideachta nuathionscanta inbhuanaithe tríd an gclár Accelerate Green Grow, agus 9 ngnólacht nuathionscanta ag céim níos luaithe tríd ár gclár Accelerate Green Start

3,911 heicteár

Rinneadh an méid seo de thailte portaigh a athshlánú i rith na bliana, rud a athchóiríonn gnáthóga nádúrtha do phlandaí agus fiadhúlra

Breis agus €1m

An méid a tugadh do phobail ar fud na hÉireann trínár scéimeanna um shochar pobail

€37.8m

An méid a d'íoc Bord na Móna mar dhíbhinn fheabhsaithe aonuaire (95% le Rialtas na hÉireann) i rith na bliana, bunaithe ar an mbrabús a seachadadh in BA23

Tuarascáil ar Rialachas

Ábhar	Leathanach
Tuarascáil ar Bhainistíocht Riosca	9
Tuarascáil na Stiúrthóirí	14
Ráiteas ar Fhreagrachtaí na Stiúrthóirí	22
Tuarascáil an Iniúcháir Neamhspleách	23

Tuarascáil ar Bhainistíocht Riosca

Bainistíocht Riosca

Tá freagracht fhoriomlán ar an mBord as bainistíocht riosca lena n-áirítear cineál agus méid na rioscaí suntasacha a bhfuil sé sásta glacadh leo agus a chuspóirí straitéiseacha agus oibríochta á saothrú aige. Chuige sin, bhunaigh an Bord córas bainistíochta riosca a fhorálann do shainithint, measúnú agus cur i bhfeidhm gníomhartha agus rialuithe maolaithe go leanúnach, agus do mhonatóireacht agus tuairisciú ar na rioscaí suntasacha i mBord na Móna.

Tá an Coiste Riosca agus Iniúcháireachta freagrach, faoi údarás tarmhligthe, as cabhrú leis an mBord a oibleagáidí a chomhlíonadh i dtaobh measúnú, athbhreithniú agus monatóireacht a dhéanamh ar na rioscaí is dual don ghnó agus na próisis rialaithe chun na rioscaí sin a bhainistiú. Tacaíonn Príomhoifigeach Rioscaí ceaptha leis an gCoiste.

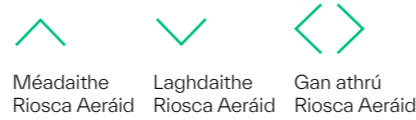
Tá an Príomhoifigeach Rioscaí freagrach as maoirsiú na ngníomhaíochtaí bainistíochta riosca ó lá go lá agus as a chinntiú go bhforbraítear agus go gcothaítear córas bainistíochta riosca éifeachtach, a thagann le nádúr, scála agus castacht an Ghrúpa. Tá córas bainistíochta riosca i bhfeidhm ag Bord na Móna ar fud an fhiontair, córas a chuireann béim láidir ar rioscaí straitéiseacha ag leibhéal an Ghrúpa (clár na rioscaí straitéiseacha) agus ar rioscaí straitéiseacha ag leibhéal an ghnó (clár na rioscaí gnó). Sa chóras bainistíochta riosca sin, díritear go mór ar bhainistiú na rioscaí a bhfuil an lucht bainistíochta in ann tionchar a imirt orthu tríd an bpróiseas riosca chomh maith le béim ar ghníomhartha amach anseo agus tá tábhacht faoi leith le freagracht as na nithe sin. Tá an bhainistíocht riosca leabaithe i ngach aonad gnó ag leibhéal oibríochta.

Soláthraíonn an córas bainistíochta riosca struchtúir chúil rialachais chun tacú le cleachtais bainistíochta riosca, sannadh foirmiúil na bhfreagrachtaí riosca i measc an Ghrúpa agus na nósanna imeachta a úsáidtear, gníomhartha agus rialuithe maolaithe ábhartha ina measc.

Áirítear leis an gcóras bainistíochta riosca na príomhghnéithe seo a leanas:

- > Straitéis riosca lena n-áirítear cuspóirí agus prionsabail.
- > Dhá chineál clár riosca, clár riosca straitéiseach agus clár riosca gnó.
- > Catagóirí riosca atá sainithe go soiléir bunaithe ar na rioscaí straitéiseacha.
- > Míreanna gníomhaíochta maolaitheacha soiléire agus freagrachtaí a shannadh do rioscaí an chláir riosca gnó.
- > Creat agus timthriall tuairiscithe chun na rioscaí a bhfuil nó a bhféadfadh Bord na Móna a bheith neamhchosanta orthu a aithint, a mheasúnú, a bhainistiú, agus monatóireacht agus tuairisciú a dhéanamh orthu.
- > Plean monatóireachta riosca ina dtugtar breac-chuntas ar fhreagrachtaí athbhreithnithe, dúshlán agus maoirseachta na hOifige um Chlárú Cuideachtaí agus na foirne bainistíochta.
- > Nósanna imeachta tuairiscithe a chinntíonn go ndéantar monatóireacht ghníomhach, bainistiú agus cumarsáid chúil maidir le heolas faoi rioscaí ag gach leibhéal laistigh de Bhord na Móna. Tugtar breac-chuntas sna nósanna imeachta ar fhreagrachtaí tuairiscithe na bainistíochta, na hOifige um Chlárú Cuideachtaí, an CBS agus an Bhoird.
- > Cultúr láidir bainistíochta riosca a leabú i ngach leibhéal sa Ghrúpa; agus
- > Ráitis foinn rioscaí a forbairt i dteannta an phróisis rioscaí straitéiseacha, agus ansin tabhairt faoi mhonatóireacht agus tuairisciú ar na ráitis

Tuarascáil ar Bhainistíocht Riosca ar lean Rioscaí Straitéiseacha

	Riosca & Tionchar	Aeráid Riosca	Gníomhartha Maolaithe
Airgeadas	<p>Neart Airgeadais An baol go dteipfidh ar neart airgeadais Bhord na Móna a choinneáil, mar gheall ar bhrú ar fheidhmíocht, gnólachtaí tearcfheidhmíochta, luaineacht sna praghsanna leictreachais, torthaí infheistíochta atá ar fáil agus mar thoradh air sin neamhbáltacht Ghrúpa Bhord na Móna infheistíocht agus fás.</p>	◁ ▷	<p>Déanann Bord na Móna monatóireacht leanúnach ar a staid airgeadais le hathbhreithnithe rialta ar fheidhmíocht oibríochtúil agus ar neart an chláir chomhardaithe. Le roinnt blianta anuas tá codanna gnó nach bhfuil ag feidmiú go maith agus feabhsaíodh bainistíocht airgid.</p> <p>Déantar anailís mhionsonraithe ar gach tionscadal caipitil i gcoinne méadrachtaí agus Príomhtháscairí Feidhmíochta éagsúla. Déanann an Bord athbhreithniú ar thionscadail chaipitil shuntasacha mar aon le gach socrú maoinithe. Tá próiseas leanúnach chun monatóireacht a dhéanamh ar chúinaint airgeadais i bhfeidhm agus déantar iad seo a bhainistiú go dlúth ag leibhéal na bainistíochta sinsearaí.</p> <p>I mí Feabhra 2023, chuir an Grúpa Saoráid Chreidmheasa Imrothlach (RCF) nua, Litir Chreidmheasa agus Saoráidí Rótharraingte ar bun le cuibhreas banc ar luach €432m.</p>
Oibríocht	<p>Aeráid An riosca ginearálta a bhaineann le héiginnteacht bhunúsach na bpatrún aimsire difriúil ar fheidhmíocht oibríochta agus airgeadais an Ghrúpa. Sa ghearrthéarma, áirítear orthu sin, an tionchar airgeadais a bhíonn ag torthaí ísle gaoithe ar fheidhmíocht na bhfeirmeacha gaoithe sa ghnó Fuinnimh In-athnuaite a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar bhrabúsacht an Ghrúpa. Scrúdóidh Bord na Móna rioscaí agus deiseanna eile thar thréimhsí ama éagsúla agus ó thaobh cásanna a bhaineann leis an aeráid. Cruthaíonn éiginnteacht na haimsire riosca don bhrabús a ghineann an Grúpa.</p>	↑	<p>Trí phunann chothrom gnólachtaí agus teicneolaíochtaí a fhorbairt, tugadh "fálú" nádúrtha don Ghrúpa i gcoinne aon drochaimsir amháin i ngnó ar leith. D'fhorbair an Grúpa pleannanna teagmhais freisin chun brabúsacht a chosaint ar fud an Ghrúpa má tharlaíonn droch-eachtra aimsire ar leith. Tá creataí á bhforbairt ag Bord na Móna a chuireann síos ar na rioscaí agus ar na deiseanna a bhaineann leis an aeráid atá aitheanta ag an eagraíocht sa ghearrthéarma, sa mheántéarma agus san fhactéarma. D'oibrigh Bord na Móna le fostaithe agus le ceardchumainn chun patrúin oibre níos solúbtha a chur i bhfeidhm.</p>
	<p>Cead Pleanála An riosca nach bhfaigheadh an Grúpa cead pleanála le haghaidh tograí tábhachtacha bonneagair atá sa phlean straitéiseach.</p>	◁ ▷	<p>Tá foireann bainistíochta oilte ag an nGrúpa a léirigh go bhfuil siad in ann tograí móra bonneagair a phleanáil, a chur i bhfeidhm agus a chur i gcrích, agus a léirigh cumas chuige sin. D'earcaigh sé roinnt fostaithe breise le bliain anuas a bhfuil taithí acu. Tá próiseas cruthaithe i bhfeidhm chun a chinntiú go seolfar an cháipéisíocht agus faisnéis riachtanach ar fad chuig na húdaráis ábhartha le gach iarratas pleanála. Ina theannta sin, glacann an Grúpa páirt i bpróisis fhairsinge chomhairliúcháin pobail lena chinntiú go ndéileáiltear le gach ábhar inniúil atá ag an bpobal.</p>

Tuarascáil ar Bhainistíocht Riosca ar lean Rioscaí Straitéiseacha

	Riosca & Tionchar	Aeráid Riosca	Gníomhartha Maolaithe
Oibríocht ar lean	<p>Sláinte agus Sábháilteacht An baol go dteipfidh orthu cloí le reachtaíocht agus beartais sláinte agus sábháilteachta mar gheall ar easpa forfheidhmithe ar fud an Ghrúpa, an bhainistíocht agus fostaithe gan na nósanna imeachta cearta nó an easpa oiliúna a leanúint, agus gortú nó bás féideartha foistá nó damáiste do mhaoin a mbíonn smachtbhanna airgeadais, cailteanas airgeadais agus damáiste do chúl mar thoradh orthu go léir.</p>	◁ ▷	<p>Tá nósanna imeachta mionsonraithe Sláinte agus Sábháilteachta i bhfeidhm ar fud an Ghrúpa agus oibrítear na córais sin bunaithe ar chineál agus scála na rioscaí i ngach gnó ar leith. Cuireann an Roinn Sláinte agus Sábháilteachta oiliúint ar gach ball foirne agus cuirtear leis sin le hiniúchtaí seachtracha a dhéanann triú páirtithe. Coinnítear clúdach árachais ag leibhéal an Ghrúpa le haghaidh gach riosca shuntasacha inárachais agus tugann ár n-árachóirí faoi iniúchtaí cuimsitheacha. Bíonn oibríochtaí an Ghrúpa faoi réir réimse rialachán agus iniúchtaí atá ag éirí níos déine de réir a chéile agus ceapadh nósanna imeachta stuama chun sárú ábhartha oibleagáidí reachtúla nó oibleagáidí rialaithe eile a chosc.</p>
	<p>Cibearshláindáil An riosca go gcuirfí teicneolaíocht faisnéise agus/nó córais bhaincúireachta Bhord na Móna i mbaol mar gheall ar bhriseadh isteach/ haiceáil nó ionsaí ó pháirtithe seachtracha nó inmheánacha as a n-eascródh cailteanas airgeadais agus/nó damáiste do chúl. Aithnítear riosca cibearshláindála anois mar cheann de na príomhrioscaí d'eagraíochtaí go hidirnáisiúnta.</p>	↑	<p>D'aithin an Grúpa an tábhacht a bhaineann leis an riosca seo a bhainistiú agus déanann sé athbhreithniú leanúnach ar an gcibearshláindáil ar fud an Ghrúpa, agus foistáitear saineolas inmheánach agus seachtrach chuige sin. Déantar infheistíochtaí sa teicneolaíocht, san oiliúint agus i ndaoine go leanúnach chun slándáil maidir le córais teicneolaíochta faisnéise agus lenár sócmhainní a choinneáil ar chaighdeán cuí.</p>
	<p>Slabhra Soláthair An baol go mbeidh easpa infhaighteachta amhábar, tráchtarraí, nó comhpháirteanna ann mar gheall ar shaincheisteanna a bhaineann leis an slabhra soláthair de bharr imeachtaí domhanda, cogáí, saincheisteanna soláthair agus boillsciú, rud a fhágann nach mbaintear amach pleannanna agus straitéisí.</p>	↑	<p>Aithníonn an Grúpa go bhfuil sé rithabhachtach slabhra soláthair athléimneach a fhorbairt ionas go n-éireoidh le straitéis Bhord na Móna. D'aithin an bhainistíocht roinnt príomhfhaicteoirí maidir leis seo, agus tá siad dírithe orthu. Tá caidreamh le comhpháirtithe straitéiseacha lárnach chun slabhra soláthair slán a chinntiú agus réitítear Bord na Móna chun comhpháirtíochtaí láidre a chruthú ag gach leibhéal. Tá measúnú déanta ag an mbainistíocht ar an slabhra soláthair reatha le haghaidh aon laigí a d'fhéadfadh a bheith ann, amhail foinsí ó sholáthraí amháin agus tá na réimsí seo doiciméadaithe agus pleannanna curtha i bhfeidhm.</p> <p>Tá pleannanna teagmhais cruthaithe ag an mbainistíocht i gcoinne suaité nó chun athléimneacht a neartú.</p> <p>Tá nósanna imeachta i bhfeidhm ag an bhfeidhm soláthair chun príomhsholáthraithe a ghrinnfhiosrú. Éilíonn an Grúpa deimhniú gur féidir lena dhíoltóirí freastal ar éilimh an ghnó agus a thuiscint gur dócha go dtarlóidh moilleanna nó saincheisteanna ó am go chéile. Éilíonn cuid den dúthracht sin soláthar chun a chinntiú go bhfuil soláthraí cobhsaí ó thaobh airgeadais de. Tá an éagobhsaíocht ina riosca breise dár slabhra soláthair agus don chibearshláindáil.</p>

Tuarascáil ar Bhainistíocht Riosca ar lean Rioscaí Straitéiseacha

	Riosca & Tionchar	Aeráid Riosca	Gníomhartha Maolaithe
Oibríocht ar lean	Seachadadh Tionscadail An Riosca maidir le neamhsheachadadh na dtionscadal straitéiseaca toisc nach n-éiríonn leo i gceantanna fuinnimh, gan PPAanna corparáideacha a fháil, teip ar chead pleanála, infhaighteacht eangaí, bainistíocht neamhéifeachtach tionscadail, ionchais maidir le haischur, agus mar thoradh air seo go léir nach seachadtar tionscadail straitéiseacha ar fud na ngnólachtaí uile agus cailteanas suntasach airgeadais amach anseo do Ghrúpa Bhord na Móna.		Tá saineolas láidir forbartha ag an nGrúpa i ngach gné de bhainistíocht tionscadal, le pleanálaithe, innealtóirí, aturnaetha, cuntasóirí agus araile a bhfuil taithí acu ag obair le chéile i bhfoirne trasfheidhmeacha a sholáthraíonn tionscadail straitéiseacha. Tá saineolas earcaithe ag an nGrúpa nach raibh ar fáil aige agus cuireann sé an fhoireann ar fad ar chlár oiliúna mionsonraithe. I réimsí áirithe teicneolaíochta nua, bhunaigh sé Comhfhiontair mar mhodh chun riosca a laghdú agus chun saineolas agus acmhainní a fháil.
	Foireann a Choinneáil agus a Mhealladh An riosca go dteipfeadh ar an nGrúpa na scileanna, an tallann agus na hacmhainní a theastaíonn chun a phleananna gnó a chur i gcrích a choinneáil, a mhealladh agus a fhorbairt. Sa chás sin, chaillfeadh sé go leor eolais, agus d'fhéadfadh bearnaí forbairt sna sainscileanna a theastaíonn chun straitéis an Ghrúpa a chur i gcrích, agus d'imreodh sé sin ar fad tionchar ar na haidhmeanna straitéiseacha a bhaint amach.		Cuireann an Grúpa béim láidir ar an réimse seo agus tá clár phleanála comharbais struchtúrtha i bhfeidhm anuas ar chlár forbartha bainistíochta. Tá clár earcaíochta céimithe i bhfeidhm le blianta beaga anuas. Táimid tiomanta do dheiseanna fostaíochta d'ardchaighdeán a sholáthar agus táimid ag infheistiú i gclár forbartha bainistíochta a bhfuil d'aidhm acu éagsúlacht níos mó a bhaint amach i bpoist shinsearacha ar fud an Ghrúpa.
	Éagsúlú An baol go dteipfidh ar an nGrúpa gnólachtaí malartacha agus sruthanna ioncaim nua a fhorbairt a theastaíonn uaidh chun a ghnólachtaí traidisiúnta a athsholáthar agus punann níos éagsúlaíthe a sholáthar. D'fhéadfadh sé seo a bheith mar gheall ar easpa fócas bainistíochta, easpa caipitil dhaoine agus airgeadais agus deiseanna cailte go léir as a dtagann laghdú ar scála an Ghrúpa, leibhéil fostaíochta laghdaithe go mór agus cailteanas airgeadais.		D'fhaomh an Bord straitéis mhionsonraithe chun réimsí gnó nua a fhairsingiú níos mó i measc Ghrúpa Bhord na Móna. Bhunaigh an Grúpa foirne tiomnaithe i gcomhair forbairt ghnó go háirithe ar fud a ghnóthaí fais, i.e. Fuinneamh In-athnuaite. Cuimsíonn na foirne ilréimsiúla sin innealtóireacht, airgeadas, dlí agus bainistíocht tionscadal. Tá caipiteal suntasach airgeadais geallta d'fhorbairt bhreise a dhéanamh ar na gnólachtaí Fuinneamh In-athnuaite. Breathnaíonn an Grúpa ar chomhfhiontair freisin, mar bhealach chun taithí sheachtrach a thabhairt isteach agus riosca a roinnt.
	Infhaighteacht Príomhshócmhainní An baol go dteipfeadh ar ghléasra criticiúil agus innealra criticiúil as a dtiocfaidh cailteanas suntasach airgeadais don Ghrúpa.		Tá roinnt príomhshócmhainní ag Bord na Móna a ghineann sreafaí airgid suntasacha don Ghrúpa. Tá sé ríthábhachtach go ndéantar na sócmhainní seo a chosaint agus a bhainistiú ar bhealach gairmiúil. Tá clár chothabhála fhairsinge curtha i bhfeidhm ag an nGrúpa le foireann atá cáilithe go gairmiúil agus tá beartas páirteanna breise aige a chinntíonn go bhfuil páirteanna spártha ar fáil don chuid is mó de na príomhchodanna. Cosnaíonn sé freisin na sócmhainní agus na sreafaí airgid le hárachas maoinne agus briseadh sa ghníomhaíocht ghnó do gach príomhshócmhainn.

Tuarascáil ar Bhainistíocht Riosca ar lean Rioscaí Straitéiseacha

	Riosca & Tionchar	Aeráid Riosca	Gníomhartha Maolaithe
Rialála	Rialála An riosca a bhaineann le droch-athruithe rialála agus an tionchar a d'fhéadfaidís a imirt ar shamhail airgeadais agus ghnó an Ghrúpa. Mura gcomhlíontar rialacháin, d'fhéadfadh caingne forfheidhmithe, dliteanais dhlíthiúla, damáiste do cháil an Ghrúpa agus cailteanas tacaíochta scairshealbhóirí a bheith mar thoradh air. Baineann cuid de na rioscaí rialála tábhachtacha atá roimh an nGrúpa leis an Margadh Leictreachais Aonair Comhtháite (I-SEM) agus leis an bpróiseas ceantála nua a tugadh isteach le haghaidh íocaíochtaí acmhainne do ghléasraí cumhachta; an tírdhreach rialála atá ag athrú agus atá ag spreagadh úsáid mhéadaithe bithmhaise i stáisiún Chumhacht Éadan Doire agus impleachtaí slabhra soláthair agus costais mar thoradh air sin.		Agus a phlean straitéiseach á fhorbairt, cinntíonn an Grúpa go bhforbraítear pleananna chun dul i ngleic leis na rioscaí rialála a bhíonn ag na gnóthaí agus go gcuirtear na pleananna i bhfeidhm nuair is féidir. Trí nuálaíocht agus forbairt sa slabhra soláthair, leanann an Grúpa ag dul i ngleic leis an athrú rialála a mbíonn tionchar aige ar fheidhmíocht oibríochta na ngnóthaí. Faomhadh infheistiúcháin chun aghaidh a thabhairt ar rioscaí rialála áirithe. I gcásanna áirithe nuair atáthar ag dul i ngleic le rioscaí rialála, níl an dara rogha ag an nGrúpa ach glacadh leis na rioscaí sin.

Tuarascáil na Stiúrthóirí

I. Réamhrá

Cuireann na Stiúrthóirí a dtuarascáil bhliantúil agus ráitis airgeadais iniúchta Bhord na Móna cpt ar fáil don bhliain airgeadais dar chríoch an 27 Márta 2024.

II. Príomhghníomhaíochtaí, Athbhreithniú Gnó agus Forbairtí Amach Anseo

Is cuideachta réitigh aeráide é Bord na Móna atá dírithe ar fhuinneamh in-athnuaite, athchúrsáil agus athshlánú agus athchóiriú tailte móna leathnaithe.

Cuimsíonn an Ráiteas ón bPríomhghníomhannach ar leathanach 4 an t-athbhreithniú gnó agus athbhreithniú ar fhorbairt ghnó ghrúpa cuideachtaí Bhord na Móna (an “Grúpa”) i rith na bliana, staid chúrsaí an ghnó amháil an 27 Márta 2024, imeachtaí le déanaí agus forbairtí dóchúla amach anseo.

III. Torthaí don bhliain agus Díbhinní

Tugtar sonraí thorthaí airgeadais Bhord na Móna don bhliain airgeadais dar chríoch an 27 Márta 2024 ar leathanaigh 26–85. Íocadh díbhinn €37.8m le linn na bliana airgeadais dar chríoch an 27 Márta 2024.

IV. Rialachas Corparáideach

A. Rialachas

Bunaíodh Bord Bhord na Móna cpt (“Bord na Móna”) faoi réir fhorálacha an Ahta Forbartha Móna 1998. Leagtar amach feidhmeanna an Bhoird in alt 96 de na hAchtanna Forbartha Móna. Tá an Bord i dteannta a chéile freagrach don Aire Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide agus tá an Bord freagrach as dea-rialachas a chinntiú agus déanann sé an tasc seo a chomhlíonadh trí chuspóirí agus spriocanna straitéiseacha a leagan síos agus trí chinntí straitéiseacha a dhéanamh ar gach príomhcheist ghnó. Tá an Príomhghníomhannach agus an fhoireann ardbhainistíochta freagrach as gnáthbhainistíocht, rialú agus treo Bhord na Móna. Caithfidh an Príomhghníomhannach agus an fhoireann ardbhainistíochta an treo straitéiseach leathan a shocraíonn an Bord a leanúint agus caithfidh siad a chinntiú go bhfuil tuiscint shoiléir ag Stiúrthóirí uile an Bhoird ar na príomhghníomhaíochtaí agus príomhchinntí a bhaineann leis an aonán, agus ar aon rioscaí suntasacha ar dóigh go dtarlóidh siad. Feidhmíonn an Príomhghníomhannach mar idirghabhálaí díreach idir an Bord agus lucht bainistíochta Bhord na Móna.

B. Stiúrthóirí

Is Bord ina bhfuil suas le dáréag Stiúrthóirí arna gceapadh ag an Aire Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide a chinneann an beartas i mBord na Móna. Is iondúil go gceaptar suas le seachtar de na Stiúrthóirí ar feadh téarma nach faide ná cúig bliana de réir mar a chinneadh an tAire Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide. Ceaptar ceathrar de na Stiúrthóirí le haghaidh téarma ceithre bliana, de réir na nAchtanna um Páirteachas Lucht Oibre (Fiontair Stáit) 1977 agus 1988. Ceaptar an Príomhghníomhannach ar an mbord nuair a cheaptar sa phost sin é/í. Ba iad na Stiúrthóirí i rith na tréimhe airgeadais:

Geoffrey Meagher (Cathaoirleach)	Neamh-fheidhmiúcháin	Ceaptha Deireadh Fómhair 2017, athcheaptha Deireadh Fómhair 2022
Tom Donnellan (An Príomh-fheidhmeannach)	Feidhmiúcháin	Ceaptha Aibreán 2018
Paddy Rowland	Oibrí is Stiúrthóir	Ceaptha Eanáir 2019, athcheaptha Eanáir 2023
Sinead Culleton Lowry	Oibrí is Stiúrthóir	Ceaptha Meán Fómhair 2021, athcheaptha Eanáir 2023
Mary Rose Burke	Neamh-fheidhmiúcháin	Ceaptha Meán Fómhair 2019
Margot Slattery	Neamh-fheidhmiúcháin	Ceaptha Meán Fómhair 2019
Brendan Byrne	Neamh-fheidhmiúcháin	Ceaptha Eanáir 2022, éagtha Bealtaine 2023
Lorna Conn	Neamh-fheidhmiúcháin	Ceaptha Samhain 2022
Eimear Cahalin	Neamh-fheidhmiúcháin	Ceaptha Samhain 2022
Anne Cusack	Neamh-fheidhmiúcháin	Ceaptha Samhain 2022
Paddy Rigney	Oibrí is Stiúrthóir	Ceaptha Eanáir 2023
Stephen Markham	Oibrí is Stiúrthóir	Ceaptha Eanáir 2023

C. Ráiteas maidir le Comhlíonadh

Ghlac an Bord leis an gCód Cleachtais athbhreithnithe agus nuashonraithe chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016) (“an Cód”) agus tá nósanna imeachta agus bearta curtha i bhfeidhm acu chun comhlíonadh an Chóid a chinntiú ar gach bealach ábhartha.

Tuarascáil na Stiúrthóirí ar lean

D. Ráiteas Tuairiscithe Neamhairgeadais

Ar aon dul le Rialacháin an Aontais Eorpaigh (Nochtadh Faisnéise Neamhairgeadais agus Éagsúlachta ag gnóthais agus grúpaí móra áirithe) 2017 agus leasuithe orthu. Tá an tábla seo a leanas deartha chun cabhrú le páirtithe leasmhara nascleanúint a dhéanamh chuig na rannóga ábhartha sa tuarascáil agus ar ár láithreán gréasáin a sholáthraíonn faisnéis bhreise ar chur chuige an Ghrúpa maidir lenár bhfaisnéis neamhairgeadais.

Ceanglas Tuairiscithe	Beartais agus Caighdeán a Rialaíonn ár gCur Chuige	Faisnéis Bhreise agus Bainistíocht Riosca
Cúrsaí Comhshaoil	<ul style="list-style-type: none"> > Réitigh Aeráide > Scéim Tailte Móna um Ghníomhú ar son na hAeráide > Comhlíonadh aeráide > Inbhuanaitheacht bithmhaise¹ 	<ul style="list-style-type: none"> > Tá Éire tiomanta do spriocanna uailmhianacha aeráide; tá réitigh nuálacha deartha againn chun cabhrú leo iad a bhaint amach. www.bordnamona.ie/climate-solutions/overview > Táimid ag athchóiriú agus ag athshlánú phortaigh na hÉireann chun cabhrú le spriocanna aeráide agus bithéagsúlachta a bhaint amach. www.bordnamona.ie/peatlands/overview > Táimid rialaithe ag an nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil faoi naoi gCeadúnas um Rialú Comhtháite ar Thruaillí (IPC) P0499-01 go P0507-01. Faoi láthair, tá gníomhaíochtaí ar láithreacha ceadúnaithe teoranta do dhíchoimisiúnú a ghníomhaíochtaí stairiúla bainte móna agus d'athshlánú na dtailte móna ceadúnaithe. > Bainistimid 9 láithreán Ceadúnaithe Dramhaíola agus 3 láithreán Ceadaithe Dramhaíola. Tá 1 cheadúnas Bailithe Dramhaíola againn freisin. Tá gach láithreán ceadúnaithe Athchúrsála Bhord na Móna ag cloí le caighdeán NSAI ISO 9001 (Bainistíocht Cáilíochta), ISO 14001 (Bainistíocht Comhshaoil), ISO 45001 (Bainistíocht Sláinte agus Sábháilteachta). > Tá Bord na Móna tiomanta do bhithmhais inbhuanaithe a aimsiú chun caighdeán infheidhme an AE agus náisiúnta a chomhlíonadh.
Fostaithe	<ul style="list-style-type: none"> > Sochair Fostaí > Cód Iompair¹ > Beartas um Nochtadh Cosanta¹ > Beartas Sláinte agus Sábháilteachta¹ > Ráiteas um Éagsúlacht & Cuimsiú > Clár Sláinte & Sábháilteachta 	<ul style="list-style-type: none"> > Baineann ár bhfostaithe leas as raon buntáistí agus iad ag tógáil gairmeacha dinimiciúla, dúshlánacha agus luach saothair. www.bordnamona.ie/careers/working-at-bord-na-mona/ > Feidhmímid cur chuige oibre hibrideach a thugann deis d'fhostaithe leas a bhaint as oibriú solúbtha agus cothromaíocht fheabhsaithe idir an saol agus an obair. > Tá polasaithe agus nósanna imeachta Bhord na Móna ar fáil do gach fostaí ar dtús trí ionduchtú agus nuashonraítear iad ar ár n-aip d'fhostaithe, OnBord. Déantar nuashonrú rialta ar na beartais agus cuirtear in iúl do na fostaithe ar fad iad. > Tá beartais a thagann leis an gCóras Bainistíochta Riosca i bhfeidhm chun tacú le rialachas cuí na heagraíochta. > Córais Sláinte & Sábháilteachta (leathanach 11 Tuarascáil Riosca um Shláinte agus Sábháilteachta). > Tá Bord na Móna tiomanta d'éagsúlacht agus cuimsiú a chur chun cinn, agus tá ár gCreidiúnú Airgid le hIonad na hÉireann um Éagsúlacht coinnithe againn do BA24. Tá ár gCoiste um Chomhionannas, Éagsúlacht agus Cuimsiú tiomanta do chultúr comhionannais, éagsúlachta agus cuimsitheachta a chothú láistigh dár n-eagraíocht. www.bordnamona.ie/careers/working-at-bord-na-mona > Tá ár gClár Sláinte & Folláine dírithe ar théamaí sláinte ginearálta, sláinte fhisiciúil, cothú agus sláinte agus sábháilteacht san ionad oibre. Tá roinnt tacaí ar fáil d'fhostaithe lena n-áirítear Ambasadóirí Meabhairshláinte agus beartas um Meabhairshláinte ag an Obair. Bronnadh stádas seiceála isteach bliantúil, an Marc KeepWell, orainn freisin tar éis ár ndámhachtainí i BA23. Chuireamar clár folláine airgeadais i bhfeidhm dár bhfostaithe go léir chun an ghéarchéim costais maireachtála a bhainistiú. > Tharraing ár suirbhé ar fud na cuideachta, dar teideal Great Places to Work, rannpháirtíocht láidir ó fhostaithe ar fud na heagraíochta ag athdhearbhú ár dtiomantas do chultúr a chothú san ionad oibre a chuireann luach ar aiseolas fostaithe agus a thiomáineann sármhaitheas leanúnach. > Tá bainistíocht tallainne, bainistíocht comharbais & cláir cheannaireachta (lena n-áirítear “Thrive” agus “Empower”) ar siúl ar fud na Cuideachta chun ár gcumas ceannaireachta a fheabhsú agus chun a chinntiú go bhfuil an neart binse againn chun ár straitéis a sheachadadh. > Thacaigh ár gClár Pathways to the Future le 10 mac léinn in BA24 agus earcaíodh 19 céimí le linn BA24 mar chuid dár gclár céimithe. > Bronnadh gradam “an tEarcitheoir Iarchéime is Mó Tóir – Fónais, Fuinneamh, Ábhair In-athnuaite” ar Bhord na Móna ag Gradaim Earcaíochta GradIreland. > Sheol Bord na Móna a chéad Acadamh Meantóireachta do Mhná um Thionchar Dearfach atá tiomanta d'fhorbairt agus muinín a chothú, agus tacaíocht agus treoir a sholáthar do na rannpháirtithe agus iad ag dul i ngleic lena saol pearsanta agus gairmiúil.

¹Ní fhoilsítear Caighdeán agus Beartais áirithe go seachtrach

Tuarascáil na Stiúrthóirí ar lean

D. Ráiteas Tuairiscithe Neamhairgeadais ar lean

Ceanglas Tuairiscithe	Beartais agus Caighdeán a Rialaíonn ár gCur Chuige	Faisnéis Bhreise agus Bainistíocht Riosca
Cúrsaí Sóisialta	<p>Áirítear leis an scéim Sochar Pobail iad siúd a bhaineann le tionscadail ag</p> <ul style="list-style-type: none"> > An Droichead, Mount Lucas, An Bhreacánach, Cluain Críon, Abhainn Eimhnigh, Doirín an Lochá agus Sliabh Bawn > Tacaíocht Carthanachta Athchúrsála Bhord na Móna > Áiseanna Poiblí - lena n-áirítear, Páirc Fionnachtana Loch na Buaráí, na Gairdíní Céadfach ag Mount Lucas & Cluain Críon agus Park Runs a éascú ar láithreáin Bhord na Móna > Bord na Móna Accelerate Green, an chéad Chlár Luasaire um scálú in Éirinn, a fuair tacaíocht ó Chlár LIFE an AE - IPC/IE/000007 (LIFE IP Portaigh agus Daoine). 	<ul style="list-style-type: none"> > Táimid ag cabhrú le feabhas a chur ar chaighdeán na beatha do dhaoine ar fud na tíre, trí chistí pobail, ranníocaíochtaí carthanachta agus áiseanna áitiúla. www.bordnamona.ie/who-we-are/community > Táimid ag tógáil taitneamhachtaí poiblí ar ár dtailte móna chun na spásanna seo a oscailt do chách chun taitneamh a bhaint astu. www.bordnamona.ie/peatlands/public-amenities > Geilleagar inbhuanaithe níos éagsúla a chumasú in Éirinn ag díriú go speisialta ar Lár na Tíre. www.accelerategreen.ie
Frithbhreabaireacht agus Éillíú	<ul style="list-style-type: none"> > Cód Iompair¹ > Beartas Frithbhreabaireachta um Éillíú agus Calaoist 	<ul style="list-style-type: none"> > Tuarascáil Rialachais (féach leathanach 8)
Ceartha an Duine	<ul style="list-style-type: none"> > Alt 42(s) d'Acht na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas, 2014 > An tAcht um Thús Áite do Leanaí, Ráiteas um Chosaint Leanaí¹ 	<ul style="list-style-type: none"> > Sa Bhliain Airgeadais seo, ní dhearna Bord na Móna cpt ná aon cheann d'fhochuideachtaí na cuideachta oibríochtaí gnó sa RA, agus mar sin níl aon fheidhm dhíreach a thuilleadh ag ceanglais Acht na Sclábhachta Nua-aimseartha 2015 sa Ríocht Aontaithe. Mar sin féin, tá Bord na Móna tiomanta do na príonsabail a bhaineann le sclábhachta nua-aimseartha a chosc agus cearta an duine a chosaint ina oibríochtaí agus ina slabhra soláthair féin. Tá measúnú déanta ag Bord na Móna ar na saincheisteanna um chearta an duine agus comhionannais a chreideann sé a bheith ábhartha dá fheidhmeanna agus cuspóirí, agus tá polasaithe, pleananna agus gníomhartha curtha i bhfeidhm aige de réir Alt 42 den Acht um Chearta an Duine agus Comhionannas, 2014. Ina theannta sin, chuir Bord na Móna ar fáil don phobal, tríd an nasc gréasáin thíos, forbairtí agus éachtaí maidir le hidirdhealú a chosc, comhionannas a chur chun cinn agus cearta an duine a chosaint. www.bordnamona.ie/riachtanas-dlíthiúil > Is féidir le leanaí teacht ar mhaoin Bhord na Móna ag Páirc Fionnachtana Loch na Buaráí agus Ionaid Cuairteoirí Mount Lucas agus Abhainn Eimhnigh chun foghlaim faoi bhithéagsúlacht agus fuinneamh gaoithe
Cur síos ar na príomhrioscaí agus tionchar na gníomhaíochtaí gnó	<ul style="list-style-type: none"> > An Beartas Bainistíochta Riosca¹ 	<ul style="list-style-type: none"> > Tuarascáil Rialachais: Tuarascáil ar Bhainistíocht Riosca leathanach 9.
Cur síos ar ár Samhail Ghnó	<ul style="list-style-type: none"> > Is cuideachta réitigh aeráide é Bord na Móna a chabhraíonn le hÉirinn a threorú i dtreo todhchaí atá neodrach ó thaobh na haeráide de. 	<ul style="list-style-type: none"> > Clúdaíonn ár réitigh um fhuinneamh in-athnuaite, athchúrsáil, bainistíocht dramhaíola, athshlánú tailte móna, leithlisiú carbóin agus caomhnú bithéagsúlachta. www.bordnamona.ie/who-we-are/overview > Féach freisin ar ár bhfreagra straitéiseach ar réitigh aeráide atá leagtha amach i Ráiteas an Phríomhfheidhmeannaigh ar leathanach 4.
Príomhtháscairí feidhmíochta neamhairgeadais	<ul style="list-style-type: none"> > Fuinneamh in-athnuaite > Sláinte & Sábháilteacht > Tascfhórsa ar Nochtadh Airgeadais a Bhaineann leis an Aeráid (TCFD) > Rialachán Tacsanomaíochta an AE 	<ul style="list-style-type: none"> > B'ionann giniúint leictreachais in-athnuaite agus 878,366 MWh don bhliain (gan comhfhiontair a chur san áireamh). > Ba é ár Ráta Teagmhas Intaifeadta lomlán ar an meán ó thaobh sláinte agus sábháilteachta 1.77 don bhliain. > Chruthaigh an Bord um Chobhsaíocht Airgeadais an Tascfhórsa um Nochtadh Airgeadais a Bhaineann leis an Aeráid chun tuairiscíú faisnéise airgeadais a bhaineann leis an aeráid a fheabhsú agus a mhéadú. Leanann Bord na Móna lena phríoiseas chun sonraí a bhailiú, agus anailís a dhéanamh ar rioscaí agus ar na deiseanna a bhaineann leis an aeráid a chuirfear ar fáil i dtuarascálacha amach anseo de réir mar a achtaítear an Treoir maidir le Tuairiscíú Inbhuanaitheachta Corparáideach (CSRD). > Tá Bord na Móna ag tuairiscíú faoi Rialachán an AE maidir le Tacsanomaíocht (AE) 2020/852. Is é is cuspóir don Rialachán seo taca a chur faoi chur chun feidhme an Chomhaontaithe Ghlais don Eoraip. Go bunúsach, sainítear agus rangaítear leis an Rialachán maidir le Tacsanomaíocht 'gníomhaíochtaí eacnamaíochta' a mheastar a bheith 'inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil de'. Tá Príomhtháscairí Feidhmíochta Tacsanomaíochta AE Bhord na Móna ar fáil ar líne. www.bordnamona.ie/taxonomy

¹Ní fhoilsítear Caighdeán agus Beartais áirithe go seachtach

Tuarascáil na Stiúrthóirí ar lean

E. An Bord

Oibríochtaí an Bhoird

Tá an Bord freagrach as maoirseacht agus stiúradh Ghrúpa Bhord na Móna agus as a rath factéarmach a chinntiú. Déantar cinntí i ndiaidh eolas cuí a chur ar fáil do na Stiúrthóirí Boird agus ag tabhairt aird ar na rioscaí a sainaitníodh tríd an bpríoiseas bainistíochta riosca. Chuir an Bord sceideal ar fáil d'ábhair atá le cinneadh aige, lena n-áirítear:

- > Comhaontú agus faomhadh Straitéis an Ghrúpa, plean gnó agus airgeadais rollach, Buiséid Bhliantúla agus ráitis airgeadais eatramhacha agus bhliantúla;
- > Athbhreithniú ar fheidhmíocht oibríochta agus airgeadais;
- > Conarthaí móra a fhorghnó;
- > Athbhreithniú ar chóras rialaithe airgeadais agus bainistíochta riosca an Ghrúpa;
- > Ceapachán an Phríomhfheidhmeannaigh; agus
- > Ceapachán Rúnaí na Cuideachta.

Tugtar faisnéis rialta don Bhord ar bhonn tráthúil, lena n-áirítear Príomhtháscairí Feidhmíochta do gach réimse den ghnó. Dáiltear tuarascálacha agus páipéir ar na Stiúrthóirí agus iad ag ullmhú do chruinnithe Boird agus Coistí. Tá fáil ag na Stiúrthóirí Boird ar fad ar chomhairle agus ar sheirbhísí Rúnaí na Cuideachta atá freagrach don Bhord agus as comhlíonadh nósanna imeachta an Bhoird a chinntiú. Tá comhairleoirí gairmiúla an Ghrúpa ar fáil má theastaíonn seirbhísí sainchomhairleoireachta ó na Stiúrthóirí. Féadfaidh Stiúrthóirí aonair comhairle ghairmiúil neamhspleách a iarraidh de réir nósanna imeachta sonraithe. Fuair gach Stiúrthóir seisiún eolais iomchuí tráth a c(h)eaptha ar an mBord agus cuireann an Grúpa oiliúint ar fáil i rith téarma oifige Stiúrthóra.

Cruinnithe Boird

Tháinig an Bord le chéile 11 uair i rith na bliana airgeadais.

Meastóireacht ar an mBord

Rinne an Bord meastóireacht inmheánach ar a fheidhmíocht le linn na tréimhse airgeadais dar críoch an 27 Márta 2024, lena n-áirítear feidhmíocht gach ceann de chúig bhuanchoiste an Bhoird. Aontaíodh moltaí maidir le feabhsúcháin agus tá siad curtha i bhfeidhm nó ar bun.

Comhrá le Geallsealbhóirí

Bíonn an Bord ag plé go leanúnach le geallsealbhóirí faoi cheisteanna straitéiseacha.

Neamhspleáchas na Stiúrthóirí

Measann an Bord go bhfuil na Stiúrthóirí go léir neamhspleách ó thaobh carachtair agus breithiúnais de. Dá ainneoin sin, luann an Bord gur ceapadh an Príomhfheidhmeannach agus ceathrar Stiúrthóirí de réir na nAchtanna um Páirteachas Lucht Oibre (Fiontair Stáit) 1977 agus 1988 agus go bhfuil conarthaí fostaíochta acu le Bord na Móna.

F. Coistí Boird

Tá cúig Choiste sheasta ag an mBord a oibríonn faoi réir téarmaí tagartha foirmiúla.

1. An Coiste Riosca agus Iniúchóireachta

De réir fhorálacha alt 167 d'Acht na gCuideachtaí, 2014 (an "tAcht"), deimhníonn na Stiúrthóirí go bhfuil Coiste Riosca agus Iniúchóireachta acu a chomhlíonann ceanglais alt 167 den Acht.

Ba iad Eimear Cahalin (Cathaoirleach) agus Margot Slattery comhaltaí an Choiste Riosca agus Iniúchóireachta amhail an 27 Márta 2024. Tar éis bhás brónach an iar-Chathaoirigh Brendan Byrne i mí na Bealtaine 2023, bhí folúntas ar an gCoiste d'fhorghnó na bliana. I bhfianaise na gcúinsí uathúla seo thug an Coiste cuireadh do Chathaoirleach an Bhoird (Geoffrey Meagher) freastal ar chruinnithe an Choiste Riosca agus Iniúchóireachta agus thug sé tacaíocht luachmhar don Choiste i rith na bliana. Tháinig an Coiste le chéile ceithre huaire le linn na bliana airgeadais. Tagann an Coiste le chéile go tréimhsiúil leis an iniúchóir inmheánach, leis an iniúchóir seachtach agus leis an mBainistíocht Shinsearach chun rialuithe cuntasaíochta inmheánacha an Ghrúpa, an fheidhm iniúchta inmheánaigh, rogha na mbeartas cuntasaíochta agus na dteicnící meastacháin, an plean iniúchta sheachtraigh, an tuarascáil iniúchta reachtúil, tuairiscíú airgeadais, próiseas riosca an Ghrúpa, comhlíonadh soláthair, nochtadh cosanta agus nithe gaolmhara eile a phlé. Tá fáil gan teorainn ag an iniúchóir inmheánach agus ag an iniúchóir seachtach ar an gCoiste Riosca agus Iniúchóireachta. Tuairiscíonn Cathaoirleach an Choiste don Bhord maidir le gach ceist shuntasach a bhí faoi chaibidil ag an gCoiste, agus seoltar tuairiscí a chruinnithe chuig gach Stiúrthóir.

2. An Coiste Daoine agus Cultúir

Déileálann an Coiste Daoine agus Cultúir le Pleanáil Caipitil Dhaonna, Tallann agus Bainistíocht Comharbais, Rannpháirtíocht, Pinsin agus nithe AD eile. Tháinig an Coiste le chéile trí huaire le linn na bliana airgeadais. Ba iad Margot Slattery (Cathaoirleach), Paddy Rowland, Lorna Conn agus Sinead Culleton Lowry na baill ar an 27 Márta 2024. Freastalaíonn Ceann AD ar an gCoiste.

3. An Coiste Airgeadais

Déanann an Coiste Airgeadais breithiúnas ar ghnéithe airgeadais na n-ábhar a chuirtear faoi bhráid an Bhoird, lena n-áirítear an Buiséad Bliantúil agus an plean gnó agus airgeadais rollach, éadálacha nó díúscairtí suntasacha sócmhainní nó maoine agus téarmaí na mórchonarthaí. Ba iad Geoffrey Meagher (Cathaoirleach), Tom Donnellan, Lorna Conn agus Anne Cusack comhaltaí an choiste seo amhail an 27 Márta 2024. Tháinig an Coiste le chéile seacht n-uaire le linn na bliana airgeadais.

Tuarascáil na Stiúrthóirí ar lean

4. An Coiste Sláinte agus Sábháilteachta

Déanann an Coiste Sláinte agus Sábháilteachta athbhreithniú ar phleananna agus ar bheartas maidir le Sláinte agus Sábháilteacht agus tuairiscíonn sé don Bhord agus cuireann sé comhairle air maidir le cúrsaí Sláinte agus Sábháilteachta laistigh de Ghrúpa Bhord na Móna. Ba iad na baill ar an 27 Márta 2024 Mary Rose Burke (Cathaoirleach), Tom Donnellan, Paddy Rigney, Stephen Markham. Tháinig an Coiste le chéile ceithre huair le linn na bliana airgeadais.

5. Ainmiúcháin agus An Coiste Rialachais

Déileálann an Coiste Ainmiúcháin agus Rialachais le luach saothair agus comharbas an Phríomhfheidhmeannaigh agus na bainistíochta sinsearaí laistigh de threoirleá an Rialtais, éascaítear próiseas meastóireachta feidhmíochta an Bhoird gach bliain, lena n-áirítear próiseas neamhspleách tríú páirtí gach trí bliana agus cuireann sé comhairle ar an mBord maidir le toradh an phróisis mheastóireachta agus aon ghníomhartha ceartaitheacha a theastaíonn, déanann sé athbhreithniú ar scileanna agus ar chomhdhéanamh an Bhoird agus soláthraíonn sé treoir maidir le straitéis ESG & Inbhuanaitheachta an Ghrúpa. Ba iad Geoff Meagher (Cathaoirleach), Tom Donnellan agus Mary Rose Burke na baill ar an 27 Márta 2024. Tháinig an Coiste le chéile trí huair le linn na bliana airgeadais.

Freastal ar Chruinnithe Boird agus Coiste

Comhalta Boird	BA24		BA23	
	Cruinnithe Boird: i láthair/incháilithe	Cruinnithe Coiste: i láthair/incháilithe	Cruinnithe Boird: i láthair/incháilithe	Cruinnithe Coiste: i láthair/incháilithe
G Meagher (An Cathaoirleach)	11/11	16/16*	10/10	12/12
T Donnellan (An Príomhfheidhmeannach)	10/11	14/14	10/10	16/16
P Rowland	11/11	2/3	10/10	7/7
MR Burke	11/11	7/7	9/10	11/12
M Slattery	9/11	7/7	8/10	7/7
S Culleton Lowry	11/11	3/3	10/10	2/2
L Conn	11/11	6/6	4/4	1/1
E Cahalin	11/11	4/4	4/4	1/1
A Cusack	9/11	7/7	4/4	1/1
P Rigney	11/11	4/4	3/3	1/1
S Markham	11/11	4/4	3/3	1/1
B Byrne (go dtí Bealtaine 2023)	0/1	0/2	7/10	5/6
E Tynan (suas go dtí mí na Nollag 2022)	N/Bh	N/Bh	6/7	3/3
B Walsh (suas go dtí Deireadh Fómhair 2022)	N/Bh	N/Bh	5/5	7/7
G O'Donoghue (suas go dtí Deireadh Fómhair 2022)	N/Bh	N/Bh	5/5	3/3
E Treacy (suas go dtí mí Iúil 2022)	N/Bh	N/Bh	1/2	3/3

*Tugadh cuireadh do G Meagher agus d'fhreastail sé ar 4 as 4 chruinniú den Choiste Riosca agus Iníúcháin mar gheall ar fholúntas ar an gCoiste i rith na bliana

G. Freastal ar Chruinnithe Boird agus Coiste

Tugtar achoimre sa tábla anseo thíos ar fhreastal na Stiúrthóirí ar na cruinnithe Boird agus Coiste a raibh siad incháilithe le freastal orthu i rith na bliana airgeadais dar chríoch an 27 Márta 2024 agus an 29 Márta 2023.

H. Táillí an Bhoird/Luach Saothair na Stiúrthóirí

Is é an Rialtas a chinneann táillí do Stiúrthóirí agus leagann an tAire Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide amach iad i scríbhinn. Tugtar breac-chuntas ar luach saothair na Stiúrthóirí i nóta 5 de na ráitis airgeadais ar leathanach 44.

B'ionann iomlán na gcostas a íocadh leis na Stiúrthóirí sa bhliain airgeadais dar chríoch an 27 Márta 2024 agus €8,105 (BA23: €6,321).

I. Taifid Chuntasaíochta

Creideann na Stiúrthóirí gur chomhlíon siad ceanglais ailt 281 go 285 d'Acht na gCuideachtaí, 2014, maidir leis an oibleagáid taifid leordhóthanacha chuntasaíochta a choinneáil, trí fhoireann le saineolas cuí a fhostú agus acmhainní dóthanacha a sholáthar don fheidhm airgeadais. Coinnítear na taifid chuntasaíochta ag oifig chláráithe an Ghrúpa: An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara, W12 XR59.

Tuarascáil na Stiúrthóirí ar lean

V. Acht na gCuideachtaí, 2014

Ráiteas Comhlíontachta an Stiúrthóra

Tá sé mar pholasaí ag Bord na Móna oibleagáidí ábhartha na Cuideachta a chomhlíonadh, mar a shainmhínítear in alt 225 d'Acht na gCuideachtaí 2014. Aithníonn gach aon Stiúrthóir go bhfuil siad freagrach as comhlíonadh "oibleagáidí ábhartha" na Cuideachta agus deimhníonn siad mar a leanas:

- > Cuireadh ráiteas beartais comhlíonta i dtoll a chéile ina leagtar amach beartais na Cuideachta maidir le comhlíonadh "oibleagáidí ábhartha" na Cuideachta;
- > Dearadh socrúithe agus struchtúir chuí chun comhlíonadh "oibleagáidí ábhartha" na Cuideachta a chinntiú agus cuireadh i bhfeidhm iad; agus
- > Rinneadh athbhreithniú ar na socrúithe agus struchtúir thuasluaite i rith na bliana airgeadais.

Faisnéis Ábhartha faoin Iníúchadh

De réir fhorálacha alt 330 d'Acht na gCuideachtaí 2014, deimhníonn gach aon Stiúrthóir an méid seo a leanas:

- > go bhfios do na Stiúrthóirí, níl aon fhaisnéis ábhartha iniúchta ann nach bhfuil ar eolas ag na hiniúcháirí reachtúla; agus
- > ghlac na Stiúrthóirí gach céim ar cheart dóibh a ghlacadh chun iad féin a chur ar an eolas faoi aon fhaisnéis ábhartha iniúchta a aimsiú agus tá sé deimhnithe acu go bhfuil na hiniúcháirí reachtúla ar an eolas faoin bhfaisnéis sin.

VI. Rialú Inmheánach

Thar ceann na Cuideachta, aithníonn na Stiúrthóirí freagracht an Bhoird as a chinntiú go gcoinnítear agus go bhfeidhmítear córas éifeachtach rialuithe inmheánacha. Cuirtear san áireamh sa fhreagracht seo riachtanais an Chóid Chleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (2016). Tá an córas rialaithe inmheánaigh deartha chun riosca a bhainistiú go leibhéal inghlactha seachas deireadh a chur leis. Ní féidir leis an gcóras ach deimhniú réasúnta ach ní deimhniú iomlán a sholáthar go gcosnaítear sócmhainní, go n-údaráítear agus go ndéantar taifeadadh ceart ar idirbhearta, agus go seachnaítear earráidí ábhartha nó neamhrialtachtaí nó go n-aimseofaí iad laistigh de thréimhse thráthúil. Bhí an córas rialaithe inmheánaigh, a thagann le treoir arna heisiúint ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh PFN agus Athchóirithe, i bhfeidhm i mBord na Móna don tréimhse dar chríoch an 27 Márta 2024 agus suas go dtí dáta faofa na ráiteas airgeadais.

Áirítear leis na príomhnósanna imeachta a chuir an Bord i bhfeidhm:

- > struchtúr eagraíochta ina bhfuil nósanna imeachta soiléire oibríochta agus tuairiscithe, teorainneacha údaraithe, roinnt dualgais agus údarás tarmilgthe;
- > cód iompair a éilíonn go gcloíodh na Stiúrthóirí agus fostaithe ar fad leis na caighdeán eiticíúla is airde agus iad i mbun gnó;

- > freagrachtaí bainistíochta sonraithe go soiléir ar fud an Ghrúpa agus seirbhísí pearsanra cáilithe cinntithe agus dualgais leithrinnte mar is cuí ina measc;
- > ráiteas cinntí curtha ar leataobh don Bhord;
- > próiseas bainistíochta riosca trínar féidir rioscaí a shainithint agus a mheasúnú, rioscaí a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar fheidhmíocht agus cuspóirí gnó agus trína gcinntítear go bhfuil pleananna maolaithe cuí á gceapadh chun an riosca iarmharach a laghdú a oiread agus is féidir;
- > próiseas buiséadaithe cuimsitheach do gach gnó, Lean Centre agus seirbhísí gnó as a n-eascaíonn buiséad bliantúil an Ghrúpa a fhaomhann an Bord;
- > próiseas pleanála cuimsitheach do gach gnó, Lean Centre agus seirbhísí gnó as a n-eascaíonn plean factéarmach bliantúil an Ghrúpa a fhaomhann an Bord;
- > córas tuairiscithe airgeadais cuimsitheach trína dtuairiscítear go míosúil don Fhoireann Ardcheannaireachta agus don Bhord faoi fheidhmíocht iarbhair i gcomparáid le buiséid, an bhliain roimhe, réamhaisnéis, táscairí feidhmíochta agus difríochtaí suntasacha;
- > beartais agus nósanna imeachta a bhaineann le rialuithe oibríochta agus airgeadais lena n-áirítear caiteachas caipitil;
- > beartas um Nochtadh Cosanta chun bealach rúnda a thabhairt d'fhostaithe agus daoine eile chun aon chalaos nó ábhar imní eiticíúla a thuairisciú;
- > nósanna imeachta chun aghaidh a thabhairt ar ghnéithe airgeadais na mór-rioscaí gnó, lena n-áirítear beartais agus nósanna imeachta airgeadais, cleachtais tarmilgín, agus leithscaradh dualgais agus tacaíonn maoirseacht iomchuí leo sin;
- > tá an bhainistíocht ag gach leibhéal freagrach as rialú inmheánach ar a bhfeidhmeanna gnó faoi seach agus soláthraíonn siad ráitis bhliantúla dearbhaithe bainistíochta agus ceistneoir féinmheasúnaithe; agus
- > i measc na nósanna imeachta chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht na gcóras rialaithe inmheánaigh tá athbhreithnithe bainistíochta, úsáid comhairleoirí seachtracha, Iníúchadh Inmheánach agus obair an Choiste Riosca agus Iníúcháireachta.

Déanann Iníúchadh Inmheánach i gcomhar le comhairleoirí seachtracha breithniú ar chórais rialaithe an Ghrúpa trí phríomhrialuithe inmheánacha a scrúdú ar bhonn timthriallach, trí chruinneas na n-idirbheart a thástáil agus trí dhearbhu eile a fháil ón mbainistíocht go bhfuil na córais rialaithe ag feidhmiú de réir bheartais agus riachtanais rialaithe an Ghrúpa. Tuairiscíonn an t-iníúchadh inmheánach go díreach don Choiste Riosca agus Iníúcháireachta ar an bplean iniúchta inmheánaigh rioscabhunaithe lena n-áirítear feidhmiú rialuithe inmheánacha agus moltaí a dhéanamh maidir le feabhsuithe ar an timpeallacht rialaithe más cuí. I gcás ina n-aithnítear laigí i gcórais rialaithe inmheánacha, cuirtear pleananna gníomhaíochta i bhfeidhm chun iad a neartú agus déantar faireachán rialta orthu go deireadh.

Ráiteas ar Fhreagrachtaí na Stiúrthóirí

maidir leis an Tuarascáil Bhliantúil agus na Ráitis Airgeadais

Tá na stiúrthóirí freagrach as an tuarascáil bhliantúil agus na ráitis airgeadais a ullmhú de réir an dlí na rialachán infheidhmithe.

Éilítear ar na stiúrthóirí faoi dhlí na gcuideachtaí ráitis airgeadais a ullmhú i ndáil le gach bliain airgeadais. Faoi dhlí sin, chinn siad ar ráitis airgeadais an Ghrúpa agus na Cuideachta a ullmhú de réir Caighdeán Idirnáisiúnta um Thuairisciú Airgeadais (IFRS) arna nglacadh ag an Aontas Eorpach agus ag an dlí infheidhme.

Ceanglaíonn dlí na gcuideachtaí nach bhfaomhfaidh na stiúrthóirí ráitis airgeadais an Ghrúpa agus na Cuideachta seachas má tá siad sásta go dtugtar léargas fírinneach cóir iontu ar shócmhainní, ar dhlíteanais agus ar staid airgeadais an Ghrúpa agus na Cuideachta agus ar bhrabús nó ar chaillteanas an Ghrúpa don bhliain sin.

Agus ráitis airgeadais an Ghrúpa agus na Cuideachta á n-ullmhú, ceanglaítear ar na stiúrthóirí:

- > beartais chúil chuntasaíochta a roghnú agus iad a fheidhmiú go leanúnach;
- > breitheanna agus meastacháin a dhéanamh atá réasúnach agus stuama;
- > a shonrú cé acu ar cloíodh nó nár cloíodh leis na Caighdeáin Chuntasaíochta infheidhme, agus aon imeacht ábhartha a nochtadh agus a mhíniú sna ráitis airgeadais;
- > measúnú a dhéanamh ar chumas an Ghrúpa agus na Cuideachta leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach agus ábhair a bhaineann le gnóthas leantach a nochtadh, de réir mar is infheidhme; agus
- > bonn cuntasaíochta an ghnóthais leantaigh a úsáid, ach amháin má tá sé i gceist acu an Grúpa agus an Chuideachta a leachtú nó deireadh a chur lena oibríochtaí, nó mura bhfuil an dara rogha acu i ndáiríre ach é sin a dhéanamh.

Tá na stiúrthóirí freagrach as taifid leordhóthanacha chuntasaíochta a choinneáil ina dtugtar go réasúnta cruinn tráth ar bith sócmhainní, dlíteanais, staid airgeadais agus brabús nó cailteanas na Cuideachta agus a chuireann ar a gcumas a chinntiú go n-ullmhaítear ráitis airgeadais an Ghrúpa agus na Cuideachta de réir IFRS infheidhme, arna nglacadh ag an AE, agus go gcomhlíonann siad forálacha Acht na gCuideachtaí, 2014. Tá freagracht ghinearálta orthu as céimeanna réasúnta a ghlacadh chun sócmhainní an Ghrúpa a chosaint agus calaois agus mírialtachtaí eile a chosc agus a bhrath. Tá na Stiúrthóirí freagrach freisin as tuairisc stiúrthóirí a ullmhú atá i gcomhréir le ceanglais Acht na gCuideachtaí, 2014.

Tá na stiúrthóirí freagrach as cothabháil agus ionracas na faisnéise airgeadais agus corparáidí atá ar shuíomh gréasáin na Cuideachta <https://www.bordnamona.ie/who-we-are/publications-reports/>. D'fhéadfadh go bhfuil reachtaíocht i bPoblacht na hÉireann a rialaíonn ullmhú agus scaipeadh ráitis airgeadais éagsúil ó reachtaíocht i ndlísiní eile.

Thar ceann an bhoird

Geoffrey Meagher

Cathaoirleach agus Stiúrthóir

Tom Donnellan

Príomhfheidhmeannach

19 Meitheamh 2024

Tuarascáil an Iniúcháirí Neamhspleách chuig Comhaltaí Bhord na Móna cpt don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024

Tuairisc ar iniúchadh na ráiteas airgeadais

Tuairim

Tá iniúchadh déanta againn ar ráitis airgeadais Bhord na Móna cpt ('an Chuideachta') agus ar a ghnóthais chomhdhlúite ('an Grúpa') don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 atá leagtha amach ar leathanaigh 26 go 85, a chuimsíonn na Cláir Chomhardaithe Chomhdhlúite agus Chuideachta, an Ráiteas Comhdhlúite Ioncaim, an Ráiteas Comhdhlúite ar Ioncam Cuimsitheach Iomlán, an Ráiteas Comhdhlúite ar Shreabhadh Airgid, Ráitis Chomhdhlúite agus Ráitis na Cuideachta ar Athruithe ar Chothromas, agus nótaí gaolmhara, lena n-áirítear achoimre ar bheartais shuntasacha chuntasaíochta atá leagtha amach i nóta 2.

Is é an creat tuairiscithe airgeadais a cuireadh i bhfeidhm agus iad á n-ullmhú ná Dlí na hÉireann agus Caighdeán Idirnáisiúnta um Thuairisciú Airgeadais (CITA) arna nglacadh ag an Aontas Eorpach agus, maidir le ráitis airgeadais na Máthairchuideachta, Dlí na hÉireann agus Creat Nocht Laghdaithe FRS 101.

Is é ár dtuairim:

- > tugann na ráitis airgeadais léargas fírinneach cóir ar shócmhainní, ar dhlíteanais agus ar staid airgeadais an Ghrúpa agus na Cuideachta amhail an 27 Márta 2024 agus ar bhrabús an Ghrúpa don bhliain dar chríoch an tráth sin;
- > gur ullmhaíodh ráitis airgeadais an Ghrúpa i gceart de réir IFRS arna ghlacadh ag an Aontas Eorpach;
- > gur ullmhaíodh ráitis airgeadais na Cuideachta i gceart de réir FRS 101 Creat Nocht Laghdaithe; agus
- > ullmhaíodh na ráitis airgeadais i gceart de réir cheanglais Acht na gCuideachtaí, 2014.

Bonn na tuairime

Rinneamar ár n-iniúchadh de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta Iniúcháireachta (Éire) agus an dlí is infheidhme. Tá cur síos breise déanta ar na freagrachtaí atá orainn faoi na caighdeáin sin sa chuid sin dár dtuarascáil dar teideal 'Freagrachtaí an iniúcháir as an iniúchadh ar na ráitis airgeadais'. Táimid neamhspleách ar an nGrúpa i gcomhréir leis na riachtanais eiticíúla a bhaineann lenár n-iniúchadh ar ráitis airgeadais in Éirinn, lena n-áirítear an Caighdeán Eiticíúil arna eisiúint ag Údarás Maoirseachta Iniúchta agus Cuntasaíochta na hÉireann, agus chomhlíonamar na freagrachtaí eiticíúla eile atá orainn de réir na riachtanas sin.

Creidimid go bhfuil an fhianaise iniúcháireachta atá faighte againn leordhóthanach agus cuí chun bonn a thabhairt i leith ár dtuairime.

Conclúid a bhaineann le gnóthas leantach

Agus na ráitis airgeadais á n-iniúchadh, táimid tagtha ar an tatal gurb oiriúnach é gur úsáid na stiúrthóirí bonn cuntasaíochta an ghnóthais leantaigh chun na ráitis airgeadais a ullmhú.

Bunaithe ar an obair atá déanta againn, níor aithníomar aon éiginnteachtaí ábhartha a bhaineann le himeachtaí nó coinníollacha a d'fhéadfadh, ina n-aonar nó i dteannta a chéile, amhras suntasach a chaitheamh ar chumas an Ghrúpa nó na Cuideachta leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach ar feadh tréimhse dhá mhí dhéag ar a laghad ón dáta a údaraítear na ráitis airgeadais lena n-eisiúint.

Déantar cur síos ar ár bhfreagrachtaí, agus ar fhreagrachtaí na stiúrthóirí, maidir le gnóthas leantach sna codanna ábhartha den tuarascáil seo.

Faisnéis eile

Tá na stiúrthóirí freagrach as an bhfaisnéis eile a chuirtear i láthair sa Tuarascáil Bhliantúil, mar aon leis na ráitis airgeadais, a ullmhú. Chuimsíonn an fhaisnéis eile an fhaisnéis atá san áireamh i dtuarascáil na stiúrthóirí agus an ráiteas neamhairgeadais atá ar shuíomh gréasáin na cuideachta ag www.bordnamona.ie/legal-requirements agus an fhaisnéis atá san áireamh sa ráiteas ón gcathaoirleach agus an ráiteas ón bpríomhfheidhmeannach, an tuarascáil bainistíochta riosca agus tuarascáil na stiúrthóirí.

Níl na ráitis airgeadais ná ár dtuairisc iniúcháirí orthu ina gcuid den fhaisnéis eile. Ní bhaineann ár dtuairim ar na ráitis airgeadais leis an bhfaisnéis eile sin agus, dá réir sin, ní thugaimid tuairim iniúcháireachta ina leith, ná aon chineál dearbhaithe ach amháin má shonraítear a mhalairt go sonrach thíos.

Is é an fhreagracht atá orainn an fhaisnéis eile a léamh agus, ar an dóigh sin, machnamh a dhéanamh, bunaithe ar ár gcuid oibre iniúcháireachta ar na ráitis airgeadais, ar cibé acu atá nó nach bhfuil an fhaisnéis sin míshonraithe go hábhartha nó ar neamhréir leis na ráitis airgeadais nó leis an eolas a fuaireamar san iniúchadh. Bunaithe ar an obair sin amháin, níl míráitis ábhartha tugtha faoi deara againn san fhaisnéis eile.

Bunaithe go hiomlán ar ár gcuid oibre ar an bhfaisnéis eile a rinneadh le linn an iniúchta tuairiscímid:

- > nach bhfuil míráitis ábhartha tugtha faoi deara againn i dtuairisc na stiúrthóirí;
- > is é ár dtuairim go bhfuil an fhaisnéis a thugtar i dtuairisc na stiúrthóirí ag teacht leis na ráitis airgeadais;
- > gurb é ár dtuairim gur ullmhaíodh na ráitis airgeadais i gcomhréir le hAcht na gCuideachtaí, 2014.

Tuarascáil an Iniúcháora Neamhspleách chuig Comhaltaí Bhord na Móna cpt don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

Níl aon mhodhnú ar ár dtuairimí ar ábhair eile a fhorordaítear in Acht na gCuideachtaí 2014.

Go bhfuairéamar gach faisnéis agus gach míniúchán a mheasaimid a bhí ag teastáil uainn chun críche ár n-iniúchta.

Is é ár dtuairim gur leor taifid chuntasaíochta na cuideachta le cur ar ár gcumas na ráitis airgeadais a iniúchadh go réidh cuí agus go bhfuil na ráitis airgeadais ag teacht leis na taifid chuntasaíochta.

Ábhair a n-éilítear orainn tuairisciú orthu de réir eisceachta

Ceanglaíonn Acht na gCuideachtaí, 2014 orainn a thuairisciú daoibh mura ndéantar, inár dtuairim féin, luach saothair agus idirbhearta stiúrthóirí a nochtadh de réir mar a éilíonn ailt 305 go dtí 312 den Acht. Níl aon rud againn le tuairisciú ina leith sin.

De réir an Chóid Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú (“an Cód”), ceanglaítear orainn a thuairisciú daoibh mura léiríonn an ráiteas faoin gcóras um rialú inmheánach airgeadais, a éilítear faoin gCód agus a áirítear i dTuarascáil na Stiúrthóirí ar leathanaigh 14 go 21 go bhfuil an Grúpa ag comhlíonadh alt 1.9 (iii) den Chód, nó mura dtagann sé leis an bhfaisnéis atá ar eolas againn ónár gcuid oibre iniúcháireachta ar na ráitis airgeadais, agus tuairiscímid murab amhlaidh atá.

Ceanglaíonn Acht na gCuideachtaí 2014 orainn tuairisc a thabhairt duit más rud é, inár dtuairim:

- > Ina theannta sin, éilíonn Acht na gCuideachtaí, 2014 orm a thuairisciú mura ndéantar, i mo thuairim féin, luach saothair agus idirbhearta stiúrthóirí a nochtadh de réir mar a éilíonn Ailt 305 go dtí 312 den Acht.

Níl aon rud againn le tuairisciú ina leith sin.

Freagrachtaí ábhartha agus srianta ar úsáid

Freagrachtaí na stiúrthóirí as na ráitis airgeadais

Mar a mhínítear ar bhealach níos mionsonraithe ar leathanach 22, tá na stiúrthóirí freagrach as: na ráitis airgeadais a ullmhú agus as a bheith cinnte de go dtugann siad léargas fírinneach, cóir; cibé rialú inmheánach a chur i bhfeidhm a mheasann siad is gá le gur féidir ráitis airgeadais a ullmhú atá saor ó mhíshonrú ábhartha, bíodh sin i ngeall ar chalaos nó earráid; measúnú a dhéanamh ar chumas an Ghrúpa agus na Cuideachta leanúint ar aghaidh mar ghnóthas leantach agus ábhair a bhaineann le gnóthas leantach a nochtadh, de réir mar is infheidhme; agus bonn cuntasíochta an ghnóthais leantaigh a úsáid, ach amháin má tá sé i gceist acu an Grúpa nó an Chuideachta a leachtú nó scor d’oibríochtaí, nó mura bhfuil an dara rogha acu i ndáiríre ach déanamh amhlaidh.

Freagrachtaí an iniúcháora as an iniúchadh ar na ráitis airgeadais

Tá sé mar aidhm againn dearbhú réasúnta a fháil go bhfuil na ráitis airgeadais ina n-iomláine saor ó mhíshonrú ábhartha, bíodh sin i ngeall ar chalaos nó earráid, agus tuairisc an iniúcháora a eisiúint a bhfuil ár dtuairim inti. Is éard atá i gceist le dearbhú réasúnta ná ardleibhéal dearbhaithe, ach ní rátháíocht é go dtiocfaidh iniúchadh arna dhéanamh de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta Iniúcháireachta (Éire) ar mhíshonrú ábhartha, nuair is ann dá leithéid, i ngach uile chás. D’fhéadfadh míshonruithe teacht chun cinn mar gheall ar chalaos nó earráid agus meastar ábhartha iad dá mbeifí ag súil ar bhonn réasúnta go mbeadh tionchar acu ar chinntí eacnamaíocha úsáideoirí arna nglacadh ar bhonn na ráiteas airgeadais seo.

Tá cur síos níos iomláine ar ár bhfreagrachtaí ar shuíomh gréasáin Údarás Maoirseachta Iniúcháireachta agus Cuntasaíochta na hÉireann ag <https://iaasa.ie/publications/description-of-the-auditors-responsibilities-for-the-audit-of-the-financial-statements>

Cuspóir ár gcuid oibre iniúcháireachta agus a bhfuil ár bhfreagrachtaí dlíte dóibh

Ní thugtar ár dtuairisc ach amháin do chomhaltaí na cuideachta, mar chomhlacht, i gcomhréir le hAlt 391 d’Acht na gCuideachtaí, 2014. Tugadh faoinár n-obair iniúcháireachta ionas go bhféadaimis na hábhair a lua do chomhaltaí na Cuideachta, de réir mar a éilítear orainn a lua i dtuairisc an iniúcháora, agus ní chun aon chríche eile. A oiread agus is ceadmhach de réir an dlí, ní ghlacaimid le haon fhreagracht d’aon duine seachas an chuideachta agus comhaltaí na cuideachta, mar chomhlacht, as ár n-obair iniúcháireachta, as an tuairisc seo, ná as na tuairimí ar thángthamar orthu.

Eamon Dillon ar son agus thar ceann KPMG

Cuntasóirí Cairte, Gnólacht Iniúcháireachta Reachtúla

1 Plás an Stócaigh
Faiche Stiabhna
Baile Átha Cliath 2
D02 DE03

20 Meitheamh 2024

Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite

Ábhar	Leathanach
Ráiteas Ioncaim Comhdhlúite	26
Ráiteas Comhdhlúite ar an Ioncam Cuimsitheach Iomláine	27
Clár Comhardaithe Comhdhlúite	28
Ráiteas Comhdhlúite ar Athruithe ar Chothromas	29
Ráiteas Comhdhlúite ar Shreabhadh Airgid	30
Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite	31

Ráiteas Ioncaim Comhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024

	Nóta	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Oibríochtaí leantacha			
Ioncam	3	278,710	395,087
Costas díolachán		(190,317)	(233,671)
Oibhbrabús		88,393	161,416
Ioncam eile	7	73,543	10,213
Speansais dáileacháin		(3,812)	(15,643)
Speansais riaracháin	6	(49,904)	(60,739)
Lagú ar mhaoin, gléasra agus trealamh	10	(1,490)	(13)
Brabús oibriúcháin		106,730	95,234
Ioncam Airgeadais	8	7,040	4,977
Costais airgeadais	8	(5,210)	(2,033)
Glanchoistais airgeadais		1,830	2,944
Sciar den bhrabús d'institiúidí infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais	15	4,553	17,926
Brabús roimh cháin		113,113	116,104
Costas na cánach ioncaim	9	(10,903)	(15,244)
Brabús don bhliain		102,210	100,860
Brabús inchurtha i leith:			
Úinéirí na Cuideachta		101,899	100,289
Leasanna neamh-urlámhais		311	571
		102,210	100,860

Is bunchuid de na ráitis airgeadais seo iad na nótaí a ghabhann leo.

Thar ceann an bhoird

Geoffrey Meagher **Tom Donnellan**
Cathaoirleach Príomhfheidhmeannach

19 Meitheamh 2024

Ráiteas Comhdhlúite ar an Ioncam Cuimsitheach Iomlán don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024

	Nóta	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Brabús don bhliain		102,210	100,860
Míreanna nach ndéanfar iad a athaicmiú choíche mar bhrabús ná mar chailiteanas			
Atomhas ar dhliteanas pinsin le sochar sainithe	26	(2,691)	12,004
Cáin a bhaineann le hatomhais ar dhliteanas pinsin le sochar sainithe	9	336	(1,439)
Cúlchiste athluachála maoin infheistíochta	11	415	-
		(1,940)	10,565
Míreanna a athaicmíodh nó a d'fhéadfaí a athaicmiú chuig brabús ná cailiteanas			
Oibríochtaí eachtracha - aistriú airgeadra eachtraigh		-	(365)
Fálú ar an sreabhadh airgid - na hathruithe ar an luach cóir		41,849	22,370
Cáin a bhaineann le hathruithe ar luach cóir fáluithe		(5,231)	(2,796)
Fálú ar an sreabhadh airgid - athaicmithe mar bhrabús nó mar chailiteanas		(46,166)	-
Cáin a bhaineann le fáluithe ar an sreabhadh airgid atá athaicmithe mar bhrabús nó mar chailiteanas		5,771	-
Sciar d'ioncam cuimsitheach eile d'institiúidí infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais	15	(3,238)	11,079
		(7,015)	30,288
(Costas) / ioncam cuimsitheach eile glan ar cháin		(8,955)	40,853
Ioncam cuimsitheach iomlán don bhliain		93,255	141,713
Ioncam cuimsitheach iomlán inchurtha i leith:			
Úinéirí na Cuideachta		92,944	141,142
Leasanna neamh-urlámhais		311	571
		93,255	141,713

Is bunchuid de na ráitis airgeadais seo iad na nótaí a ghabhann leo.

Clár Comhardaithe Comhdhlúite amhail an 27 Márta 2024

	Nóta	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Sócmhainní			
Sócmhainní neamhreacha			
Maoin, gléasra agus trealamh	10	398,251	296,965
Maoin infheistíochta	11	1,400	-
Sócmhainní doláimhsithe	12	16,684	18,450
Sócmhainní ceart úsáide	13	9,899	9,977
Institiúidí infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais	15	108,034	74,926
Sócmhainní sochair scoir	26	43,539	41,675
Iomlán na sócmhainní neamhreacha		577,807	441,993
Sócmhainní reatha			
Fardail	14	16,747	13,131
Infháltais trádála agus eile	16	135,099	98,607
Ionstraimí airgeadais díorthacha	28	18,053	22,370
Airgead tirim agus coibhéis airgid	23	68,346	169,918
Sócmhainní reatha iomlána		238,245	304,026
Iomlán na sócmhainní		816,052	746,019
Cothromas			
Cothromas atá inchurtha i leith úinéirí na cuideachta			
Scairchaipiteal	21	82,804	82,804
Scairphréimh	21	1,959	1,959
Cúlchiste fáilaithe ar an sreabhadh airgid		15,797	19,574
Cúlchistí eile		11,412	14,235
Cúlchiste aistríthe an airgeadra eachtraigh		-	(511)
Tuilleamh coinnithe		317,370	255,649
Cothromas atá inchurtha i leith úinéirí na cuideachta		429,342	373,710
Leasanna neamh-urlámhais		1,595	1,284
Cothromas iomlán		430,937	374,994
Dlíteanais			
Dlíteanais neamhreacha			
Oibleagáidí sochair scoir	26	2,317	2,371
Iasachtaí agus iasachtaíochtaí	20	124,769	92,595
Dlíteanais léasa	13	6,947	7,236
Forálacha	19	66,797	76,834
Dlíteanais chánach iarchurtha	9	16,520	14,411
Iomlán na ndlíteanas neamhreacha		217,350	193,447
Dlíteanais reatha			
Iasachtaí agus iasachtaíochtaí	20	6,786	-
Dlíteanais léasa	13	3,126	2,893
Forálacha	19	25,475	32,237
Suímeanna iníochta trádála agus eile	17	132,378	142,448
Dlíteanais iomlána reatha		167,765	177,578
Iomlán na ndlíteanas		385,115	371,025
Iomlán an chothromais agus na ndlíteanas		816,052	746,019

Is bunchuid de na ráitis airgeadais seo iad na nótaí a ghabhann leo.

Thar ceann an bhoird

Geoffrey Meagher **Tom Donnellan**
Cathaoirleach Príomhfheidhmeannach

19 Meitheamh 2024

Ráiteas Comhdhlúite ar Athruithe ar Chothromas don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024

	Scair- chaipiteal €'000	Scair- phréimh €'000	Cúlchistí eile €'000	Cúlchiste fáilaithe ar an sreabhadh airgid €'000	Cúlchiste aistríthe an airgeadra eachtraigh €'000	Tuilleamh coinnithe €'000	Iomlán €'000	Leasanna neamh- urlámhais €'000	Iomlán €'000
Amhail 31 Márta 2022	82,804	1,959	3,156	-	(146)	167,633	255,406	713	256,119
Ioncam cuimsitheach iomlán									
Brabús don bhliain	-	-	-	-	-	100,289	100,289	571	100,860
Ioncam cuimsitheach eile									
Atomhais ar dhlíteanas le sochar sainithe	-	-	-	-	-	10,565	10,565	-	10,565
Oibríochtaí eachtracha – difríocht san aistriú airgeadra eachtraigh	-	-	-	-	(365)	-	(365)	-	(365)
Fálú ar an sreabhadh airgid – na hathruithe ar an luach cóir	-	-	-	19,574	-	-	19,574	-	19,574
Sciar d'ioncam cuimsitheach eile d'institiúidí infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais	-	-	11,079	-	-	-	11,079	-	11,079
Idirbhearta le húnéirí na cuideachta									
Díbhinní	-	-	-	-	-	(22,838)	(22,838)	-	(22,838)
Amhail 29 Márta 2023	82,804	1,959	14,235	19,574	(511)	255,649	373,710	1,284	374,994
Ioncam cuimsitheach iomlán									
Brabús don bhliain	-	-	-	-	-	101,899	101,899	311	102,210
Ioncam cuimsitheach eile									
Atomhais ar dhlíteanas le sochar sainithe	-	-	-	-	-	(2,355)	(2,355)	-	(2,355)
Fálú ar an sreabhadh airgid – na hathruithe ar an luach cóir	-	-	-	36,618	-	-	36,618	-	36,618
Fálú ar an sreabhadh airgid – athaicmithe mar bhrabús agus cailteanas	-	-	-	(40,395)	-	-	(40,395)	-	(40,395)
Athluacháil réadmhaoin infheistíochta	-	-	415	-	-	-	415	-	415
Sciar d'ioncam cuimsitheach eile d'institiúidí infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais	-	-	(3,238)	-	-	-	(3,238)	-	(3,238)
Cúlchiste aistriúcháin athrangaithe go brabús agus cailteanas ar dhiúscairt na fochuideachta	-	-	-	-	511	-	511	-	511
Idirbhearta le húnéirí na cuideachta									
Díbhinní	-	-	-	-	-	(37,823)	(37,823)	-	(37,823)
Amhail 27 Márta 2024	82,804	1,959	11,412	15,797	-	317,370	429,342	1,595	430,937

Is bunchuid de na ráitis airgeadais seo iad na nótaí a ghabhann leo.

Ráiteas Comhdhlúite ar Shreabhadh Airgid don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024

	Nóta	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin			
Brabús don bhliain		102,210	100,860
Coigeartú maidir le:			
Dímheas maoinne, gléasra agus trealaimh	10	28,045	24,879
Amúchadh ar shócmhainní doláimhsithe	12	2,028	2,154
Brabús ar dhiúscairt leasa i bhfochuideachtaí agus i gcomhfhiontair	7	(64,416)	-
Brabús ar dhíolachán maoinne, gléasra agus trealaimh	7	(3,617)	(4,449)
Amúchadh ar dheontais chaipitil	18	(1,024)	(1,341)
Lagú ar mhaoin, gléasra agus trealamh	10	1,490	(13)
Lamháiltais astaíochtaí	12	2,276	7,709
Brabús d'institiúidí infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais	15	(4,553)	(17,926)
Glanioncam airgeadais	8	(1,830)	(2,944)
Muirear cánach	9	10,903	15,244
Sreabhadh airgid oibriúcháin roimh athruithe ar chaipiteal oibre agus forálacha		71,512	124,173
Athruithe ar:			
Suímeanna iníoctha trádála agus eile		1,995	16,255
Infháltais trádála agus eile	16	(45,264)	(19,885)
Fardail		(3,616)	14,129
Forálacha		(12,785)	896
Barrachas ranníocaíochtaí airgid thirim thar mhuirear pinsin	26	(2,476)	(2,872)
		(62,146)	8,523
Ús íoctha		(768)	(133)
Cáin íoctha		(14,597)	(15,565)
Airgead (a úsáideadh do) / a gineadh ó ghníomhaíochtaí oibriúcháin		(5,999)	116,998
Sreabhadh airgid ó ghníomhaíochtaí infheistíochta			
Fáltais ar dhiúscairt leasa i bhfochuideachtaí agus i gcomhfhiontair	7	63,032	-
Fáltais ar dhiúscairt maoinne, gléasra agus trealaimh	10	3,755	9,788
Ceannach sócmhainne doláimhsithe	12	(2,538)	(8,822)
Ceannach maoinne, gléasra agus trealaimh	10	(131,944)	(84,768)
Airleacain iasachtaí d'infheisteoirí cuntas cothromais	15	(33,981)	(4,364)
Dáiltí ó d'infheisteoirí cuntas cothromais	15	2,188	13,600
Ús faighte	8	3,720	1,970
Glanmhéid airgid arna úsáid i ngníomhaíochtaí infheistíochta		(95,768)	(72,596)
Sreafaí airgid ó ghníomhaíochtaí maoinithe			
Aisíoc nótaí iasachta neamhurráithe	20	-	(270)
Cistí a fuarthas ar shaoaráid creidmheasa imrothlaigh	20	45,000	-
Iasachtaí factéarmacha	20	(3,589)	40,699
Dlíteanais léasa a aisíoc	13	(3,393)	(3,310)
Díbhinní a íoctar le scairshealbhoírí	27	(37,823)	(22,838)
Glanairgead ó ghníomhaíochtaí maoinithe		195	14,281
Glan(laghdú) / glanmhéadú ar airgead agus ar choibhéisí airgid		(101,572)	58,683
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim ag tús na bliana		169,918	111,235
Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim ag deireadh na bliana	23	68,346	169,918

Is bunchuid de na ráitis airgeadais seo iad na nótaí a ghabhann leo

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024

1. Eintiteas tuairiscithe

Cuideachta a bhfuil sainchónaí uirthi in Éirinn is ea Bord na Móna cpt (an "Chuideachta"). Cuimsítear leis na ráitis airgeadais amhail ar an 27 Márta 2024 agus don bhliain dar chríoch an dáta sin ráitis airgeadais na Cuideachta agus a fochuideachtaí (a dtugtar an "Grúpa" orthu le chéile, agus "eintitis an Ghrúpa" orthu ina n-aonar) agus leas an Ghrúpa in institiúidí infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais. Tá oifig chláraithe na Cuideachta lonnaithe ag an bPríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara, W12 XR59. Is é 297717 uimhir chláraithe na Cuideachta.

Tá gnáthscair amháin i seilbh an Aire Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide. Tá 5% de na gnáthscaireanna i seilbh fhostaithe an Ghrúpa trí Phlean um Scairúinéireacht d'Fhostaithe. Is i seilbh an Aire Airgeadais atá an chuid eile den scairchaipiteal eisithe (aistríodh scaireanna an Aire chuig an Aire Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh PFN agus Athchóirithe faoin Acht Airí agus Rúnaithe, 2011).

2. Beartais ábhartha chuntasaíochta (lena n-áirítear úsáid meastachán agus breithiúnas)

Cuireadh na beartais atá leagtha amach thíos i bhfeidhm go comhsheasmhach maidir leis na blianta go léir atá curtha i láthair sna ráitis airgeadais chomhdhlúite seo agus chuir eintitis go léir an Ghrúpa na beartais i bhfeidhm go comhsheasmhach.

Ráiteas ar chomhlíonadh

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais chomhdhlúite i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta um Thuairiscíú Airgeadais ("IFRS") arna nglacadh ag an Aontas Eorpach.

Ullmhaíodh ráitis airgeadais aonair na Cuideachta i gcomhréir le FRS 101 Creat um Nochtadh Laghdaithe ("FRS 101"). Níl ráiteas ar leith ar ioncam na Cuideachta le fáil sna ráitis airgeadais seo mar tá leas á bhaint ag an gCuideachta as an díolúine dá ndéantar foráil in Alt 304 d'Acht na gCuideachtaí, 2014.

Bonn an tomhais

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais chomhdhlúite ar bhonn an chostais stairiúil ach amháin i gcás na nithe ábhartha seo a leanas ar an gclár comhardaithe:

- > aithnítear sócmhainn an phlean sochair shainithe mar an glanluach de luach cóir shócmhainní an phlean agus luach láithreach na hoibleagáide sochair shainithe; agus
- > Go dtomhaistear réadmhaoin infheistíochta ag luach cóir; agus
- > déantar na díorthaigh a thomhas de réir luach cóir.

Airgeadra feidhmiúil

Is in Euro a chuirtear na ráitis airgeadais i láthair, agus is é sin airgeadra feidhmiúil an Ghrúpa. Slánaítear an fhaisnéis airgeadais go léir a chuirtear i láthair in Euro go dtí an míle is gaire, ach i gcás ina léirítear a mhalairt.

Úsáid meastachán agus breithiúnas

Ceanglaítear ar an mbainistíocht, agus ráitis airgeadais chomhdhlúite agus ráitis airgeadais na Cuideachta á n-ullmhú i gcomhréir le IFRS agus FRS 101 faoi seach, breithiúnais, meastachán agus boinn tuiscena a dhéanamh a théann i gcion ar chur i bhfeidhm na mbeartas cuntasaíochta agus na suimeanna a thuairiscítear maidir le sócmhainní, dlíteanais, ioncam agus costais. D'fhéadfadh difear a bheith idir na torthaí iarbhír agus na meastachán sin.

Déantar athbhreithniú ar na meastachán agus ar na toimhdí bunúsacha ar bhonn leanúnach. Aithnítear go hionchasach athbhreithnithe ar na meastachán chuntasaíochta.

Is iad seo a leanas na breithiúnais maidir le beartais chuntasaíochta a chur i bhfeidhm ag a bhfuil an tionchar is suntasaí ar na méideanna atá aitheanta sna ráitis airgeadais chomhdhlúite agus i ráitis airgeadais na Cuideachta:

- > Tá feidhmiú na straitéise dícharbónaithe, lena n-áirítear athshlánú feabhsaithe portaigh, mar thoradh ar dhícharbónú ghníomhaíochtaí gnó an Ghrúpa. Is é sin bunús na bhforálacha maidir le hathstruchtúrú, iomarcaíocht agus costais dhícharbónaithe eile a aithníodh sa bhliain dar chríoch an 25 Márta 2020.

Is iad seo a leanas na príomh-mheastachán maidir le beartais chuntasaíochta a chur i bhfeidhm a bhfuil an éifeacht is suntasaí acu ar mhéideanna a aithnítear i ráitis airgeadais chomhdhlúite agus Chuideachta:

- > Ioncam ó shócmhainní a ghiniúint faoi scéim REFIT (Taraif um Fhótha Fuinnimh In-athnuaite) a thomhas. Féach nóta 3.
- > Saolréanna úsáideacha maoinne, gléasra agus trealaimh agus sócmhainní doláimhsithe. Féach nótaí 10 agus 12.
- > Forálacha a thomhas. Féach nóta 19.
- > Sócmhainní agus dlíteanais na scéime pinsin a luacháil. Féach nóta 26.

Luachanna córa a thomhas

Ní mór luachanna córa a thomhas faoi líon áirithe de bheartais chuntasaíochta agus de nochtuithe an Ghrúpa. Baineann an Grúpa leas as sonraí atá inbhraite sna margáí a oiread agus is féidir agus luach cóir sócmhainne nó dlíteanais á thomhas. Déantar luachanna córa a aicmiú de réir leibhéil éagsúla ar ordlathas luachanna córa bunaithe ar na hionchuir a úsáidtear sna teicnící luachála mar seo a leanas:

Leibhéal 1: praghsanna luaite (neamhchoigeartaithe) i margáí gníomhacha ar shócmhainní nó ar dhlíteanais chomhchosúla.

Leibhéal 2: ionchuir seachas praghsanna luaite atá ar áireamh faoi Leibhéal 1 atá inbhraite don tsócmhainn nó don dlíteanas, go díreach (i. mar phraghsanna) nó go hindíreach (i. díorthaithe ó phraghsanna).

Leibhéal 3: ionchuir don tsócmhainn nó don dlíteanas nach bhfuil bunaithe ar shonraí margaidh inbhraite (ionchuir neamh-inbhraite).

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

2. Beartais ábhartha chuntasaíochta (lena n-áirítear úsáid meastachán agus breithiúnas) ar lean Luachanna córa a thomhas ar lean

Maidir leis na hionchuir a úsáidtear chun luach cóir sócmhainne nó dlíteanais a thomhas, más féidir iad a aicmiú ar leibhéil éagsúla an ordlathais luachanna córa, ansin aicmítear an tomhas luacha chóir ina iomláine ar an leibhéal céanna den ordlathas luachanna córa is atá an t-ionchur den leibhéal is ísle atá suntasach ó thaobh an tomhais go léir. Tá faisnéis bhreise maidir leis na toimhdí a dhéantar agus luachanna córa á dtomhas le fáil sa nóta ar Ionstraimí Airgeadais agus Bainistíocht Riosca (féach Nóta 28).

I gcás sócmhainní agus dlíteanais airgeadais nach dtomhaistear ag luach cóir, is garmheastachán réasúnta ar luach cóir í an tsuim ghlanluacha a chuirtear i láthair sna ráitis airgeadais seo.

Bliain chuntasaíochta

Is é an Chéadaoin deiridh i mí an Mhárta dáta deiridh na bliana airgeadais. Clúdaíonn na ráitis airgeadais seo an tréimhse 52 seachtain ón 30 Márta 2023 go dtí an 27 Márta 2024 (an bhliain roimhe sin: tréimhse 52 seachtaine ón 31 Márta 2022 go dtí an 29 Márta 2023).

Gnóthas leantach

Ullmhaítear ráitis airgeadais an Ghrúpa agus na Cuideachta ar bhonn cuntasaíochta an ghnóthais leantaigh. Tá acmhainní suntasacha airgeadais ag an nGrúpa agus ag an gCuideachta agus creideann na Stiúrthóirí go bhfuil an Grúpa i riocht maith chun a chuid rioscaí a bhainistiú mar is cuí. Tá acmhainní suntasacha ar fáil ag an nGrúpa, lena n-áirítear €68.3 milliún d'airgead tirim agus coibhéisí airgid a bhí ar fáil don Ghrúpa amhail an 27 Márta 2024 (2023: €169.9 milliún) (féach nóta 23) agus saoráidí bainc neamhtharraingthe geallta €155 milliún amhail an 27 Márta 2024 (2023: €200 milliún) (féach nóta 28). Soláthraítear sonraí breise faoi staid leachtachta an Ghrúpa i nóta 28 de na ráitis airgeadais.

Tá ionchas réasúnta ag an mBord go bhfuil go leor acmhainní ag an nGrúpa chun fanacht i bhfeidhm ar feadh tréimhse 12 mhí ar a laghad ón dáta ar faomhadh na ráitis airgeadais. Agus an measúnú gnóthas leantach á chur i gcrích, rinne an Bord na príomhrioscaí agus neamhchinnteachtaí a mheas mar a shonraítear sa Tuarascáil Bainistíochta Riosca.

Athruithe ar bheartais chuntasaíochta

Caighdeáin a bhí éifeachtach i rith na bliana

Tá na caighdeáin agus na leasuithe seo a leanas curtha i bhfeidhm ag an nGrúpa den chéad uair sa bhliain airgeadais dar tús an 30 Márta 2023:

> IFRS 17: *Conarthaí Árachais*

> Leasuithe ar IAS 1 agus Ráiteas Cleachtais IFRS 2: *Nochtadh Beartas Cuntasaíochta*

> Leasuithe ar IAS 8: *Sainmhíniú ar Mheastachán Cuntasaíochta*

> Leasuithe ar IAS 12: *Rialacha Eiseamláireacha Cholún 2 & Cáin Iarchurtha a bhaineann le sócmhainní agus dlíteanais a eascraíonn as idirbheart amháin*

Ní raibh tionchar ábhartha ag na caighdeáin nua-éifeachtacha seo ar thorthaí an Ghrúpa.

Caighdeáin nach bhfuil éifeachtach go fóill

Níl na caighdeáin seo a leanas i bhfeidhm don tréimhse tuairiscithe an 27 Márta 2024 agus níor ghlac an Grúpa leo go luath:

> Leasuithe ar IAS 1: *Aicmiú dlíteanais mar dhlíteanais reatha nó neamhreatha*

> Leasuithe ar IAS 1: *Dlíteanais neamhreatha le cúnaínt*

> Leasuithe ar IFRS 16: *Dlíteanas léasa i ndíolachán agus aisléasú*

> Leasuithe ar IAS 7 agus ar IFRS 7: *Socruithe airgeadais soláthraí*

> Leasuithe ar IAS 21: *Éifeachtaí Athruithe ar Rátaí Malairte*
Eachtraí: Easpa Inmhalartachta

Ní mheastar go mbeidh aon tionchar ábhartha ag na caighdeáin nua ag na leasuithe seo ar na ráitis airgeadais.

Bunús an chomhdhlúthaithe

Comhcheangail ghnó

Baineann an Grúpa úsáid as an modh éadála chun cuntasaíocht a dhéanamh le haghaidh comhcheangail ghnó nuair a aistrítear rialú chuig an nGrúpa. Tomhaistear an chomaoín a aistrítear san fháil ag luach cóir go hiondúil, mar a thomhaistear na glansócmhainní faighte sainaitheanta. Déantar cáilmheas ar bith a thagann chun cinn a thástáil gach bliain le haghaidh bearnúcháin. Déantar gnóthachan ar bith ar cheannach sladmhargaidh a aithint láithreach sa bhrabús nó sa chailiteanas. Déileáiltear le costais bheartaíochta mar chostais thabhairthe, ach amháin má bhaineann siad le heisiúint urrús fiachais nó cothromais.

Ní áirítear leis an gcomaoín a aistrítear suimeanna a bhaineann le réiteach gaolmhaireachtaí a bhí ann roimhe sin. Déantar gnóthachain agus cailiteanais ar réitigh den sórt sin a aithint sa bhrabús nó sa chailiteanas de ghnáth.

Déantar gach comaoín theagmhasach a thomhas de réir luach cóir ar dháta na héadála. Maidir le hoibleagáid chun comaoín theagmhasach a íoc a chomhlíonann an sainmhíniú ar ionstraim airgeadais, má dhéantar an oibleagáid sin a aicmiú mar chothromas, ansin ní dhéantar atomhas air ina dhiaidh sin agus tugtar cuntas ar an socrú laistigh de chothromas.

Ina mhalairt de chás, aithnítear athruithe ina dhiaidh sin ar luach cóir na comaoine teagmhasaí sa bhrabús nó sa chailiteanas.

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

2. Beartais ábhartha chuntasaíochta (lena n-áirítear úsáid meastachán agus breithiúnas) ar lean Bunús an chomhdhlúthaithe ar lean

Fochuideachtaí

Is aonáin faoi rialú an Ghrúpa iad fochuideachtaí. Rialaíonn an Grúpa aonán nuair atá sé neamhchosanta ar thorthaí inathraitheacha, nó nuair atá cearta aige ina leith, mar gheall ar a bhaint leis an aonán agus nuair is féidir leis tionchar a imirt ar na torthaí sin trína chumhacht ar an aonán. Cuirtear ráitis airgeadais fochuideachtaí san áireamh sna ráitis airgeadais chomhdhlúite ón dáta a thosaíonn an rialú sin go dtí an dáta a thagann deireadh leis an rialú.

Comhfhiontair

Socrú is ea comhfhiontar faoi chomhrialú an Ghrúpa, ina mbíonn cearta ag an nGrúpa i leith ghlan sócmhainní an tsocraithe, seachas cearta i leith na sócmhainní aonair agus oibleagáidí i leith na ndlíteanas.

Cuirtear leasanna i gcomhfhiontair san áireamh le modh an chothromais. Aithnítear ag a gcostas iad ar dtús, lena n-áirítear costais idirbhirt. I ndiaidh aitheantas tosaigh, áirítear leis na ráitis airgeadais chomhdhlúite sciar an Ghrúpa den bhrabús nó den chailiteanas agus d'ioncam cuimsitheach eile d'institiúidí infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais, go dtí an dáta ar a dtiocfaidh deireadh leis an gcomhrialú.

Comhlachaithe

Eintiteas is ea comhlach ar a bhfuil tionchar suntasach ag an nGrúpa, ach nach bhfuil faoi rialú ná faoi chomhrialú an Ghrúpa. Tugtar cuntas ar leasanna i gcomhlaigh de réir mhodh an chothromais.

Leasanna neamh-urlámhais

Déantar leasanna neamh-urlámhais a thomhas ag a gcion comhréireach de ghlan sócmhainní inaitheanta an eintitis arna fháil ar dháta na héadála. Déantar a gcion den ioncam cuimsitheach iomlán a leithdháileadh orthu ina dhiaidh sin.

Cuirtear athruithe ar leas an Ghrúpa i bhfochuideachta nach mbíonn cailiteanas urlámhais mar thoradh orthu san áireamh mar idirbhearta cothromais.

Idirbhearta a gcuirtear deireadh leo ar chomhdhlúthú

Cuirtear deireadh le hidirbhearta agus le hiarmhéideanna inghrúpa, agus le haon ioncam agus costais ag éirí as idirbhearta inghrúpa, nuair a ullmhaítear na ráitis airgeadais chomhdhlúite.

Tugtar infheistiúcháin i bhfochuideachtaí ag a gcostas lúide bearnú i ráitis airgeadais na Cuideachta.

Airgeadra eachtrach

Idirbhearta in Airgeadra Eachtrach

Aistrítear idirbhearta in airgeadraí eachtracha go hairgeadra feidhmiúil cuideachtaí an Ghrúpa faoi seach ag na rátaí malairte ar dhátaí na n-idirbheart.

Aistrítear sócmhainní agus dlíteanais airgeadais a ainmnítear in airgeadraí eachtracha go dtí an t-airgeadra feidhmiúil ag an ráta malartaithe ar an dáta tuairiscithe. Aistrítear sócmhainní agus dlíteanais neamhairgeadais a thomhaistear ag luach cóir in airgeadra eachtrach a aistriú go dtí an t-airgeadra feidhmiúil ag an ráta malartaithe nuair a cinneadh an luach cóir. Aithnítear difríochtaí in airgeadra eachtrach sa chailiteanas nó sa bhrabús. Maidir le míreanna neamh-airgid arna dtomhas de réir a gcostais stairiúil in airgeadra eachtrach, ní dhéantar iad a athaistriú.

Mar sin féin, aithnítear san ioncam cuimsitheach eile difríochtaí in airgeadra eachtrach ag éirí as aistriú na míreanna seo a leanas:

- > infheistiúcháin cothromais atá ar fáil le díol (ach amháin ar bhearnú; sa chás sin déantar na difríochtaí in airgeadra eachtrach atá aitheanta san ioncam cuimsitheach eile a athaicmiú mar bhrabús nó mar chailiteanas);
- > dlíteanas airgeadais sainithe mar fhálú ar an nglaninfheistiúcht in oibríocht eachtrach sa mhéid go bhfuil an fálú éifeachtach; agus
- > fáluithe incháilithe ar an sreabhadh airgid sa mhéid go bhfuil na fáluithe éifeachtach.

Oibríochtaí Eachtracha

Déantar sócmhainní agus dlíteanais oibríochtaí eachtracha, lena n-áirítear cáilmheas agus coigeartuithe ar an luach cóir ag éirí as an éadail, a aistriú go euro de réir na rátaí malairte i bhfeidhm dáta an tuairiscithe. Aistrítear ioncam agus speansais oibríochtaí eachtracha go euro ag na rátaí malartaithe ar dhátaí na n-idirbheart.

Aithnítear difríochtaí idir airgeadraí eachtracha in ioncam cuimsitheach eile agus carntar iad sa chúlchiste aistrithe, seachas sa mhéid a leithdháiltear an difríocht aistrithe ar leasanna neamh-urlámhais.

Nuair a dhéantar oibríocht eachtrach a dhíúscairt ina hiomláine nó i bpáirt sa chaoi a gcailltear rialú, tionchar suntasach nó comhrialú uirthi, déantar an cúlchiste aistrithe a bhaineann leis an oibríocht eachtrach sin a athaicmiú mar bhrabús nó mar chailiteanas mar chuid den ghnóthachan nó den chailiteanas ar an díúscairt. Má dhíúscaíonn an Grúpa cuid dá leas i bhfochuideachta ach go gcoinníonn sé urlámhas, athshanntar cion ábhartha na suime carntha go leasanna neamh-urlámhais.

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

2. Beartais ábhartha chuntasaíochta (lena n-áirítear úsáid meastachán agus breithiúnas) ar lean Léasanna

Cinneann an Grúpa an léas atá i socrú nó an bhfuil léas ina chuid de shocrú tráth tionscanta an tsocráithe sin. Is léas é socrú, nó tá léas ann, má thugann an conradh an ceart úsáid sócmhainne sainaitheanta a rialú ar feadh tréimhse ama mar mhalairt ar chomaoin. Agus é ag meas cé acu a thugann socrú an ceart úsáid sócmhainne sainaitheanta a rialú nó nach dtugann, baineann an Grúpa úsáid as an sainmhíniú ar léas atá in IFRS 16.

Is féidir idir chodanna léasa agus chodanna neamhléasa a bheith i socrú. Leithdháileann an Grúpa an chomaoin de réir an tsocráithe ar na codanna léasa agus neamhléasa bunaithe ar a bpraghsanna aonair coibhneasta. I gcás léasanna réadmhaoine, roghnaigh an Grúpa gan codanna léasa agus neamhléasa a scaradh agus déanann sé cuntasáíocht lena n-aghaidh sin mar chuid léasa aonair.

Aithníonn an Grúpa dliteanas léasa agus sócmhainn um cheart úsáide amhail dáta tosaithe an léasa. Tomhaistear an dliteanas léasa i dtosach ag luach láithreach na n-íocaíochtaí léasa seo a leanas:

- > íocaíochtaí socraithe, lena n-áirítear íocaíochtaí atá socraithe go bunúsach, lúide aon dreasachtaí atá le fáil;
- > íocaíochtaí léasa athraitheacha atá bunaithe ar innéacs nó ar ráta, arna dtomhas i dtosach agus an t-innéacs nó an ráta amhail an dáta tosaithe in úsáid;
- > méideanna a bhfuiltear ag súil leis go mbeidh siad iníoctha faoi ráthaíocht um luach iarmharach;
- > an praghas feidhmíthe atá ar rogha cheannaigh má bhíonn sé réasúnta cinnte go bhfeidhmeoidh an Grúpa an rogha sin;
- > íocaíochtaí i dtréimhse athnuachana roghnach má bhíonn sé réasúnta cinnte go bhfeidhmeoidh an Grúpa rogha chun an tréimhse a shíneadh; agus
- > íocaíochtaí pionóis as an léas a fhoirceannadh go luath, ach amháin má bhíonn sé réasúnta cinnte nach bhfoirceannfaidh an Grúpa é go luath.

Baintear úsáid as an ráta úis atá intuigthe sa léas chun na híocaíochtaí léasa a lascaíniú. Mura féidir an ráta sin a chinneadh go réidh, rud is amhlaidh de ghnáth i gcás léasanna sa Ghrúpa, baintear úsáid as ráta iasachta incriminteach an Ghrúpa.

Chun an ráta iasachta incriminteach a chinneadh, faigheann an Grúpa rátaí úis ó fhoinisí maoinithe seachtracha éagsúla agus déanann sé coigeartú orthu chun téarmaí an léasa agus an cineál sócmhainne léasaithe atá ann a léiriú.

Déantar an dliteanas léasa a thomhas ag a chostas amúchta ina dhiaidh sin le modh an úis ghlain. Tá an Grúpa neamhchosanta ar mhéaduithe a d'fhéadfadh teacht ar íocaíochtaí léasa athraitheacha amach anseo bunaithe ar innéacs nó ar ráta, nach bhfuil san áireamh sa dliteanas léasa go dtí go dtagann siad i bhfeidhm. Nuair

a thagann coigeartuithe ar íocaíochtaí léasa bunaithe ar innéacs nó ar ráta i bhfeidhm, déantar athmheasúnú ar an dliteanas léasa agus déantar é a choigeartú i gcoinne na sócmhainne um cheart úsáide.

Leithdháiltear íocaíochtaí léasa idir príomhshuim agus costas airgeadais. Gearrtar an costas airgeadais ar bhrabús nó cailteanas thar thréimhse an léasa chun ráta úis seasmhach ar an gcuid eile den dliteanas a bhaint amach.

Tomhaistear an tsócmhainn um cheart úsáide ar a costas i dtosach agus cuimsítear na méideanna seo a leanas:

- > tomhas tosaigh an dliteanais léasa;
- > íocaíochtaí léasa a rinneadh ar an dáta tosaithe nó roimhe lúide aon dreasacht léasa a fuarthas;
- > costais dhíreacha tosaigh; agus
- > costais athchóirithe.

Déantar an tsócmhainn um cheart úsáide a dhímheas ina dhiaidh sin le modh an mhéid chothroim thar théarma an léasa nó saolré ionchais na sócmhainne, cibé acu is giorra. Má bhíonn sé réasúnta cinnte go bhfeidhmeoidh an Grúpa rogha cheannaigh, dímheastar an tsócmhainn um cheart úsáide thar a saolré ionchais. Ina theannta sin, d'fhéadfadh cailteanais bhearnúcháin, más ann dóibh, an tsócmhainn um cheart úsáide a laghdú ó am go chéile, agus d'fhéadfaí í a choigeartú de thoradh athmheasúnuithe ar an dliteanas léasa.

Roghnaigh an Grúpa gan dliteanais léasa agus sócmhainní um cheart úsáide a aithint le haghaidh léasanna gearrthréimhseacha agus léasanna sócmhainní ar luach íseal. Cuirtear íocaíochtaí léasa a bhaineann leis na léasanna sin leis na costais de réir méid cothrom thar théarma an léasa.

Ioncam airgeadais agus costais airgeadais

Áirítear na nithe seo a leanas in ioncam airgeadais agus i gcostais airgeadais an Ghrúpa:

- > ioncam úis;
- > costas úis;
- > leachtú lascaíniú nó forálacha;
- > an glanchostas úis ar phinsin le sochar sainithe;
- > an glanghnóthachan nó an glanchailteanas ar shócmhainní airgeadais ag luach cóir trí bhrabús agus trí chailteanas;
- > an gnóthachan nó an cailteanas san airgeadra eachtrach ar shócmhainní airgeadais agus ar dhliteanais airgeadais;
- > an glanghnóthachan nó an glanchailteanas ar ionstraimí fálaithe atá aitheanta sa bhrabús nó sa chailteanas; agus
- > athaicmiú méideanna a bhaineann le fáluithe ar an sreabhadh airgid ar aithníodh iad san ioncam cuimsitheach eile roimhe sin.

Is le modh an úis ghlain a aithnítear ioncam nó costais úis.

Ní chuimsítear le costas airgeadais an Ghrúpa ús arna chaipitliú ar shócmhainní atá á dtógáil.

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

2. Beartais ábhartha chuntasaíochta (lena n-áirítear úsáid meastachán agus breithiúnas) ar lean Cáin

Cuimsítear le costas na cánach ioncaim cáin reatha agus cáin iarchurtha. Aithnítear é sa bhrabús nó sa chailteanas ach amháin sa mhéid go mbaineann sé le comhcheangal gnó nó le míreanna atá aitheanta go díreach i gcothromas nó san ioncam cuimsitheach eile.

Cáin reatha

Léirítear leis an gcáin reatha an méid a bhfuiltear ag súil lena íoc nó lena fháil i ndáil le brabús nó cailteanas incháinithe don bhliain agus aon choigeartú don bhliain iníoctha agus infhála i ndáil le blianta roimhe seo. Déantar í a ríomh leis na rátaí cánach agus leis na dlíthe arna nglacadh nó arna nglacadh sa tsubstaint ar dháta an tuairiscithe.

Ní dhéantar sócmhainní agus dliteanais chánach reatha a fhritháireamh ach amháin má chomhlíontar critéir áirithe.

Cáin iarchurtha

Aithnítear cáin iarchurtha i leith difríochtaí sealadacha idir suimeanna glanluacha na sócmhainní agus na ndliteanas chun críocha tuairisciú airgeadais agus na suimeanna arna n-úsáid chun críocha cánach. Ní aithnítear cáin iarchurtha le haghaidh:

- > difríochtaí sealadacha ar shócmhainní nó dliteanais a aithint ar dtús in idirbheart nach comhcheangal gnó é agus nach n-imríonn tionchar ar chuntasaíocht ná ar cháin nó ar chailteanas incháinithe;
- > difríochtaí sealadacha a bhaineann le hinfheistíochtaí i bhfochuideachtaí, i gcomhlaigh agus i gcomhfhiontair sa mhéid go bhfuil sé ar chumas an Ghrúpa uainiúchán aisiompú na ndifríochtaí sealadacha a rialú, agus gur dócha nach n-aisiompófaí na difríochtaí sin go ceann i bhfad; agus
- > difríochtaí sealadacha incháinithe a eascraíonn as aitheantas tosaigh cáilmheasa.

Aithnítear sócmhainní cánach iarchurtha le haghaidh cailteanais chánach neamhúsáidte, creidmheasanna cánach neamhúsáidte agus difríochtaí sealadacha inasbhainte sa mhéid is gur dócha go mbeidh brabús incháinithe amach anseo ar fáil ar féidir iad a úsáid ina n-aghaidh. Déantar athbhreithniú ar shócmhainní cánach iarchurtha ar gach dáta tuairiscithe agus déantar iad a laghdú sa mhéid nach dócha a thuilleadh go ndéanfaí an sochar cánach gaolmhar a réadú; déantar laghduithe den sórt sin a aisiompú nuair a thagann feabhas ar dhóchúlacht na mbrabús incháinithe amach anseo.

Athmheastar sócmhainní cánach iarchurtha neamhaitheanta ar gach dáta tuairiscithe agus aithnítear iad sa mhéid gur dóchúil go mbeidh brabúis incháinithe ar fáil sa todhchaí a bhféadfaí iad a úsáid ina leith.

Déantar an cháin iarchurtha a thomhas de réir na rátaí cánach a meastar go mbeidh feidhm leo i ndáil le difríochtaí sealadacha

ar a n-aisiompú, bunaithe ar rátaí cánach arna nglacadh nó arna nglacadh sa tsubstaint ar dháta an tuairiscithe.

Léiríonn tomhas na cánach iarchurtha na hiarmhairtí cánach a leanfadh ón gcaoi a bhfuil an Grúpa ag súil, ar an dáta tuairiscithe, le suim ghlanluacha a shócmhainní agus a dhliteanas a aisghabháil nó a réiteach. Chun na críche sin, glactar leis go n-aisghabhhtar suim ghlanluacha na réadmhaoine infheistíochta a thomhaistear ag a luach cóir tríd an díolachán, agus níor bhréagnaigh an Grúpa an t-ionchas sin.

Ní fhritháirítear sócmhainní agus dliteanais chánach iarchurtha seachas má chomhlíontar critéir áirithe.

Ioncam

Giniúint agus Trádáil – Ioncam ó ghiniúint cumhachta (Poblacht na hÉireann)

An Margadh Leictreachais Aonair Comhtháite (“I-SEM”)

Is é an I-SEM an socrú margaidh mórdhíola leictreachais do Phoblacht na hÉireann agus do Thuaisceart Éireann. Is ann do dhá mhargadh ex-ante don fhuinneamh: an margadh lá roimh ré; agus an margadh ionlae. Ina theannta sin, cuireann gineadóirí (táirgeoirí fuinnimh) agus soláthraithe (úsáideoirí fuinnimh) seirbhísí cothromúcháin fuinnimh ar fáil ar an Margadh Cothromúcháin. Is é is acmhainn ann gealltanais a thugann gineadóir nó idirnascaire a bheith ar fáil chun fuinneamh a sholáthar don eangach, má iarrtar air é sin a dhéanamh. Soláthraithe acmhainne a n-éiríonn leo sna Ceantanna Margaidh Acmhainne, faigheann siad íocaíocht acmhainne rialta, rud a chabhraíonn leis an acmhainn giniúna a mhaoiniú. Aithnítear ioncam ó leictreachas a dhíol sna margaí I-SEM le himeacht ama ar ídiú leictreachais agus aithnítear infhála I-SEM ar an gclár comhardaithe agus socraítear é go laethúil don mhargadh ex-ante agus go seachtainiúil don mhargadh ex-post.

Tríd an Sársa um Luach Saothair don Toilleadh a fhaightear an t-ioncam ar acmhainn. Déantar íocaíocht acmhainne a íoc le rannpháirtí i ndáil le haonad gineadóra i ngach tréimhse acmhainne ar bhonn infhaighteacht incháilithe an aonaid, rud atá bunaithe ar phróifíl infhaighteachta an aonaid. Aithnítear an t-ioncam thar am, aithnítear é mar infhálas I-SEM ar an gclár comhardaithe, agus glantar é laistigh d'aon mhí amháin.

Trí chlár ‘Córas Leictreachais Inbhuanaithe agus Slán a Sheachadadh’ (“DS3”) a íoctar ioncam coimhdeach as soláthar seirbhísí don eangach. Aithnítear an t-ioncam coimhdeach thar am de réir na seirbhísí arna gcur ar fáil. Aithnítear ioncam coimhdeach mar infhálas ar an gclár comhardaithe, agus glantar é laistigh d'aon mhí amháin.

Tá tomhas an ioncaim ón margadh leictreachais éiginnte ó am go chéile agus faoi réir athrú Aithníonn agus measann an Grúpa gnéithe athraitheacha laistigh d'idirbhearta, ag cur san áireamh faisnéis atá ar fáil, sonraí stairiúla, coinníollacha margaidh, agus factóirí ábhartha. Cuirtear srian i bhfeidhm lena chinntiú nach n-aithnítear ioncam ach amháin sa mhéid is go bhfuil sé an-dóchúil nach dtarlóidh aisiompú sa mhéid.

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

2. Beartais ábhartha chuntasaíochta (lena n-áirítear úsáid meastachán agus breithiúnas) ar lean

Ioncam ar lean

Díolachán táirgí téimh tí

Faigheann custaiméirí rialú ar tháirge téimh tí nuair a sheachadtar na hearraí chuig áitreabh an chustaiméara agus nuair a ghlacann an custaiméir leo. Bíonn sonraisc iníochta go hiondúil de réir ghnáth-théarmaí an tionscail. Cuirtear lacáistí ar fáil i gcásanna áirithe. Níl aon cheart ann na hearraí a thabhairt ar ais.

Aithnítear an t-ioncam glan ar lacáistí ag a bpointe ama a seachadtar na hearraí agus a bhfuil an custaiméir tar éis glacadh leo ar a áitreabh.

Athchúrsáil

Bailiú dramhaíola tí agus tráchtála

Faigheann custaiméirí tairbhe as seirbhísí bailithe dramhaíola tí agus tráchtála nuair a bhailítear an dramhaíl óna n-áitreabh. Bíonn sonraisc iníochta go hiondúil de réir ghnáth-théarmaí an tionscail. Cuirtear lascaí ar fáil i gcásanna áirithe.

Aithnítear an t-ioncam (glan ar lascaí) thar am faoi mar a chuirtear na seirbhísí ar fáil. Más i dtréimhsí tuairiscithe difriúla a sholáthraítear na seirbhísí faoi aon chomhaontú amháin, déantar an chomaoin a leithdháileadh bunaithe ar phraghsanna díola neamhspleácha coibhneasta na seirbhísí sin. Maidir le hioncam a bhaineann le híocaíocht as seirbhísí arna fáil sula soláthraítear an tseirbhís, aithnítear é mar dhliteanas conartha go dtí go bhfaighidh an custaiméir an tairbhe.

Ioncam ó líonadh talún

Faigheann custaiméirí tairbhe na seirbhísí líonta talún nuair a sheachadtar an dramhaíl ag an líonadh talún. Bíonn sonraisc iníochta go hiondúil de réir ghnáth-théarmaí an tionscail. Cuirtear lascaí ar fáil i gcásanna áirithe.

Ioncam iarchurtha agus ioncam fabhraithe

Nuair a fhaightear íocaíocht ó chustaiméirí roimh fheidhmiú oibleagáidí feidhmíochta an Ghrúpa dá chustaiméirí faoin gconradh, aithníonn an Grúpa ioncam iarchurtha ar an gclár comhardaithe, rud a léiríonn oibleagáidí neamhchomhlíonta an Ghrúpa faoi théarmaí an chonartha. Nuair a chuireann an Grúpa a oibleagáidí i gcrích agus nuair a fhaigheann sé, dá bhrí sin, an ceart i leith na comaoine, aithnítear an t-ioncam gaolmhar sa ráiteas ioncaim. Déantar na costais a bhaineann le seachadadh na seirbhísí a bhreacadh chun dochair don chostas díolachán arna thabhu.

Maidir le hioncam arna thuilleamh ar earraí agus ar sheirbhísí a seachadtar iad ach nach bhfuil billeáilte, aithnítear an t-ioncam sin de réir théarmaí an chonartha mar ioncam fabhraithe ar an gclár comhardaithe.

Maoin, gléasra agus trealamh

Aithint agus tomhas

Déantar talamh ruilse a thomhas ag costas lúide aon chailiteanais bhearnúcháin charntha. Déantar gach mír eile réadmhaoine, gléasra agus trealamh a thomhas ag costas lúide dímheas carntha, ídiú agus aon chailiteanais bhearnúcháin charntha.

Áirítear leis an gcostas caiteachas atá inchurtha go díreach i leith shealbhú na sócmhainne. Áirítear le costais sócmhainní féintógtha:

- > costais na n-ábhar agus an tsaothair;
- > aon chostais eile atá inchurtha go díreach i leith bail cheart oibre a chur ar na sócmhainní dá n-úsáid bheartaithe;
- > i gcás ina bhfuil oibleagáid ar an nGrúpa an tsócmhainn a bhaint nó an láithreán a athchóiriú, meastachán ar na costais a bhaineann leis sin; agus
- > costais iasachtaíochta chaipitlithe.

I gcás ina bhfuil saolréanna ionchais éagsúla ag comhpháirteanna suntasacha de mhír mhaoine, gléasra agus threalaimh, tugtar cuntas orthu mar mhíreanna ar leith (mór-chomhpháirteanna) agus déantar iad a dhímheas go leithleach.

Aithnítear sa bhrabús nó sa chailiteanas aon ghnóthachan nó aon chailiteanas ar dhiúscairt míre maoine, gléasra agus trealamh (arna ríomh mar an difríocht idir na glanfháiltais ón diúscairt agus suim ghlanluacha na míre).

Déantar caipitliú ar chostais iasachtaíochta atá inchurtha go díreach i leith tógáil maoine, gléasra agus trealamh mar chuid de chostas na sócmhainní sin. I gcás ina bhfaightear cistí ar iasacht go sonrach chun tógáil maoine, gléasra agus trealamh a mhaoiniú, tá méid na gcostas airgeadais arna gcaipitliú teoranta do na costais iarbhrí arna dtabhú ar na hiasachtaíochtaí i rith na tréimhse maidir le caiteachas ar an maoin, ar an ngléasra agus ar an trealamh. Tagann deireadh leis an gcaipitliú ar chostais iasachtaíochta nuair a dhéantar an tsócmhainn a choimisiúnú nó nuair a chuirtear isteach ar an bhforbairt ghníomhach ar feadh tréimhse fhada.

Caiteachas ina dhiaidh sin

Ní dhéantar caiteachas ina dhiaidh sin a chaipitliú ach amháin más dócha go sreabhfaidh na sochair gheilleagracha sa todhchaí a bhaineann leis an gcaiteachas chuig an nGrúpa.

Ídiú agus dímheas

Déantar dímheas a ríomh chun costas míreanna maoine, gléasra agus trealamh lúide a luach iarmharach measta a dhíscríobh de réir méid chothroim thar na saolréanna ionchais measta. Aithnítear an dímheas sa bhrabús nó sa chailiteanas. Dímheastar sócmhainní ar léas thar théarma an léasa nó a saolré úsáideacha, pé acu is giorra, seachas go bhfuil sé réasúnta cinnte go mbeidh an Grúpa ina úinéir orthu faoi dheireadh théarma an léasa. Ní dhéantar dímheas ar thalamh.

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

2. Beartais ábhartha chuntasaíochta (lena n-áirítear úsáid meastachán agus breithiúnas) ar lean

Maoin, gléasra agus trealamh ar lean

Ídiú agus dímheas ar lean

Déantar dímheas ar mhaoin, ar ghléasra agus ar threalamh ón dáta atá siad ar fáil lena n-úsáid nó, i ndáil le sócmhainní atá á dtógáil, ón dáta a chríochnaítear an tsócmhainn agus atá sí réidh lena húsáid.

Tá roinnt saol úsáideach éagsúil ann a ndéantar na sócmhainní a dhímheas orthu mar atá thíos:

Sócmhainní de réir méid cothrom

Déantar dímheas ar mhíreanna maoine, gléasra agus trealamh de réir méid cothrom ag na rátaí atá léirithe anseo thíos:

Gléasra agus innealra	5% to 33%	in aghaidh na bliana
Feirmeacha gaoithe	5%	in aghaidh na bliana
Mótarfheithiclí	20%	in aghaidh na bliana
Foirgnimh	5% to 10%	in aghaidh na bliana
Trealamh TF	20% to 33%	in aghaidh na bliana

Catagóirí sócmhainní eile

Sócmhainní giniúna

Déantar sócmhainní giniúna an Ghrúpa a dhímheas ar bhonn méid chothroim agus ríomhtar an muirear chun costas na sócmhainne a scríobh chuig a luach iarmharach measta. Léirítear le dímheas de réir méid chothroim ídiú measta thairbhe eacnamaíoch na sócmhainní ar bhonn comhsheasmhach thar shaolré ionchais (fiche bliain) na stáisiún agus na sócmhainní giniúna bunaithe ar a n-infhaighteacht don eangach.

Líonadh talún

Déantar dímheas ar chostas bonneagair na sócmhainne líonta talún thar shaolré cheadúnaithe fiche bliain. Déantar na cealla líonta talún agus na costais chaipitlithe ghaolmhara a bhfuil soláthar comhshaoil gaolmhar ann ina leith a dhímheas ar bhonn úsáid spáis neamhní.

Sócmhainní atá á dtógáil

Ní mhuirearaítear dímheas ar bith ar shócmhainní atá á dtógáil.

Athbhreithnítear modhanna dímheasa, saolréanna úsáideacha agus luachanna iarmharacha ag gach dáta tuairiscithe agus leasaítear iad más cuí.

Réadmhaoin infheistíochta

Tomhaistear réadmhaoin infheistíochta ar a gcostas ar dtús agus ina dhiaidh sin ag luach cóir agus aithnítear aon athrú ann sa bhrabús nó cailiteanas.

Aithnítear aon ghnóthachan nó cailiteanas ar dhiúscairt réadmhaoine infheistíochta (arna ríomh mar an difríocht idir na glanfháiltais ó dhiúscairt agus suim ghlanluacha na míre ag deireadh na tréimhse tuairiscithe roimhe sin) i mbrabús nó cailiteanas.

Sócmhainní doláimhsithe agus cáilmheas

Aithint agus tomhas

Cáilmheas

Déantar cáilmheas cáilmheasa a eascraíonn as éadáil fochuideachtaí a thomhas ag costas lúide cailiteanais bhearnúcháin charntha.

Taighde agus forbairt

Aithnítear caiteachas ar ghníomhaíochtaí taighde agus forbartha sa bhrabús nó sa chailiteanas de réir mar a thabhaítear é.

Sócmhainní doláimhsithe eile (gan lamháiltais astaíochtaí san áireamh)

Sócmhainní doláimhsithe eile, lena n-áirítear conarthaí, naisc eangaí, déantar liostaí custaiméirí agus bogearraí a thomhas ag costas lúide amúchadh carntha agus aon chailiteanais bhearnúcháin charntha.

Caiteachas ina dhiaidh sin

Ní dhéantar caiteachas ina dhiaidh sin a chaipitliú ach amháin nuair a mhéadaíonn sé na sochair gheilleagracha sa todhchaí a chuimsítear sa tsócmhainn shonrach lena mbaineann sé. Aithnítear an caiteachas ar fad eile, lena n-áirítear caiteachas ar cháilmheas agus ar bhrandaí a ghintear go hinmheánach, sa bhrabús nó sa chaiteachas de réir mar a thabhaítear é.

Amúchadh

Déantar amúchadh a ríomh chun costas sócmhainní doláimhsithe lúide a luach iarmharach measta a dhíscríobh de réir méid chothroim thar a saolréanna ionchais measta agus aithnítear é sa bhrabús nó sa chailiteanas.

Seo a leanas na saolréanna ionchais measta:

- > Nascadh leis an eangach 20 bliain
- > Bogearraí 3-8 mbliana
- > Caidreamh le custaiméirí 3 bliana

Déantar athbhreithniú ar mhodhanna amúchta, saolréanna ionchais agus luachanna iarmharacha ar gach dáta tuairiscithe, agus déantar iad a choigeartú más cuí. Ní dhéantar amúchadh ar cháilmheas, ach bíonn sé faoi réir athbhreithnithe bliantúla i ndáil le bearnú.

Lagú

Sócmhainní airgeadais nach díorthaigh iad

Maidir le sócmhainní airgeadais nach n-aicmítear iad de réir luach cóir trí bhrabús nó trí chailiteanas, déantar measúnú orthu ag gach dáta tuairiscithe le deimhniú an bhfuil ann d'fhianaise oibiachtúil ar lagú.

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

2. Beartais ábhartha chuntasaíochta (lena n-áirítear úsáid meastachán agus breithiúnas) ar lean

Lagú ar lean

Sócmhainní neamhairgeadais

Amhail gach dáta tuairiscithe, athbhreithníonn an Grúpa suimeanna glanluacha a shócmhainní neamhairgeadais (seachas réadmhaoin infheistíochta, fardail agus sócmhainní cánach iarchurtha) lena chinneadh an bhfuil aon chomhartha bearnúcháin ann. Más ann d’aon chomhartha den sórt sin, déantar suim in-aisghabhála na sócmhainne a mheas. Déantar cáilmheas a thástáil gach bliain le haghaidh bearnúcháin.

Don tástáil maidir le bearnú, déantar na sócmhainní a ghrúpáil le chéile sa ghrúpa is lú acmhainní a ghineann insreafaí airgid óna n-úsáid leantach atá neamhspleách, den chuid is mó, ar insreafaí airgid sócmhainní nó Aonad Giniúna Airgid eile. Leithroinntear cáilmheas a eascraíonn as comhcheangal gnó ar aonaid giniúna airgid nó ar ghrúpaí aonaid giniúna airgid a bhfuiltear ag súil go mbainfidh siad tairbhe as sineirgí an chomhcheangail.

Is ionann méid in-aisghabhála sócmhainne nó aonad giniúna airgid agus a luach úsáide agus a luach cóir lúide costais lena d(h)íol, pé acu is mó. Bunaítear luach úsáide ar shreafaí airgid measta sa todhchaí, a lascainiú go dtí a luach reatha ag úsáid ráta lascaine roimh cháin a léiríonn measúnuithe margaidh reatha ar an amluach airgid agus na rioscaí a bhaineann go sonrach leis an tsócmhainn nó leis an aonad giniúna airgid.

Aithnítear cailiteanas bearnúcháin má sháraíonn suim ghlanluacha sócmhainne nó aonad giniúna airgid a mhéid in-aisghabhála.

Aithnítear cailiteanais bhearnúcháin sa bhrabús nó sa chailiteanas. Leithdháiltear ar dtús iad chun suim ghlanluacha aon cháilmheasa a leithdháiltear ar an aonad giniúna airgid a laghdú, agus ansin chun suimeanna glanluacha na sócmhainní eile san aonad giniúna airgid a laghdú ar bhonn pro rata.

Ní aisiompaítear cailiteanas bearnúcháin i leith cáilmheasa. I gcás sócmhainní eile, ní dhéantar cailiteanas bearnúcháin a aisiompú ach sa mhéid nach mó suim ghlanluacha na sócmhainne an tsuim ghlanluacha a dheimhneofaí, glan ar dhímheas nó ar amúchadh, dá mba rud é nár aithníodh aon chailiteanas bearnúcháin.

Fardail

Déantar fardail agus obair idir lámha a luacháil ar a gcostas nó ar a nglanluach inréadaithe, cibé acu is lú.

Déantar na fardail bhithfhuinnimh a luacháil ar an meánchostas iarbhir ualaithe.

Tá an glanluach inréadaithe bunaithe ar an bpraghas díola measta i ngnáthchúrsa an ghnó lúide an costas measta ar an gcríochnú is gá chun an díolachán a dhéanamh.

Sochair d’fhostaithe

Tá socrúithe pinsin sochar sainithe agus ranníocaíochtaí sainithe araon ag an nGrúpa.

Sochair ghearrthéarmacha fostaithe

Cláraítear sochair ghearrthéarmacha fostaithe mar chaiteachas de réir mar a sholáthraítear na seirbhísí lena mbaineann. Aithnítear dlíteanas don tsuim a bhfuiltear ag súil le híoc má tá oibleagáid dhlíthiúil nó inchiallaithe ag an nGrúpa chun an tsuim sin a íoc mar gheall ar sheirbhís a sholáthair an fostaí roimhe sin agus gur féidir an oibleagáid a mheas go hiontaoifa.

Scéimeanna ranníocaíochta sainithe

Cuirtear oibleagáidí le haghaidh ranníocaíochtaí le pleananna le ranníocaíocht shainithe san áireamh mar speansais de réir mar a sholáthraítear an tseirbhís lena mbaineann. Aithnítear ranníocaíochtaí réamhíochta mar shócmhainn sa mhéid go bhfuil aisiocaíocht in airgead tirim nó laghdú ar íocaíochtaí amach anseo ar fáil.

Scéimeanna sochair shainithe

Déantar glanoibleagáid an Ghrúpa i ndáil le pleananna sochair shainithe a ríomh ar leithligh le haghaidh gach plean trí shuim an tsochair amach anseo a ghnóthaigh fostaithe sa tréimhse reatha agus i dtréimhse roimhe seo a mheas, an tsuim sin a lascainiú, agus luach cóir aon sócmhainní faoin bplean a bhaint as.

Ríomhann achtúire cáilithe oibleagáidí sochair shainithe gach bliain le modh na n-aonad réamh-mheasta creidmheasa. Nuair a bhíonn sócmhainn fhéideartha don Ghrúpa ina toradh ar an ríomh, cuirtear teorainn leis an tsócmhainn aitheanta chuig luach reatha na sochar geilleagrach atá ar fáil mar aon aisíoc sa todhchaí ón bplean nó laghduithe ar aisiocaíochtaí sa todhchaí leis an bplean. Chun luach láithreach na sochar geilleagrach a ríomh, cuirtear san áireamh aon íosríachtanais maoinithe is infheidhme.

I gcás ina gceanglaítear le rialacha na scéime barrachas a thagann chun cinn sa scéim a roinnt idir an fostóir agus na comhaltaí, déileáiltear leis an tsuim atá inchurtha i leith na gcomhaltaí mar mhéadú ar dhlíteanais na scéime. Aithnítear an ghluaiseacht sa chion atá inchurtha i leith na gcomhaltaí sa Ráiteas ar an Ioncam Cuimsitheach Eile.

Aithnítear láithreach san ioncam cuimsitheach iomlán Maidir le: ar an nglanlíteanas sainithe lena gcuimsítear gnóthachain agus cailiteanais achtúireacha, an brabús ar shócmhainní an phlean (gan ús san áireamh), agus éifeacht uasteorainn na sócmhainne (más ann di, gan ús san áireamh). Cinneann an Grúpa an glanchaiteachas úis (ioncam) ar an nglanlíteanas sochair shainithe (sócmhainn) don tréimhse tríd an ráta lascaine a úsáidtear chun an dlíteanas sochair shainithe (sócmhainn) a thomhas ar an dáta tuairiscithe a chur i bhfeidhm, agus cuirtear san áireamh aon athruithe ar an nglanlíteanas sochair shainithe (sócmhainn) i rith na tréimhse mar thoradh ar ranníocaíochtaí agus íocaíochtaí sochair. Aithnítear mar bhrabús nó mar chailiteanas an glanchostas úis agus caiteachais eile a bhaineann le pleananna sochair shainithe.

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

2. Beartais ábhartha chuntasaíochta (lena n-áirítear úsáid meastachán agus breithiúnas) ar lean

Sochair d’fhostaithe ar lean

Scéimeanna sochair shainithe ar lean

Nuair a athraítear sochair plean nó nuair a chiorraítear plean, aithnítear láithreach sa bhrabús nó sa chailiteanas an t-athrú dá bharr ar an sochar a bhaineann le seirbhís roimhe sin nó an brabús nó cailiteanas ar chiorrú. Aithníonn an Grúpa gnóthachain agus cailiteanais ar shocrú plean le sochar sainithe nuair a dhéantar an socrú.

Sochair foirceanta

Cláraítear sochair foirceanta mar chaiteachas nuair nach féidir leis an nGrúpa tairiscint na sochar sin a aistarraingt a thuilleadh nó nuair a aithníonn an Grúpa costais ar athstruchtúir, cibé acu is luaithe. Más rud é nach bhfuiltear ag súil leis na sochair a shocrú ina n-íomláine laistigh de 12 mhí tar éis an dáta tuairiscithe, déantar iad a lascainiú.

Ionstraimí airgeadais

Aithint agus tomhas tosaigh

Aithnítear infháltais trádála i dtosach ar a dtionscnamh. Aithnítear na sócmhainní airgeadais agus dlíteanais airgeadais ar fad eile i dtosach sa chás ina mbíonn an Grúpa ina pháirtí i bhforálacha conarthacha na hionstraime.

Déantar sócmhainn airgeadais (murab infháltas trádála é gan comhpháirt maoinithe shuntasach) nó dlíteanas airgeadais a thomhas i dtosach ag a luach cóir móide, i gcás míre nach bhfuil ar luach cóir trí bhrabús nó thrí chailiteanas (“FVTPL”), costais idirbhirt atá inchurtha go díreach i leith a sealbhaithe nó a heisiúna. Déantar infháltas trádála gan comhpháirt maoinithe shuntasach a thomhas i dtosach ar phraghas an idirbhirt.

Ionstraimí airgeadais – Aicmiú agus tomhas ina dhiaidh sin

Ar aitheantas tosaigh, déantar sócmhainn airgeadais a rangú mar a thomhaistear ag costas amúchta, luach cóir trí ioncam cuimsitheach eile (“FVOCI”), nó FVTPL. Ní dhéantar sócmhainní airgeadais a athaicmiú i ndiaidh a n-aitheanta tosaigh mura n-athraíonn an Grúpa a mhúnla gnó chun sócmhainní airgeadais a bhainistiú. Sa chás sin, déantar gach sócmhainn airgeadais lena mbaineann a athaicmiú ar an gcéad lá den chéad tréimhse tuairiscithe tar éis an athraithe ar an múnla gnó.

Déantar sócmhainn airgeadais a thomhas ar a costas amúchta má chomhlíonann sí an dá choinníoll seo a leanas agus mura bhfuil sé ainmnithe mar a bheith ar FVTPL:

- > tá sí á sealbhú laistigh de mhúnla gnó a bhfuil mar chuspóir leis sócmhainní a shealbhú chun sreafaí airgid conarthacha a bhailiú; agus
- > tagann sreafaí airgid chun cinn ar dhátaí sonraithe faoina téarmaí conarthacha, agus is iad íocaíochtaí bunairgid agus úis ar an bpríomhshuim gan íoc atá sna sreafaí airgid sin, agus iad sin amháin.

Déantar sócmhainn airgeadais a thomhas ar FVOCI má chomhlíonann sí an dá choinníoll seo a leanas agus mura bhfuil sé ainmnithe mar FVTPL. Déantar cuntas ar shócmhainní airgeadais arna dtomhas ag FVOCI de réir an bheartais chuntasaíochta maidir le fálú sreafa airgid atá leagtha amach ar leathanach 42.

Is ag FVTPL a thomhaistear gach sócmhainn airgeadais nach n-aicmítear í mar a bheith tomhaiste ag a costas amúchta nó FVOCI mar atá sonraithe thuas. Áirítear leis sin gach sócmhainn airgeadais dhíorthach (féach nóta 28). Ar an aithint tosaigh, féadfaidh an Grúpa sócmhainn airgeadais a ainmiú go neamh-inchúlghairthe a chloíonn ar gach bealach eile leis na riachtanais go dtomhaisfí í ag a costas amúchta nó ag FVOCI amhail ag FVTPL dá ndíchuirfí nó dá laghdófaí go mór leis sin neamhréir cuntasaíochta a thiocfadh chun cinn murach sin.

Sócmhainní airgeadais – Measúnú ar an múnla gnó

Déanann an Grúpa measúnú ar chuspóir na samhla gnó ina gcoinnítear sócmhainn airgeadais ag leibhéal punainne toisc gurb é seo is fearr a léiríonn an bealach a bhainistítear an gnó, agus cuirtear faisnéis ar fáil don bhainistíocht. Cuimsítear leis an bhfaisnéis a chuirtear san áireamh:

- > beartais shonraithe agus na cuspóirí sonraithe don phunann agus feidhmiú na mbeartas sin sa chleachtas. Áirítear orthu sin féachaint an ndírítear ar ioncam úis conarthach a thuilleamh i straitéis na bainistíochta, próifíl ráta úis ar leith a chothabháil, fad ama na sócmhainní airgeadais a chur in oiriúint d’fhad ama aon dlíteanais ghaolmhara nó aon eis-sreafaí airgid lena bhfuiltear ag súil, nó sreafaí airgid a réadú trí na sócmhainní a dhíol;
- > a dhéantar feidhmíocht na punainne a mheas agus a thuairiscíú do bhainistíocht an Ghrúpa;
- > na rioscaí a théann i bhfeidhm ar fheidhmíocht an mhúnla gnó (agus na sócmhainní airgeadais arna sealbhú laistigh den mhúnla gnó sin) agus conas a dhéantar na rioscaí sin a bhainistiú;
- > conas a chuitítear bainisteoirí an ghnó – mar shampla, féachaint an bhfuil an cúiteamh bunaithe ar luach cóir na sócmhainní arna mbainistiú nó ar na sreafaí airgid conarthacha arna mbailiú; agus
- > minicíocht, méid agus uainiúchán na ndíolachán de shócmhainní airgeadais i dtréimhsí roimhe seo, na cúiseanna leis na díolacháin sin, agus ionchas maidir le gníomhaíochtaí díolacháin amach anseo.

Maidir le haistrithe sócmhainní airgeadais chuig tríú páirtithe in idirbhearta nach bhfuil cáilithe ar dhí-aithint, ní mheastar iad mar dhíolacháin chun na críche seo, i gcomhréir le haithint leantach an Ghrúpa ar na sócmhainní.

Tomhaistear ag FVTPL sócmhainní airgeadais atá á sealbhú lena dtrádáil nó atá á mbainistiú agus a ndéantar a bhfeidhmíocht a mheasúnú ar bhonn luach cóir.

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

2. Beartais ábhartha chuntasaíochta (lena n-áirítear úsáid meastachán agus breithiúnas) ar lean

Ionstraimí airgeadais ar lean

Sócmhainní airgeadais – Measúnú ar cé acu is íocaíochtaí bunairgid agus úis amháin atá sa sreabhadh airgid conarthach nó nach ea
Chun críocha an mheasúnaithe seo, sainmhínítear 'bunairgead' mar luach cóir na sócmhainne airgeadais ar a haithint tosaigh. Sainmhínítear 'ús' mar chomaoin don amluach airgid agus don riosca creidmheasa a bhaineann leis an bpríomhshuim gan íoc i rith tréimhse áirithe ama agus le haghaidh rioscaí bunúsacha agus costais eile ar iasachtú (mar shampla riosca leachtachta agus costais riaracháin), mar aon le corrlach brabúis.

Agus measúnú á dhéanamh ar an íocaíochtaí bunairgid agus úis amháin atá sna sreafaí airgid conarthach, cuireann an Grúpa téarmaí conarthacha na hionstraime san áireamh. Áirítear leis sin féachaint an bhfuil téarma conarthach i gceist le sócmhainn airgeadais a d'fhéadfadh athrú a dhéanamh ar uainiúchán nó ar mhéid na sreafaí airgid conarthacha a d'fhágfadh nach gcoíodh an tsócmhainn leis an gcoinníoll seo. Agus an measúnú sin á dhéanamh, cuireann an Grúpa na nithe seo a leanas san áireamh:

- > imeachtaí teagmhasacha a d'athródh méid nó uainiúchán sreafaí airgid;
- > téarmaí a d'fhéadfadh coigeartú a dhéanamh ar an ráta cúpóin conarthach, lena n-áirítear gnéithe ar ráta athraitheach;
- > gnéithe maidir le réamhíocaíocht agus síneadh ama; agus
- > téarmaí a chuireann teorainn le héileamh an Ghrúpa ar shreabhadh airgid ó shócmhainní sonraithe (e.g. gnéithe neamhiontaofa).

Tá gné réamhíocaíochta ag teacht leis an gcritéar maidir le híocaíochtaí bunairgid agus úis, agus na cineálacha íocaíochta sin amháin, má léirítear tríd is tríd le méid na réamhíocaíochta méideanna neamhíochta bunairgid agus úis ar an bpríomhshuim atá gan íoc, agus d'fhéadfaí a chuimsiú leis sin cúiteamh breise réasúnta as foirceannadh luatha an chonartha. Ina theannta sin, i gcás sócmhainn airgeadais a fuarthas faoin bpar nó os cionn an phar i gcomparáid leis an méid conarthach, maidir le gné lena gceadaítear nó lena gceanglaítear réamhíocaíocht ar mhéid lena léirítear tríd is tríd méid an phar faoin gconradh mar aon le hús conarthach fabhráithe (ach atá gan íoc) (d'fhéadfaí a chuimsiú leis sin freisin cúiteamh breise réasúnta as foirceannadh luath), caitear leis an ngné sin mar a bheith ag teacht leis an gcritéar más rud é go bhfuil luach cóir na gné réamhíocaíochta neamhshuntasach tráth na haitheanta tosaigh.

Sócmhainní airgeadais – Tomhas ina dhiaidh sin agus gnóthachain agus cailteanais

Sócmhainní airgeadais ag FVTPL

Déantar na sócmhainní sin a thomhas ag a luach cóir ina dhiaidh sin. Aithnítear glanghnóthachain agus glanchaillteanais, lena n-áirítear aon ioncam úis nó díbhinne, sa bhrabús nó sa chaillteanas.

Sócmhainní airgeadais ag a gcostas amúchta

Déantar na sócmhainní seo a thomhas ag a gcostas amúchta ina dhiaidh sin le modh an úis ghlain. Laghdaítear an costas amúchta le cailteanais bhearnúcháin. Aithnítear ioncam úis, gnóthachain agus cailteanais ar airgeadra eachtrach, agus bearnú sa bhrabús nó sa chaillteanas. Déantar aon ghnóthachan nó cailteanas ag éirí as dí-aithint a aithint sa bhrabús nó sa chaillteanas.

Dlíteanais airgeadais – Aicmiú, tomhas ina dhiaidh sin, agus gnóthachain agus cailteanais

Aicmítear dlíteanais airgeadais mar a bheith tomhaiste ag a gcostas amúchta nó ag FVTPL. Aicmítear dlíteanais airgeadais ag FVTPL má aicmítear é mar dhlíteanas atá á shealbhúlenathrádáil, más díorthach é, nó má tá sé ainmnithe mar sin ar a aithint tosaigh. Déantar dlíteanais airgeadais a thomhas ag FVTPL agus aithnítear glanghnóthachain agus glanchaillteanais, lena n-áirítear aon úschostas, sa bhrabús nó sa chaillteanas. Déantar dlíteanais airgeadais eile a thomhas ag a gcostas amúchta ina dhiaidh sin le modh an úis ghlain. Aithnítear úschostas agus gnóthachain agus cailteanais ar airgeadra eachtrach sa bhrabús nó sa chaillteanas. Déantar aon ghnóthachan nó cailteanas ag éirí as dí-aithint a aithint sa bhrabús nó sa chaillteanas freisin.

Dí-aithint

Sócmhainní Airgeadais

Dí-aithníonn an Grúpa sócmhainn airgeadais nuair a thagann deireadh leis na cearta conarthacha i leith na sreafaí airgid ón tsócmhainn airgeadais, nó nuair a aistríonn sé na cearta chun na sreafaí airgeadais conarthacha a fháil in idirbheart ina n-aistrítear beagnach gach riosca agus gach tairbhe a bhaineann le húnéireacht na sócmhainne airgeadais nó in idirbheart nach n-aistríonn an Grúpa ná nach gcoimeádann sé beagnach gach riosca agus gach tairbhe a bhaineann le húnéireacht agus nach gcoimeádann sé rialú ar an tsócmhainn airgeadais.

Déanann an Grúpa idirbhearta lena n-aistríonn sé na sócmhainní atá aitheanta ina chlár comhardaithe, ach lena gcoimeádann sé gach riosca agus tairbhe a bhaineann leis na sócmhainní arna n-aistriú, nó beagnach gach riosca agus tairbhe a bhaineann leo. Sna cásanna sin, ní dhéantar na sócmhainní arna n-aistriú a dhí-aithint.

Dlíteanais airgeadais

Dí-aithníonn an Grúpa dlíteanas airgeadais nuair a urscaoiltear a oibleagáidí conartha nó nuair a chuirtear ar ceal iad nó nuair a éagann siad. Ina theannta sin, dí-aithníonn an Grúpa dlíteanas airgeadais i gcás ina n-athraítear a théarmaí agus ina bhfuil sreafaí airgid an dlíteanais athraithe an-éagsúil. Sa chás sin, aithnítear dlíteanas airgeadais nua ag a luach cóir bunaithe ar na téarmaí athraithe.

Aithnítear sa bhrabús nó sa chaillteanas an difríocht idir an tsuim ghlanluacha a múchadh agus an chomaoin a íocadh (lena n-áirítear aon sócmhainní neamhairgid aistrithe nó dlíteanais ghafa) ar dhí-aithint dlíteanais airgeadais.

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

2. Beartais ábhartha chuntasaíochta (lena n-áirítear úsáid meastachán agus breithiúnas) ar lean

Ionstraimí airgeadais ar lean

Dí-aithint ar lean

Fritháireamh

Déantar sócmhainní airgeadais agus dlíteanais airgeadais a fhritháireamh agus cuirtear an glanmhéid i láthair sa chlár comhardaithe sa chás ina bhfuil ceart infheidhmithe le dlí ag an nGrúpa na méideanna a fhritháireamh agus ina bhfuil sé i gceist aige iad a ghlanadh ar bhonn glan nó an tsócmhainn a réadú agus an dlíteanas a ghlanadh ag an am céanna, agus sa chás sin amháin.

Sócmhainní airgeadais ag a gcostas amúchta

Aithníonn an Grúpa lamháltais cailteanais do chaillteanais chreidmheasa ionchasacha ar shócmhainní airgeadais arna dtomhas de réir an chostais amúchta. Déantar lamháltais cailteanais d'infháltais trádála agus sócmhainní conartha a thomhas i gcónaí ar mhéid atá cothrom le cailteanais chreidmheasa ionchasacha saoil. Agus cinneadh a dhéanamh an bhfuil méadú suntasach tagtha ar riosca creidmheasa sócmhainne airgeadais ón aitheantas tosaigh agus nuair a dhéantar cailteanais chreidmheasa ionchasacha a mheas, déanann an Grúpa breithniú ar fhaisnéis réasúnta bunaithe ar fhianaise atá idir ábhartha agus ar fáil gan costas ná iarracht mhíchuí. Cuimsítear leis sin faisnéis agus anailís chainníochtúil agus cháilíochtúil, bunaithe ar thaithí an Ghrúpa roimhe seo agus ar mheasúnú creidmheasa eolach, agus cuimsítear faisnéis réamhbhreathnaitheach leis freisin.

Aithníonn an Grúpa cailteanais chreidmheasa ionchasacha ag meastachán ualaithe ó thaobh dóchúlachta de chaillteanais chreidmheasa do shócmhainní airgeadais níos lú ná 120 lá caite (féach nóta 28). Glacann an Grúpa leis go bhfuil méadú suntasach tagtha ar an riosca creidmheasa ar shócmhainn airgeadais má tá an tsócmhainn sin níos mó ná 120 lá thar téarma. Is éard atá i gceist le cailteanais chreidmheasa ionchasacha saoil na cailteanais chreidmheasa ionchasacha sin a éiríonn as gach teagmhas mainneachtana féideartha thar shaolré ionchais ionstraime airgeadais. An tréimhse uasta a bhreithnítear agus cailteanais chreidmheasa ionchasacha á meas ná an tréimhse uasta chonartha ina bhfuil an Grúpa neamhchosanta ar riosca creidmheasa.

Cailteanais chreidmheasa ionchasacha a thomhas

Tomhaistear cailteanais chreidmheasa mar luach láithreach gach easnaimh san airgead tirim (.i. an difríocht idir na sreafaí airgid atá dlite don eintiteas de réir an chonartha agus na sreafaí airgid a bhfuil súil ag an nGrúpa lena bhfáil). Déantar cailteanais chreidmheasa ionchasacha a lascainiú de réir ghlanráta úis na sócmhainne airgeadais.

Ar gach dáta tuairiscithe, déanann an Grúpa measúnú i dtaobh an bhfuil fadhbanna creidmheasa ag baint le sócmhainní airgeadais arna n-iompar ar chostas amúchta. Bíonn fadhbanna creidmheasa

ag sócmhainn airgeadais sa chás inar tharla aon teagmhas amháin nó níos mó ag a mbíonn drochthionchar ar shreafaí airgid todhchaí measta na sócmhainne airgeadais.

Cuimsítear na sonraí inbhraite seo a leanas le fianaise go bhfuil fadhbanna creidmheasa ag sócmhainn airgeadais:

- > tá deacrachtaí móra airgeadais ag an iasachtóir nó ag an eisitheoir;
- > sárú conartha amhail mainneachtain nó a bheith níos mó ná 120 lá thar téarma;
- > an Grúpa a bheith ag athstruchtúir iasachta nó airleacain ar théarmaí nach mbreithneodh an Grúpa in imthosca eile;
- > is dócha go dtitfidh an t-iasachtóir i bhféimheacht nó go ndéanfar atheagrú airgeadais eile air; nó
- > margadh gníomhach d'urrús a bheith imithe mar thoradh ar dheacrachtaí airgeadais.

Liúntas do ECL a thíolacadh ar an gClár Comhardaithe

Déantar lamháltais cailteanais do shócmhainní airgeadais ag a gcostas amúchta a asbhaint ó oll-luach na sócmhainní de réir na leabhar.

Díscríobh

Díscríobhtar oll-luach sócmhainne airgeadais de réir na leabhar nuair nach bhfuil aon súil réasúnach ag an nGrúpa sócmhainn airgeadais ina hiomláine, nó cuid di, a aisghabháil. I gcás custaiméirí aonair, tá sé de bheartas ag an nGrúpa oll-luach de réir na leabhar a dhíscríobh nuair a bhíonn an tsócmhainn airgeadais 120 lá thar téarma bunaithe ar an taithí roimhe seo ar shócmhainní comhchosúla a aisghabháil. Maidir le custaiméirí corparáideacha, déanann an Grúpa measúnú go leithleach i ndáil le huainiú agus méid an díscríofa bunaithe ar shuíl réasúnach a bheith ann leis an tsócmhainn a aisghabháil. Ní bhíonn an Grúpa ag súil le haon aisghabháil shuntasach ón méid díscríofa. Mar sin féin, maidir le sócmhainní airgeadais díscríofa, d'fhéadfaidís a bheith faoi réir gníomhaíochtaí forfheidhmiúcháin chun cloí le nósanna imeachta an Ghrúpa chun méideanna dlíte a aisghabháil.

Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim

Cuimsítear san airgead tirim agus sna coibhéisí airgid thirim an t-airgead tirim sa bhanc agus ar láimh, agus taisc gearrthéarmacha.

Infheistíochtaí gearrthéarmacha an-leachtach is ea coibhéisí airgid thirim lena mbaineann aibíocht tráth a eisiúna trí mhí nó níos lú ón dáta fála, agus ar furasta iad a chomhshó go méideanna is eol d'airgead tirim. Ní bhíonn i gceist leo ach riosca neamhshuntasach ó thaobh athrú luacha.

Sa ráiteas ar shreafaí airgid, léirítear airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim glan ar rótharraingtí gearrthéarma atá inaisíochta ar éileamh.

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

2. Beartais ábhartha chuntasaíochta (lena n-áirítear úsáid meastachán agus breithiúnas) ar lean Ionstraimí airgeadais ar lean

Ionstraimí airgeadais díorthacha agus cuntasaíocht fálaíthe

Féadfaidh an Grúpa ionstraimí airgeadais díorthacha a shealbhú chun a neamhchosaint ar riosca airgeadra eachtrach, riosca ráta úis agus rioscaí margaidh amhail praghsanna leictreachais a fhálú. Déantar díorthaigh leabaithe a scaradh ón gconradh óstaigh agus tugtar cuntas orthu ar leithligh má chomhlíontar critéir áirithe.

Aithnítear díorthaigh ar a luach cóir i dtosach; aithnítear aon chostais idirbhirt atá inchurtha go díreach sa bhrabús nó sa chaillteanas faoi mar a thabhaítear iad. Faoi réir a n-aitheanta tosaigh, déantar díorthaigh a thomhas ar a luach cóir, agus aithnítear athruithe air sin sa bhrabús nó sa chaillteanas mura bhfuil cuntasaíocht fálaíthe á cur i bhfeidhm.

Fálú ar an sreabhadh airgid

Nuair a ainmnítear díorthach ina ionstraim fálaíthe sreafa airgid, aithnítear an sciar éifeachtach de na hathruithe ar luach cóir an díorthaigh san ioncam cuimsitheach eile agus déantar é a charnadh sa chúchiste fálaíthe. Aithnítear láithreach sa bhrabús nó sa chaillteanas aon sciar neamhéifeachtach de na hathruithe ar luach cóir an díorthaigh.

Déantar an méid atá carntha sa chothromas a choinneáil san ioncam cuimsitheach eile agus déantar é a athaicmiú sa bhrabús nó sa chaillteanas sa tréimhse chéanna nó sna tréimhsí céanna ina dtéann an mhír fhálaíthe i bhfeidhm ar an mbrabús nó ar an gcaillteanas.

Más rud é nach gcloíonn an ionstraim fálaíthe a thuilleadh leis na critéir don chuntasaíocht fálaíthe, go dtéann sí in éag nó go ndíoltar í, nó más rud é go n-aisghairtear an t-ainmniú, scoirtear den chuntasaíocht fálaíthe go hionchasach sa chás sin. Mura bhfuil súil leis an idirbheart réamhaisnéise níos mó, déantar an méid atá carntha sa chothromas a athaicmiú sa bhrabús nó sa chaillteanas.

Úsáideann an Grúpa ionstraimí airgeadais díorthacha chun fálú a dhéanamh ar an neamhchosaint ar an ráta úis agus ar airgeadra. Aithnítear gach díorthach den sórt sin ar a luach cóir agus déantar iad a atomhas ar a luach cóir ar dháta an chláir comhardaithe. Formhór na n-ionstraimí airgeadais díorthacha, tá siad ainmnithe mar chinn atá ar seilbh chun críocha fálaíthe.

Bunaítear ainmniúchán na gaolmhaireachta fálaíthe tráth déanta an chonartha. An chaoi a láimhseáiltear gnóthachan agus caillteanas ar atomhas ina dhiaidh sin, bíonn sé ag brath ar aicmiú an fhálaíthe agus ar cibé an bhfuil an ghaolmhaireacht fálaíthe ainmnithe mar fhálú ar an luach cóir nó mar fhálú ar an sreabhadh airgid. Gach gluaiseacht sa luach cóir ar dhíorthaigh nach cuid de ghaolmhaireachtaí fálaíthe iad, déantar iad a thaifeadadh ar an ráiteas ioncaim.

Úsáideann an Grúpa ionstraimí airgeadais díorthacha chun fálú a dhéanamh ar an neamhchosaint ar phraghsanna tráchtearraí, ar airgeadra eachtrach agus ar an riosca ráta úis ag éirí as gníomhaíochtaí oibriúcháin, airgeadais agus infheistíochta. Áirítear leis na príomhdhíorthaigh a úsáidtear babhtálacha ráta úis agus réamhchonarthaí airgeadra eachtraigh. Úsáidtear conarthaí tráchtearraí freisin chun fálú a dhéanamh ar neamhchosaint an Ghrúpa ar cheannach breosla agus ar dhíol leictreachais.

Gnáthscaireanna

Is mar chothromas a aicmítear gnáthscaireanna. Maidir le costais incriminteacha atá inchurtha go díreach i leith eisiúint gnáthscaireanna, aithnítear iad mar asbhaint ó thuilleamh coimeáda, glan ar aon iarmhairtí cánach.

Maidir le gnáthdhíbhinní atá dearbhairte mar dhíbhinní deiridh, aithnítear iad mar dhliteanas sa tréimhse ina bhfaomhann na scairshealbhóirí iad. Aithnítear díbhinní eastramhacha mar dhliteanas ar a n-íoc.

Soláthar agus dliteanais theagmhasacha

Aithnítear soláthar i gcás ina bhfuil oibleagáid reatha dhlíthiúil nó inchiallaithe ag an nGrúpa mar thoradh ar theagmhas roimhe sin, inar dócha go mbeidh eis-sreabhadh tairbhí eacnamaíocha ag teastáil chun an oibleagáid a ghlanadh, agus inar féidir méid an eis-sreafa sin a thomhas go hiontaoifa. Más ábhartha atá an iarmhairt, déantar an soláthar a thomhas trí na heis-sreafaí airgid measta amach anseo a lascaíniú ar ráta réamhchánach lena léirítear an measúnú margaidh reatha ar amluach an airgid agus na rioscaí a bhaineann go sonrach leis an dliteanas. Aithnítear leachtú na lascaine mar chostas airgeadais.

I gcás nach dócha go mbeidh eis-sreabhadh tairbhí eacnamaíocha ag teastáil, nó nach féidir an tsuim a mheas go hiontaoifa, déantar an oibleagáid a nochtadh mar dhliteanas teagmhasach, mura rud é gur fíor-bheag an seans atá ann go mbeidh gá le heis-sreabhadh tairbhí eacnamaíocha. I gcás oibleagáidí féideartha, nach ndeimhneofar iad a bheith ann go dtí go dtarlóidh nó nach dtarlóidh aon teagmhas amháin nó níos mó amach anseo, déantar iad a nochtadh mar dhliteanais theagmhasacha freisin mura rud é gur fíor-bheag an seans atá ann go mbeidh gá le heis-sreabhadh tairbhí eacnamaíocha.

Deontais

Aithnítear deontais rialtais seachas liúntais astaíochtaí ar dtús mar ioncam iarchurtha ag luach cóir má tá dearbhú réasúnta ann go bhfaighfead iad, agus comhlíonfaidh an Grúpa na coinníollacha a bhaineann leis an deontas; aithnítear iad ansin sa bhrabús nó sa chaillteanas ar bhonn córasach thar shaolré úsáideach na sócmhainne.

Maidir le deontais lena gcúitítear an Grúpa as caiteachas arna thabhtú, aithnítear iad sa bhrabús nó sa chaillteanas ar bhonn córasach sna tréimhsí ina n-aithnítear na caiteachais.

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

3. Ioncam

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Fuinneamh In-athnuaite	160,859	225,296
Athchúrsáil	103,945	108,423
Meáin Fáis	354	24,784
Téamh Tí	3,973	28,119
Talamh & Gnáthóga	5,419	4,309
Eile	4,160	4,156
	278,710	395,087

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Déantar an t-ioncam a idirdhealú de réir suíomh geografach, mar seo a leanas:		
Éire	278,340	373,084
An Ríocht Aontaithe	370	22,003
	278,710	395,087

San áireamh thuas tá meastachán ar ioncam a thuilltear trí shócmhainní a ghiniúint faoi shocruithe Taraife Beatha Fuinnimh In-athnuaite don tréimhse ón 1 Deireadh Fómhair 2023 go dtí an 27 Márta 2024. Is iad na príomhthoimhdí a áirítear sa mheastachán praghsanna an mhargaidh lá roimh ré ("DAM") agus giniúint ghaoithe tuartha don tréimhse 28 Márta 2024 go 30 Meán Fómhair 2024 mar go ritheann an bhliain REFIT ón 1 Deireadh Fómhair go dtí an 30 Meán Fómhair.

Chuir an Grúpa deireadh lena oibríochtaí Meán Fáis in 2022 agus dhún sé Monarcha Brícíní Dhoirín an Locha i Meitheamh 2023. Mar thoradh air sin, laghdaítear ioncam ó na gnólachtaí seo go suntasach don bhliain dar chríoch 27 Márta 2024 le laghdú comhfhreagrach ar chostais díolacháin agus dáileacháin don bhliain.

4. Caiteachas ar shochair fostaithe

Seo a leanas meánlíon na ndaoine a bhí fostaithe ag an nGrúpa i rith na bliana, arna n-anailísiú de réir catagóire:

	27 Márta 2024 Uimhir	29 Márta 2023 Uimhir
Déantúsaíocht agus táirgeadh	835	891
Riarachán	412	439
Iomlán	1,247	1,330
Buaic na fostaíochta	1,328	1,387

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Is iad seo a leanas costais phárolla chomhiomlána na ndaoine sin:		
Pá agus tuarastail	63,099	67,504
Costais leasa shóisialaigh	7,307	7,694
Costais phinsin (ranníocaíocht shainithe)	1,895	1,519
Costais phinsin (sochar sainithe)	586	1,191
	72,887	77,908
Costais foirne caipitlithe	(2,752)	(1,147)
Glanchoistais airgeadais	70,135	76,761

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

5. Luach Saothair na Stiúrthóirí

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Táillí na stiúrthóirí	137	135
Tuarastal	225	225
Ranníocaí cuideachta le scéimeanna pinsean	69	67
Sochair inchánacha	55	56
Luach saothair eile	225	194
	711	677

Is é atá i nochtadh luach saothair na stiúrthóirí luach saothair a íocann Bord na Móna cpt le stiúrthóirí uile na Cuideachta, is iad sin na stiúrthóirí um Páirteachas Lucht Oibre, stiúrthóirí neamhfheidhmiúcháin agus an stiúrthóir feidhmiúcháin. Fabhraíodh sochair scoir do chúigear stiúrthóirí san iomlán (2023: 6). Tá cuid de na stiúrthóirí páirteach sna scéimeanna pinsin sochar sainithe faoi láthair. Ba é an méid comhiomlán a íocadh nó a bhí iníoctha le haghaidh sochair scoir iarstiúrthóirí (gan méideanna sa chás go raibh an scéim maoinithe go leordhóthanach a áireamh) ná €206,000 (2023: €206,000).

	Táillí €'000	Luach Saothair Eile €'000	Ranní- caíochtaí na cuideachta le scéimeanna pinsin €'000	Sochair incháiníthe €'000	lomlán €'000
Stiúrthóirí Neamhfheidhmiúcháin:					
(i) Stiúrthóirí arna gceapadh de réir nAchtanna um Páirteachas Lucht Oibre (Fiontair Stáit) 1977 agus 1988 (4) (Líon na n-oibríthe stiúrthóirí; 2024: 4/2023: 4)					
27 Márta 2024	50	225	13		288
29 Márta 2023	42	194	10		246
(ii) Stiúrthóirí neamhfheidhmiúcháin eile (Líon na stiúrthóirí neamhfheidhmiúcháin eile; 2024: 6/2023: 7)					
27 Márta 2024	87	-	-		87
29 Márta 2023	93	-	-		93
Stiúrthóirí feidhmiúcháin					
Tom Donnellan	-	225	-	56	336
An Bhliain dar Chríoch 27/03/2024	-	225	-	56	336
Tom Donnellan	-	225	-	57	338
An Bhliain dar Chríoch 29/03/2023	-	225	-	57	338

Faigheann an cathaoirleach neamhfheidhmiúcháin táille bhliantúil €21,600 agus faigheann gach duine de na Stiúrthóirí, seachas an Príomhfheidhmeannach, táille bhliantúil €12,600. Déantar na méideanna sin a choigeartú ar bhonn pro rata sa chás ina dtosaíonn téarma oifige nó ina dtagann deireadh leis le linn na bliana.

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

5. Luach Saothair na Stiúrthóirí ar lean

Maidir leis na stiúrthóirí a bhí in oifig ag deireadh na bliana airgeadais, bhí an leas seo a leanas acu sna gnáthscaireanna ag tús na bliana, nó ar dháta a gceapacháin má ceapadh iad ina dhiaidh sin, agus ag deireadh na bliana go dtí an 27 Márta 2024:

	27 Márta 2024 Scaireanna	29 Márta 2023 Scaireanna
Paddy Rowland	1,771	1,771
Sinead Culleton Lowry	1,771	1,771
Stephen Markham	759	759
Padraig Rigney	1,771	1,771

Na scaireanna thuas ar leis na stiúrthóirí iad, sealbhaítear iad tríd an gClár Úinéireachta Scaireanna d'Fhostaithe ("ESOP").

6. Faisnéis reachtúil agus faisnéis eile

Tagtar ar an mbrabús don bhliain tar éis muirear/(creidiúint):

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Dímheas (nóta 10)	28,045	24,889
Brabús ar dhiúscairt maoine, gléasra agus trealamh (nóta 7)	(3,617)	(4,449)
Amúchadh sócmhainní doláimhsithe (nóta 12)	2,028	2,154
Lagú ar mhaoín, gléasra agus trealamh (nóta 10)	1,490	(13)
Caiteachas ar thaighde agus ar fhorbairt gnó	15,267	18,587
Deontais chaipitil amúchta (nóta 18)	(1,024)	(1,341)
Cailteanais bhearnaithe ar infháltais trádála a eascraíonn as conarthaí le custaiméirí	1,194	1,992
Gnóthachan ar mhalartú eachtrach	18	96
	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Luach saothair an iniúcháin		
Seirbhísí iniúcháireachta	371	361
Seirbhísí ráthaíochta eile	43	28
Eile	1,063	163
Seirbhísí cánach	248	173
lomlán	1,725	725

Is é an táille iniúchta don Chuideachta ná €13,000 (2023: €13,000).

Áirítear leis an méid thuas costais as póca de €5,000 (2023: €5,000) a aisíocadh leis an iniúcháin.

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

7. Ioncam eile

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Ioncam eile	5,510	5,764
Brabús ar dhiúscairt maoin, gléasra agus trealaimh	3,617	4,449
Brabús ar dhiúscairt úis i bhfochuideachtaí	57,107	-
Brabús ar dhiúscairt leasa i gcomhfhiontair	7,309	-
	73,543	10,213

Áirítear le hioncam eile ioncam cíosa ó thrú páirtithe agus ó chomhfhiontair.

Brabús ar dhiúscairt úis i bhfochuideachtaí

Ar 21 Márta 2024, dhíol an Grúpa 50% dá leas in 8 bhfochuideachta le SSE Renewables Wind Farms (Ireland) Limited. Fuair an Grúpa comaoin airgid thirim €49.0 milliún agus comaoin iarchurtha €6.9 milliún, agus fuarthas €0.7 milliún de sin ar 26 Márta 2024. Mar chuid den idirbheart, shocraigh an comhpháirtí comhfhiontair freisin na dliteanais a bhí ag na 8 gcuideachta tionscadail a bhí ann roimhe seo, rud as ar tháinig gnóthachan breise €3.6m don Ghrúpa.

	27 Márta 2024 €'000
Suim ghlanluacha	-
Comaoin airgid	49,019
Comaoin iarchurtha (lascainithe go luach reatha)	6,574
Socrú dliteanais atá ann cheana	3,617
Costais idirbhirt	(2,103)
Brabús ar dhiúscairt úis i bhfochuideachtaí	57,107

Is ionann an brabús ar an idirbheart seo agus €57.1m agus aithnítear é laistigh d'ioncam eile ar an ráiteas ioncaim chomhdhlúite. Áirítear comaoin iarchurtha atá lascainithe go dtí a luach reatha laistigh d'infháiltais eile amhail an 27 Márta 2024 (féach nóta 16). Aithnítear na 8 gcuideachta forbartha feirme gaoithe mar chomhfhiontair amhail an 27 Márta 2024. Féach nótaí 15 agus 25.

Brabús ar dhiúscairt leasa i gcomhfhiontair

Ar an 6 Nollaig 2023, rinne an Grúpa a leas 50% i Electricity Exchange DAC a dhiúscairt chuig a chomhpháirtithe comhfhiontair, Viotas Holdings Limited. Fuair an Grúpa comaoin airgid thirim €10.4 milliún as ar tháinig brabús ar dhiúscairt €7.3 milliún. Glantar costais idirbhearta €0.6 milliún laistigh den fhiúir brabús a léirítear thuas.

8. Glanostais airgeadais

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Ioncam Airgeadais:		
Ioncam ó ús	4,908	1,970
Glanhostas úis infheistíochta ar phinsin le sochar sainithe	2,132	604
Gnóthachan úis barúlach ar sholáthairtí	-	2,403
	7,040	4,977
Costais airgeadais:		
Ús ar shaoráidí rótharraingthe	(441)	(412)
Ús ar mhaoiniú tionscadal	(1,726)	-
Lascaine a leachtú ar sholáthairtí (nóta 19)	(1,155)	(1,327)
Amúchadh ar chostais eisiúna	(360)	(57)
Ús ar dhliteanais léasa (nóta 13)	(257)	(237)
Caillteanas úis barúlach ar sholáthairtí	(1,271)	-
	(5,210)	(2,033)
Glanioncam airgeadais	1,830	2,944

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

9. Cánacha ioncaim

(a) Suimeanna aitheanta sa ráiteas ioncaim

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Cáin reatha:		
Cáin chorparáide in Éirinn	7,938	13,698
Coigeartuithe i ndáil leis an mbliain roimhe seo	(20)	(289)
Cáin reatha iomlán	7,918	13,409
Cáin iarchurtha		
Bunús agus aisiompú na ndifríochtaí sealadacha:		
Maoin, gléasra agus trealaimh - liúntais	190	119
Oibleagáidí pinsin a scaoileadh	540	191
Soláthairtí, caillteanais neamhúsáidte agus eile	2,255	1,525
Cáin iarchurtha iomlán	2,985	1,835
Costas cánach ioncaim ar oibríochtaí leanúnacha	10,903	15,244

(b) Réiteach an ráta éifeachtaigh cánach

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Brabús ar ghnáthghníomhaíochtaí roimh cháin	113,113	116,104
Cáin ag úsáid ráta caighdeánach cánach corparáide in Éirinn de 12.5% (2023: 12.5%)	14,139	14,513
<i>Tionchar cánach:</i>		
Speansais neamhincheadaithe eile	2,657	3,612
Coigeartú cánach iarchurtha	(146)	-
Cáin iarchurtha ar laghdú ar dhliteanas pinsin	336	-
Athruithe ar mheastacháin a bhaineann le blianta roimhe sin	45	(315)
Coigeartuithe i ndáil leis na blianta roimhe seo	14	38
Úsáid caillteanais chánach	-	(11)
Íocaíocht pinsin de bhreis ar mhuirear costas pinsin	(1,126)	(2,021)
Neamhincháilithe le haghaidh liúntais chaipitiúla	-	41
Dímheas neamhincháilithe	983	544
Tionchar na rátaí cánach éagsúla	(6,509)	(1,082)
Creidmheas cánach T&F	-	(75)
Gnóthachain chaipitiúla	510	-
Costas na cánach ioncaim	10,903	15,244
Ráta éifeachtach cánach	10%	13%

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

9. Cánacha ioncaim ar lean

(c) Gluaiseacht in iarmhéideanna cánach iarchurtha

	Iarmhéid amhail 29 Márta 2023 €'000	Athaicmiú go cáin chorparáide €'000	Aitheanta i mbrabús nó i gcaillteanas €'000	Aitheanta in Ioncam Cuimsitheach Eile €'000	Aitheanta sa chothromas €'000	Iarmhéid amhail 27 Márta 2024 €'000
Sócmhainní cánach iarchurtha						
Maoin, gléasra agus trealamh - liúntais chaipitiúla	1,951	-	(714)	-	-	1,237
Forálacha	4,344	-	(2,022)	-	-	2,322
Cailteanais neamhúsáidte	1,514	-	(32)	-	-	1,482
Pinsean le sochar sainithe	-	-	-	-	-	-
lomlán	7,809	-	(2,768)	-	-	5,041
Dlíteanais chánach iarchurtha						
Maoin, gléasra agus trealamh - liúntais chaipitil	(13,909)	-	529	-	-	(13,380)
Forálacha	(69)	-	(220)	-	-	(289)
Pinsean le sochar sainithe	(5,446)	-	(526)	336	-	(5,636)
Díorthaigh	(2,796)	-	-	540	-	(2,256)
lomlán	(22,220)	-	(217)	876	-	(21,561)

Tá an glandlíteanas cánach iarchurtha comhcheangailte €16.5 milliún léirithe ar an gclár comhardaithe.

	Iarmhéid amhail 30 Márta 2022 €'000	Athaicmiú go cáin chorparáide €'000	Aitheanta i mbrabús nó i gcaillteanas €'000	Aitheanta in Ioncam Cuimsitheach Eile €'000	Aitheanta sa chothromas €'000	Iarmhéid amhail 29 Márta 2023 €'000
Sócmhainní cánach iarchurtha						
Maoin, gléasra agus trealamh - liúntais chaipitil	2,314	-	(363)	-	-	1,951
Forálacha	4,352	-	(8)	-	-	4,344
Cailteanais neamhúsáidte	3,027	-	(1,513)	-	-	1,514
Pinsin le sochar sainithe	-	-	-	-	-	-
lomlán	9,693	-	(1,884)	-	-	7,809
Dlíteanais chánach iarchurtha						
Maoin, gléasra agus trealamh - liúntais chaipitil	(14,152)	-	243	-	-	(13,909)
Forálacha	(73)	-	4	-	-	(69)
Pinsin le sochar sainithe	(3,809)	-	(198)	(1,439)	-	(5,446)
Díorthaigh	-	-	-	(2,796)	-	(2,796)
lomlán	(18,034)	-	49	(4,235)	-	(22,220)

Tá an glandlíteanas cánach iarchurtha comhcheangailte €14.4 milliún léirithe ar an gclár comhardaithe.

(d) Sócmhainní cánach iarchurtha neamhaitheanta

Níor aithníodh na sócmhainní cánach iarchurtha seo a leanas sa bhliain roimhe sin toisc nach raibh sé dóchúil go mbeadh brabús incháinthe amach anseo ar fáil a n-úsáidfeadh an Grúpa na sochair ina leith:

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Sócmhainní cánach iarchurtha		
Cailteanais chánach nár úsáidfeadh	-	-
lomlán	-	-

Níl aon sócmhainní cánach iarchurtha neamhaitheanta ann don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024.

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

10. Réadmhaoin, gléasra agus trealamh

	Talamh portaigh, draenáil agus foirgnimh tháirgthe €'000	Líonadh talún €'000	Iarnróid, gléasra agus innealra €'000	Sócmhainní giniúna €'000	Talamh ruilse, riarachán agus foirgnimh thaighde €'000	Sócmhainní atá á dtógáil €'000	lomlán an Ghrúpa €'000
2024							
Costas							
Amhail an 29 Márta 2023	144,255	66,883	223,250	458,315	20,136	53,641	966,480
Méideanna breise	146	251	1,720	8,159	-	121,668	131,944
Diúscairtí/scoir	(1,156)	-	(26,296)	-	-	-	(27,452)
Athaicmiú	(985)	-	-	-	-	-	(985)
Aistrithe amach as sócmhainní atá á dtógáil	-	2,250	-	3,110	65	(5,425)	-
Amhail 27 Márta 2024	142,260	69,384	198,674	469,584	20,201	169,884	1,069,987
Dímheas agus lagú							
Amhail 29 Márta 2023	137,941	61,590	209,526	247,948	12,510	-	669,515
Muirear dímheasa don bhliain	761	3,208	3,305	18,045	2,726	-	28,045
Muirear lagaithe don bhliain	-	-	1,490	-	-	-	1,490
Diúscairtí/scoir	(1,140)	-	(26,174)	-	-	-	(27,314)
Amhail 27 Márta 2024	137,562	64,798	188,147	265,993	15,236	-	671,736
Suim ghlanluacha							
Amhail an 27 Márta 2024	4,698	4,586	10,527	203,591	4,965	169,884	398,251
Amhail an 29 Márta 2023	6,314	5,293	13,724	210,367	7,626	53,641	296,965
2023							
Costas							
Amhail an 30 Márta 2022	150,094	66,338	236,293	358,644	19,740	73,003	904,112
Méideanna breise	1,140	-	2,525	528	101	80,474	84,768
Diúscairtí/scoir	(5,366)	-	(15,546)	-	(27)	-	(20,939)
Athaicmiú	(1,483)	1,483	(68)	68	-	-	-
Aistrithe amach as sócmhainní atá á dtógáil	-	22	416	99,075	323	(99,836)	-
Laghdú ar shócmhainní díchoimisiúnaithe	-	(960)	-	-	-	-	(960)
Coigeartuithe ar mhalartú	(130)	-	(370)	-	(1)	-	(501)
Amhail 29 Márta 2023	144,255	66,883	223,250	458,315	20,136	53,641	966,480
Dímheas agus lagú							
Amhail 30 Márta 2022	138,820	59,845	218,477	232,092	11,611	-	660,845
Muirear dímheasa don bhliain	949	1,745	5,411	15,856	918	-	24,879
Muirear lagaithe don bhliain	-	-	-	-	(13)	-	(13)
Diúscairtí/scoir	(1,772)	-	(14,059)	-	(6)	-	(15,837)
Coigeartuithe ar mhalartú	(56)	-	(303)	-	-	-	(359)
Amhail 29 Márta 2023	137,941	61,590	209,526	247,948	12,510	-	669,515
Suim ghlanluacha							
Amhail an 29 Márta 2023	6,314	5,293	13,724	210,367	7,626	53,641	296,965
Amhail an 30 Márta 2022	11,274	6,493	17,816	126,552	8,129	73,003	243,267

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

10. Réadmhaoin, gléasra agus trealamh ar lean

I measc na méideanna breise tá:

- (i) Suim €81.7 milliún (2023: €42.8 milliún) a bhaineann le feirm ghaoithe Dhoirín an Locha a thógáil.
- (ii) Suim de €22.6 milliún a bhaineann le tógáil áis Stórála Ceallraí Chluain Craoibhe.
- (iii) €10.1 milliún a bhaineann le huasghrádú ar Bhuaicionad Chois Loinge.
- (iv) €10.4 milliún a bhaineann le huasghrádú Stáisiún Cumhachta Éadan Doire chun é a thiontú 100% go bithmhais.
- (v) Costais iasachta €0.5 milliún (2023: €0.4 milliún) a chaipitlíú i leith sócmhainní a bhí á dtógáil i rith na bliana.
- (vi) I measc na n-aistrithe ó shócmhainní atá á dtógáil tá oibreacha casta, uasghrádú monarchan agus cealla líonta talún innealtóireachta a tháinig i bhfeidhm i rith na bliana. Léiríonn an t-iarhméid ag deireadh na bliana forbairt ghaoithe, forbairt stórála ceallraí agus cealla líonadh talún a ndearnadh innealtóireacht orthu.

Ní choinnítear aon mhaoin, gléasra ná trealamh mar urrús d'aon iasachtaí ná iasachtaí de chuid an Ghrúpa seachas Feirm Ghaoithe Chluain Críon. Tá an tionscadal seo 100% faoi úinéireacht Bhord na Móna agus maoiníodh é le fíachas neamh-iontaobhe le slándáil tugtha ar shócmhainní na cuideachta.

I gcomhréir le beartais chuntasaíochta an Ghrúpa, déanann na Stiúrthóirí athbhreithniú bliantúil ar shuim ghlanluacha gach maoin, gléasra agus trealamh ar an dáta tuairiscithe lena chinneadh an bhfuil aon fhianaise ar bhearnú ann.

I measc lagú maoin, gléasra agus trealamh sa bhliain sin, bhí:

- (i) €1.5 milliún a bhaineann le trealamh táirgthe sa ghnó Athchúrsála.

Tá athbhreithniú déanta ag an nGrúpa ar a shócmhainní inláimhsithe le haghaidh táscairí lagaithe agus thug sé faoi deara nach mbeadh lagú mar thoradh ar athrú réasúnta ar thiomhdí.

Agus méid in-aisghabhála sócmhainne á chinneadh, ceanglaítear ar na stiúrthóirí cinntí agus meastacháin a dhéanamh agus glacadh le boinn tuisceana a théann i gcion ar luach anonn na maoin, an gléasra agus an trealamh. Na meastacháin agus na boinn tuisceana a úsáidtear, bíonn siad bunaithe ar thairbh stairiúil, ar eolas ar an tionscal agus ar thosca eile a chreidtear a bheith réasúnach bunaithe ar an bhfaisnéis atá ar fáil.

11. Maoin infheistíochta

	27 Márta 2024 €'000
Ag tús na bliana	-
Aistrithe ó mhaoin, gléasra agus trealamh	985
Athluacháil	415
Luach cóir ag deireadh na bliana	1,400

Cuimsíonn maoin infheistíochta maoin tráchtála i bPoblacht na hÉireann atá ar léas faoi láthair le tríú páirtithe.

Socraíodh luach cóir na réadmhaoin infheistíochta agus aird á tabhairt ar luachálaí réadmhaoin seachtrach, neamhspleách a bhfuil cáilíochtaí gairmiúla aitheanta cuí aige agus taithí le déanaí ar shuíomh agus catagóir na maoin a bhí á luacháil.

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

12. Sócmhainní doláimhsithe

	Bogearraí €'000	Nascadh leis an eangach €'000	Eile €'000	Cáilmheas €'000	Sócmhainní atá á dtógáil €'000	Iomlán €'000
2024						
Costas						
Ag tús na bliana	41,138	25,420	86,834	11,068	196	164,656
Breisiúcháin	49	-	-	-	2,489	2,538
Diúscairtí	(1,265)	-	-	-	-	(1,265)
Socrú lamháltas astaíochtaí	-	-	(2,276)	-	-	(2,276)
Ag deireadh na bliana	39,922	25,420	84,558	11,068	2,685	163,653
Amúchadh agus bearnú						
Ag tús na bliana	40,577	12,700	82,211	10,718	-	146,206
Muirear i gcomhair na bliana	321	816	891	-	-	2,028
Diúscairtí	(1,265)	-	-	-	-	(1,265)
Ag deireadh na bliana	39,633	13,516	83,102	10,718	-	146,969
Suimeanna glanluacha						
Amhail 27 Márta 2024	289	11,904	1,456	350	2,685	16,684
Amhail 29 Márta 2023	561	12,720	4,623	350	196	18,450

	Bogearraí €'000	Nascadh leis an eangach €'000	Eile €'000	Cáilmheas €'000	Sócmhainní atá á dtógáil €'000	Iomlán €'000
2023						
Costas						
Ag tús na bliana	41,134	22,517	84,377	11,068	4,447	163,543
Breisiúcháin	2	-	8,652	-	168	8,822
Aistrithe amach as sócmhainní atá á dtógáil	2	2,903	1,514	-	(4,419)	-
Socrú lamháltas astaíochtaí	-	-	(7,709)	-	-	(7,709)
Ag deireadh na bliana	41,138	25,420	86,834	11,068	196	164,656
Amúchadh agus bearnú						
Ag tús na bliana	40,134	11,981	81,219	10,718	-	144,052
Muirear i gcomhair na bliana	443	719	992	-	-	2,154
Ag deireadh na bliana	40,577	12,700	82,211	10,718	-	146,206
Suimeanna glanluacha						
Amhail 29 Márta 2023	561	12,720	4,623	350	196	18,450
Amhail 30 Márta 2022	1,000	10,536	3,158	350	4,447	19,491

Áirítear le 'eile' infheistíochtaí i liostaí custaiméirí agus creidmheasanna astaíochtaí carbóin. Scaoiltear na creidmheasanna ó na sócmhainní doláimhsithe nuair a ghlantar na dliteanais maidir le hastaíochtaí.

De réir bheartais chuntasaíochta an Ghrúpa, tugann na Stiúrthóirí faoi athbhreithniú bliantúil ar shuim ghlanluacha na sócmhainní doláimhsithe go léir ag an dáta tuairiscithe chun a chinneadh an bhfuil aon chomhartha bearnaithe ann.

Tá athbhreithniú déanta ag an nGrúpa ar a shócmhainní doláimhsithe le haghaidh táscairí lagaithe agus thug sé faoi deara nach mbeadh lagú mar thoradh ar athrú réasúnta ar thiomhdí.

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

13. Léasanna

Tá talamh agus foirgnimh, gléasra agus innealra agus mótarfheithiclí ar léas ag an nGrúpa, a bhfuil meántréimhsí léasa 14 bliana, 4 bliana agus 5 bliana acu faoi seach. Níl roghanna sna léasanna i dtaobh iad a athnuachan ná síneadh ama a chur leo ach d'fhéadfadh go mbeadh roghanna iontu maidir le luathfhoirceannadh. Ní mheasann an Grúpa go bhfuil roghanna luathfhoirceanta, nuair atá siad ar fáil, réasúnta cinnte le feidhmiú. Tugtar eolas sna táblaí seo a leanas do léasanna sa chás gur léasaí é an Grúpa.

27 Márta 2024	Talamh agus foirgnimh €'000	Gléasra agus innealra €'000	Mótarfheithiclí €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní ceart úsáide				
Amhail 29 Márta 2023	2,750	265	6,962	9,977
Dímheas	(552)	(100)	(2,657)	(3,309)
Breisiúcháin	-	-	3,231	3,231
Amhail 27 Márta 2024	2,198	165	7,536	9,899

29 Márta 2023	Talamh agus foirgnimh €'000	Gléasra agus innealra €'000	Mótarfheithiclí €'000	Iomlán €'000
Sócmhainní ceart úsáide				
Amhail 30 Márta 2022	3,333	416	7,743	11,492
Dímheas	(583)	(183)	(2,460)	(3,226)
Breiseanna agus eile	-	130	1,982	2,112
Foirceannadh	-	(98)	(303)	(401)
Amhail 29 Márta 2023	2,750	265	6,962	9,977

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Dlíteanais léasa		
Dlíteanais léasa oscailte	10,129	11,380
Speansas úis	257	237
Aisíocaíochtaí	(3,393)	(3,310)
Breisiúcháin	3,080	2,052
Foirceannadh	-	(230)
Dlíteanais léasa deiridh	10,073	10,129
Lena n-áirítear:		
Reatha	3,126	2,893
Neamhreatha	6,947	7,236

Ba é costas úis an léasa don bhliain ná €0.3 milliún (2023: €0.2 milliún) agus tá sé san áireamh laistigh de chostais airgeadais ar an ráiteas ioncaim comhdhlúite.

B'ionann eis-sreabhadh airgid iomlán do léasanna don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 agus €3.4 milliún (2023: €3.3 milliún).

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

14. Fardal

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Amhábhair	13,372	4,444
Earraí críochnaithe	571	5,696
Páirteanna spártha - tomhaltáin	2,804	2,991
Iomlán	16,747	13,131

Tá iarmhéideanna fardail glan ar sholáthairtí de €5.9 milliún (2023: €7.4 milliún).

I rith na bliana, bhí fardail de €41.2 milliún (2023: €65.3 milliún) mar chostas agus áiríodh iad i gcostas díolachán.

Páirteanna spártha cothabhála - léirítear le tomhaltáin míreanna beaga a chuimsítear sa timthriall oibríúcháin.

15. Infheistíochtaí cuntas cothromais

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Gnóthais chomhfhiontair (a)	91,838	58,951
Gnóthais chomhlachaithe (b)	16,196	15,975
	108,034	74,926
(a) Gnóthais chomhfhiontair		
Ag tús na bliana	58,951	40,015
Gluaiseacht in infheistíochtaí	32,733	(3,049)
Sciar de bhrabús	3,020	12,033
Sciar d'ioncam cuimsitheach eile d'institiúidí infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais	(2,866)	9,952
Ag deireadh na bliana	91,838	58,951
(b) Gnóthais chomhlachaithe		
Ag tús na bliana	15,975	15,141
Gluaiseacht in infheistíochtaí	(940)	(6,187)
Sciar de bhrabús	1,533	5,893
Sciar d'ioncam cuimsitheach eile d'institiúidí infheistiúcháin de réir mhodh an chothromais	(372)	1,128
Ag deireadh na bliana	16,196	15,975

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

15. Infheistíochtaí cuntas cothromais ar lean

Tá comhfhiontair agus comhlaigh shuntasacha ag an nGrúpa, mar seo a leanas:

Tá leas 50% ag an nGrúpa in Oweninny Power DAC ("Oweninny"), a corpraíodh i Meán Fómhair 2011 mar chomhfhiontar idir Bord na Móna Powergen Limited agus ESB Wind Development Limited chun feirm ghaoithe 172MW a fhorbairt in Abhainn Einne, Co. Maigh Eo. Chuaigh an comhfhiontar i mbun oibríochta i mí na Samhna 2019. Ag an 27 Márta 2024, tá infheistíocht €4.0 milliún ag an nGrúpa (2023: €3.8 milliún) in Oweninny trí iasacht scairshealbhóra.

Oweninny

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
(i) Ráiteas Ioncaim Achoimrithe		
Céatadán an leasa úinéireachta	50%	50%
Ioncam	28,903	42,120
Costas díolachán	(6,123)	(5,904)
Dímheas agus amúchadh	(7,845)	(7,991)
Speansas úis	(3,360)	(3,819)
Speansais eile	(56)	(55)
Costas na cánach ioncaim	(1,726)	(3,489)
Gluaiseacht sa chúlchiste fáilaithe ar an sreabhadh airgid	(2,494)	9,893
	7,299	30,755
Sciar an Ghrúpa den bhrabús agus den ioncam cuimsitheach iomlán (50%)	3,650	15,378

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
(ii) Clár Comhardaithe Achoimrithe		
Céatadán an leasa úinéireachta	50%	50%
Sócmhainní neamhreacha	131,815	132,367
Sócmhainní reatha	31,987	22,659
Dlíteanais neamhreacha	(128,311)	(130,092)
Dlíteanais reatha	(4,386)	(1,080)
Ghlansócmhainní (100%)	31,105	23,854
Scair an Ghrúpa de ghlansócmhainní (50%)	15,553	11,927
lasachtaí an Ghrúpa i gcomhfhiontar	4,005	3,766
Suím ghlanluacha	19,558	15,693

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

15. Infheistíochtaí cuntas cothromais ar lean

Tá leas 50% ag an nGrúpa in Oweninny Power 2 DAC ("OPD2") a corpraíodh i mí Aibreáin 2018 mar chomhfhiontar idir Bord na Móna Powergen Limited agus Forbairt Ghaoithe BSL Teoranta chun feirm ghaoithe 83MW a fhorbairt in Abhainne, Co. Mhaigh Eo. Cuireadh tús leis an bhfeirm ghaoithe i mí na Samhna 2022. Amhail an 27 Márta 2024, tá infheistíocht €18.5 milliún ag an nGrúpa (2023: €17.4 milliún) in Abhainn Eimhnigh 2, trí iasacht scairshealbhóra.

Oweninny 2

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
(i) Ráiteas Ioncaim Achoimrithe		
Céatadán an leasa úinéireachta	50%	50%
Ioncam	19,260	11,345
Costas díolachán	(4,250)	(2,824)
Dímheas agus amúchadh	(7,487)	(1,642)
Speansas úis	(2,505)	-
Speansais eile	(189)	-
Costas na cánach ioncaim	(538)	(1,032)
Gluaiseacht sa chúlchiste fáilaithe ar an sreabhadh airgid	(3,191)	10,010
	1,100	15,857
Sciar an Ghrúpa den bhrabús agus den ioncam cuimsitheach iomlán (50%)	550	7,929

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
(ii) Clár Comhardaithe Achoimrithe		
Céatadán an leasa úinéireachta	50%	50%
Sócmhainní neamhreacha	165,377	166,872
Sócmhainní reatha	25,255	19,737
Dlíteanais neamhreacha	(157,331)	(111,875)
Dlíteanais reatha	(8,513)	(51,047)
Ghlansócmhainní (100%)	24,788	23,687
Scair an Ghrúpa de ghlansócmhainní (50%)	12,394	11,844
lasachtaí an Ghrúpa i gcomhfhiontar	18,513	17,409
Suím ghlanluacha	30,907	29,253

Tá leas 50% ag an nGrúpa i Sundew Solar a corpraíodh i mí Aibreáin 2019 mar chomhfhiontar idir Bord na Móna Powergen Limited agus ESB Wind Development Limited chun feirmeacha gréine a fhorbairt. Bhí feirm ghréine i dTigh Mochua, Co. Chill Dara, á tógáil ag deireadh na bliana. Ag an 27 Márta 2024, tá infheistíocht €39.9 milliún ag an nGrúpa (2023: €7.8 milliún) i Sundew Solar.

Sundew Solar

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Céatadán an leasa úinéireachta	50%	50%
Sócmhainní neamhreacha	66,839	10,406
Sócmhainní reatha	23,298	8,837
Dlíteanais neamhreacha	(79,894)	-
Dlíteanais reatha	(10,243)	(19,243)
Ghlansócmhainní (100%)	-	-
Scair an Ghrúpa de ghlansócmhainní (50%)	-	-
lasachtaí an Ghrúpa i gcomhfhiontar	39,947	7,841
Suím ghlanluacha	39,947	7,841

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

15. Infheistíochtaí cuntas cothromais ar lean

Tá suim 50% ag an nGrúpa in dhá thogra feirme gaoithe eischósta: Gabháltas Feirm Gaoithe Eischósta Celtic Horizon Teo agus Gabháltas Feirm Gaoithe Eischósta Réalt na Mara Teo. Is comhfhiontair iad na cuideachtaí idir Bord na Móna Powergen Teo agus Ocean Winds Ireland Teoranta. Ag an 27 Márta 2024, tá infheistíocht €0.7 milliún ag an nGrúpa (2023: €1.8 milliún) sna tionscadail seo.

Celtic Horizon & Realt na Mara

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
(i) Ráiteas Ioncaim Achoimrithe		
Céatadán an leasa úinéireachta	50%	50%
Speansas úis	(481)	(57)
Speansais eile	(6,224)	(1,298)
	(6,705)	(1,355)
Sciar an Ghrúpa den bhrabús agus den ioncam cuimsitheach iomlán (50%)	(3,353)	(678)
	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
(ii) Clár Comhardaithe Achoimrithe		
Céatadán an leasa úinéireachta	50%	50%
Sócmhainní reatha	2,104	2,915
Dlíteanais neamhreatha	(9,512)	-
Dlíteanais reatha	(651)	(4,270)
Glansócmhainní (100%)	(8,059)	(1,355)
Scair an Ghrúpa de ghlansócmhainní (50%)	(4,030)	(678)
lasachtaí an Ghrúpa i gcomhfhiontar	4,756	2,515
Suim ghlanluacha	726	1,837

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

15. Infheistíochtaí cuntas cothromais ar lean

Tá leas 37.5% ag an nGrúpa in Sliabh Bawn Wind Holdings DAC ("Sliabh Bawn"), a d'fhorbair agus a oibríonn feirm ghaoithe 64MW i mBéal na mBuillí, Co. Ros Comáin. Cuirtear tús le hoibríochtaí tráchtála ar an 1 Márta 2017. Ag an 27 Márta 2024, tá infheistíocht €5.1 milliún ag an nGrúpa (2023: €6.1 milliún) i Sliabh Bán trí iasacht scairshealbhora.

Sliabh Bawn

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
(i) Ráiteas Ioncaim Achoimrithe		
Céatadán an leasa úinéireachta	37.5%	37.5%
Ioncam	18,486	26,517
Costas díolachán	(5,195)	(5,059)
Dímheas agus amúchadh	(5,801)	(6,053)
Speansas úis	(2,208)	(112)
Speansais eile	(13)	(27)
Costas na cánach ioncaim	(1,176)	448
Gluaiseacht sa chúlchiste fáilaithe ar an sreabhadh airgid	(998)	3,008
	3,095	18,722
Sciar an Ghrúpa den bhrabús agus den ioncam cuimsitheach iomlán (37.5%)	1,161	7,021
	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
(ii) Clár Comhardaithe Achoimrithe		
Céatadán an leasa úinéireachta	37.5%	37.5%
Sócmhainní neamhreatha	80,074	87,733
Sócmhainní reatha	14,171	19,854
Dlíteanais neamhreatha	(58,912)	(54,511)
Dlíteanais reatha	(5,778)	(26,611)
Glansócmhainní (100%)	29,555	26,465
Scair an Ghrúpa de ghlansócmhainní (37.5%)	11,083	9,924
lasachtaí an Ghrúpa i gcomhfhiontar	5,113	6,051
Suim ghlanluacha	16,196	15,975

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

15. Infheistíochtaí cuntas cothromais ar lean

An 6 Nollaig 2023 rinne an Grúpa a leas 50% in Electricity Exchange DAC ("Malartán Leictreachais") a dhiúscairt chuig a chomhpháirtí comhfhiontair, Viotas Holdings Limited. Amhail an 27 Márta 2024, níl aon leas fágtha ag an nGrúpa i Electricity Exchange DAC.

Electricity Exchange

	Tréimhse go 6 Nollaig 2023 €'000	29 Márta 2023 €'000
(i) Ráiteas Ioncaim Achoimrithe		
Céatadán an leasa úinéireachta	50%	50%
Ioncam	11,910	14,461
Costas díolachán	(7,797)	(9,155)
Dímheas agus amúchadh	(86)	(84)
Speansas úis	(61)	(15)
Speansais eile	(5,063)	(6,350)
Costas na cánach ioncaim	(137)	(143)
	(1,234)	(1,286)
Sciar an Ghrúpa den bhrabús agus den ioncam cuimsitheach iomlán (50%)	(617)	(643)

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
(ii) Clár Comhardaithe Achoimrithe		
Céatadán an leasa úinéireachta	50%	50%
Sócmhainní neamhreacha	-	398
Sócmhainní reatha	-	8,391
Dlíteanais reatha	-	(1,328)
Glansócmhainní (100%)	-	7,461
Scair an Ghrúpa de ghlansócmhainní (50%)	-	3,731
Infheistíocht an Ghrúpa i gcomhfhiontar	-	595
Suim ghlanluacha	-	4,326

Ar an 21 Márta 2024, dhíol an Grúpa 50% dá scairseilbh in 8 gcuideachta tionscadail forbartha fuinnimh in-athnuaite* chun comhpháirtíocht chomhfhiontair a chruthú le SSE Renewables Wind Farms (Ireland) Limited. Amhail an 27 Márta 2024, tá infheistíocht €0.7 milliún ag an nGrúpa ar fud na 8 gcuideachta chomhfhiontair.

Comhfhiontair le SSE

	27 Márta 2024 €'000
Clár Comhardaithe Achoimrithe	
Céatadán an leasa úinéireachta	50%
Sócmhainní reatha	2,566
Dlíteanais reatha	(9,905)
Glansócmhainní (100%)	(7,339)
Scair an Ghrúpa de ghlansócmhainní (50%)	(3,670)
lasachtaí an Ghrúpa i gcomhfhiontar	4,370
Suim ghlanluacha	700

*Comhfhiontair le SSE Renewables Wind Farms (Ireland) Limited: Littleton Wind Farm DAC; Leamanaghan Wind Farm DAC; Garryhinch Wind Farm DAC; Bellair Wind Farm DAC; Derryfadda Wind Farm DAC; Coolnagun Wind Farm DAC; Cornafulla Wind Farm DAC and Kilberry Wind Farm DAC.

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

16. Suimeanna infhála trádála agus eile

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Suimeanna infhaighte trádála	19,441	24,016
Réamhíocaíochtaí	5,821	8,880
Deontais infhála (nóta 18)	20,190	16,671
Infháltais PSO	62,302	32,866
Infháltais eile	6,897	2,174
Ioncam fabhráithe	17,496	8,724
Cáin bhreisluacha	1,480	3,346
Cáin Chorporáide	1,472	1,930
Iomlán	135,099	98,607

Is feidhm de chuid an mhargaidh leictreachais iad infháltais Oibleagáide Seirbhís Phoiblí trínar íoc an Grúpa suimeanna le linn na bliana dar críoch an 29 Márta 2023 agus 27 Márta 2024 agus cuirfear ar ais chuig an nGrúpa iad go tréimhsiúil sna míonna amach romhainn. Tá an méadú ar iarmhéid infhaighte an Ghrúpa le linn na bliana airgeadais á thiomáint go príomha ag an méadú ar infháltais oibleagáide seirbhíse poiblí.

17. Suimeanna iníochta trádála agus eile

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Infháltais trádála	37,869	27,289
Fabhrúithe	52,126	34,900
Ioncam iarchurtha	10,633	42,169
Deontais (nóta 18)	9,986	11,851
Suimeanna iníochta eile	13,736	15,122
Creidiúnaithe i ndáil le cáin agus leas sóisialach	8,028	11,117
Iomlán	132,378	142,448
Cuimsítear le creidiúnaithe i ndáil le cáin agus leas sóisialach:		
Cáin ioncaim bainte faoi ÍMAT	895	1,009
Árachas Sóisialach Pá-Choibhneata	946	1,170
Cáin Chorporáide	946	4,837
Cáin bhreisluacha	5,239	4,098
Cánacha eile	2	3
Iomlán	8,028	11,117

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

18. Deontais

(a) Deontais ioncaim

Scéim Um Ghníomhú ar son na hAeráide tailte móna

Tá maoiniú deontais leanúnach suas le €108 milliún ceadaithe ag an Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide do Bhord na Móna maidir le hathshlánú feabhsaithe a thailte portaigh faoin Scéim um Ghníomhú ar son na hAeráide Tailte Móna. Cuireann Saoráid Téarnaimh agus Athléimneachta an Aontais Eorpaigh an maoiniú seo ar fáil mar chuid de Phlean Náisiúnta Téarnaimh agus Athléimneachta na hÉireann. Tugadh cuntas air seo mar dheontas rialtais de réir IAS 20. Tabhaíonn Bord na Móna costais go díreach maidir le hoibreacha ceadaithe agus athéilítear iad ón Roinn gach ráithe.

Deontais faighte	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Ag tús na bliana	16,671	21,690
Infhaighte as obair a rinneadh agus/nó a faomhadh	16,328	17,297
Aisíocaíochtaí	(12,809)	(22,316)
Ag deireadh na bliana	20,190	16,671

Rinneadh ioncam deontais €16.9 milliún (2023: €17.7 milliún a) a thuilleamh i rith na bliana airgeadais a fhritháireamh in aghaidh na gcostas a thabhaítear laistigh de chostas na ndíolachán ar an ráiteas ioncaim comhdhlúite. €11.5 milliún (2023: €7.4 milliún) de sin infhaighte ón roinn ag deireadh na bliana agus tá sé san áireamh laistigh de dheontais infhaighte i nóta 16. Aithníodh suim €8.7 milliún (2023: €9.3 milliún) freisin laistigh de dheontais infhaighte (féach nóta 16) agus mar ioncam deontais iarchurtha (féach nóta 17) ar an gclár comhardaithe maidir le hioncam deontais amach anseo atá infhaighte ón scéim seo.

Forchoimeádann an Roinn an ceart maoiniú deontais a aisghlámhadh i gcás neamhchomhlíonadh nó neamhchomhlíonadh oibleagáidí Bhord na Móna faoin gcomhaontú deontais.

Saol an AE IP Tailte Móna agus Daoine

Fuair Bord na Móna, ina cháil mar thairbhí comhordaithe, réamhíocaíocht €2.0 milliún ón Aontas Eorpach maidir le tionscadal LIFE IP an AE Tailte Móna agus Daoine i rith na bliana dar críoch an 31 Márta 2021. Tá ceathrar tairbhíthe eile sa deontas. Amhail an 27 Márta 2024, bhí €0.8 milliún (2023: €0.5 milliún) tarraingthe anuas ag na tairbhíthe comhiomláine. Tá iarmhéid na réamhíocaíochta seo san áireamh laistigh de thrádáil agus suimeanna iníochta eile ar an gclár comhardaithe comhdhlúite ag deireadh na bliana (féach nóta 17).

(b) Deontais chaipitil

Fuair Edenderry Power Limited deontas €26.0 milliún ón Aontas Eorpach faoin gClár Oibriúcháin Bonneagair Eacnamaíoch (EIOP) sa tréimhse 1999 go 2002. Comhlíonadh na coinníollacha go léir faoi chomhaontú an deontais. Is ionann an t-iarmhéid atá fágtha ar an deontas caipitil seo amhail an 27 Márta 2024 agus €0.2 milliún (2023: €1.3 milliún).

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

19. Soláthairtí

	Athchóiriú na timpeallachta €'000	Atheagrú agus iomarcaíocht €'000	Árachas €'000	Eile €'000	Iomlán €'000
2024					
Ag tús na bliana	68,896	27,839	8,404	3,932	109,071
Soláthairtí a rinneadh i gcaitheamh na bliana	3,918	53	1,150	-	5,121
Soláthairtí a úsáideadh i gcaitheamh na bliana	(5,679)	(12,231)	(1,497)	(371)	(19,778)
Soláthairtí a scaoileadh i gcaitheamh na bliana	(3,362)	-	(1,000)	(206)	(4,568)
Leachtú lascaine	1,155	-	-	-	1,155
Tionchar athruithe i rátaí lascaine	1,271	-	-	-	1,271
Ag deireadh na bliana	66,199	15,661	7,057	3,355	92,272
Méideanna dlite mar seo a leanas:					
Reatha	7,814	12,028	2,348	3,285	25,475
Neamhreatha	58,385	3,633	4,709	70	66,797
Iomlán	66,199	15,661	7,057	3,355	92,272

	Athchóiriú na timpeallachta €'000	Atheagrú agus iomarcaíocht €'000	Árachas €'000	Eile €'000	Iomlán €'000
2023					
Ag tús na bliana	73,259	29,246	8,239	4,353	115,097
Soláthairtí a rinneadh i gcaitheamh na bliana	2,600	1,650	1,457	109	5,816
Soláthairtí a úsáideadh i gcaitheamh na bliana	(3,454)	(3,057)	(692)	-	(7,203)
Soláthairtí a aisiompaíodh i gcaitheamh na bliana	(2,606)	-	(600)	(530)	(3,736)
Leachtú lascaine	1,327	-	-	-	1,327
Caipitil le linn na bliana	1,637	-	-	-	1,637
Tionchar athruithe i rátaí lascaine	(3,867)	-	-	-	(3,867)
Ag deireadh na bliana	68,896	27,839	8,404	3,932	109,071
Méideanna dlite mar seo a leanas:					
Reatha	8,534	18,699	1,142	3,862	32,237
Neamhreatha	60,362	9,140	7,262	70	76,834
Iomlán	68,896	27,839	8,404	3,932	109,071

(a) Athchóiriú na Timpeallachta

Áirítear le costais an athchóirithe timpeallachta:

(i) Tailte portaigh

Costais a thabhoífar chun na tailte portaigh a dhíchoimisiúnú agus a athshlánú. De réir IAS 37, rinneadh foráil do na costais seo nuair a tháinig cúinsí chun cinn as ar eascair an oibleagáid faoi cheadúnas an Ghrúpa um Rialú Comhtháite ar Thruaillí a Chosc na tailte móna a dhíchoimisiúnú agus a athbhunú tar éis táirgeadh móna. Soláthar €28.9 milliún (2023: €29.1 milliún) amhail an 27 Márta 2024 agus luach reatha na gcostas a bhfuiltear ag súil leo amach anseo maidir le díchoimisiúnú agus aiscur.

Is iad na príomhthoimhdí a áirítear laistigh den soláthar ná costas uaireanta meaisín agus uaireanta fear agus an leibhéal gaolmhar gníomhaíochta a theastaíonn chun na hoibreacha díchoimisiúnaithe agus athshlánaithe a dhéanamh. Scaoilfear tromlach na hoibleagáide thar thréimhse ama deich-mbliana ach níltear cinnte cén uair go díreach a dhéanfar an íocaíocht.

(ii) Forálacha Comhshaoil um Shaoráidí Dramhaíola

Forálacha comhshaoil de €4.3 milliún (2023: €2.6 milliún) aitheanta de réir IAS 37 maidir le measúnú an Ghrúpa ar dhliteanais chomhshaoil maidir le hoibleagáidí comhshaoil faoi cheadúnais dramhaíola reatha. Táthar ag súil go dtiocfaidh laghdú ar an bhforáil seo thar thréimhse ama fiche bliain.

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

19. Soláthairtí ar lean

(a) Athchóiriú na Timpeallachta ar lean

(iii) Láithreán Líonta Talún an Droichid

Coinnítear soláthairtí maidir leis an gcostas a bhaineann leis an tsaoráid líonta talún a chothabháil tar éis dhúnadh agus an costas a bhaineann le huasteorannú a dhéanamh ar chealla innealtóireachta atá in úsáid cheana féin. Is ionann meastachán an Ghrúpa ar íoschostais dosheachanta arna dtomhas ag luach reatha agus €21 milliún (2023: €23 milliún) ag an 27 Márta 2024. Tá an Grúpa fós ag déanamh athbhreithniú ar chomhdhéanamh agus ar chainníocht na gcostas sin, ar féidir le líon mór tosca dul i gcion orthu, lena n-áirítear athruithe ar an reachtaíocht agus cúrsaí teicneolaíochta. Tá na príomhthoimhdí a áirítear i gcostais iomlána iardhúnta na láithreán líonta talún, lena n-áirítear earraí amhail monatóireacht, bainistíocht agus ceadúnú gáis agus láisteáite, measta ag an mbainistíocht bunaithe ar an dea-chleachtas agus ar an teicneolaíocht reatha atá ar fáil. Níltear cinnte faoi dhátaí íocaíochtaí na gcostas iarchúraim seo ach meastar go mbeidh siad thar thréimhse thart ar thríocha bliain tar éis don cheadúnas oibríochta dul in éag in 2028.

(iv) Athchóiriú Comhshaoil

Costais áirithe eile athchóirithe comhshaoil de €2.1 milliún (2023: €2.1 milliún) de réir IAS 37, is é sin meastachán an Ghrúpa ar chostais aistrithe dramhaíola agus bainistíochta dramhaíola a bhaineann le cuid dá thailte. D'fhéadfadh líon mór tosca dul i gcion ar na costais sin, lena n-áirítear athruithe ar an reachtaíocht agus cúrsaí teicneolaíochta. Déantar athbhreithniú ar na meastacháin sin gach bliain bunaithe ar chomhairle ó shaineolaithe comhshaoil tríú páirtí. Tiocfaidh laghdú ar fhorhóir na hoibleagáide thar thréimhse ama trí bliana ach níl uainiú cruinn na n-íocaíochtaí cinnte.

(v) Stáisiún Cumhachta agus dúnadh feirmeacha gaoithe

Coinnítear soláthar €7.8 milliún (2023: €7.3 milliún) don stáisiún cumhachta agus do chostais dúnta/díchoimisiúnaithe feirmeacha gaoithe bunaithe ar luach reatha an mheastacháin reatha ar chostais sócmhainní giniúna a dhúnadh/a dhíchoimisiúnú ag deireadh a saolréanna eacnamaíochta úsáideacha. I measc na bpríomhthoimhdí maidir leis na costais seo a chinneadh tá meastachán is fearr na bainistíochta ar chostais innealtóireachta sa todhchaí a theastaíonn chun na háiseanna a dhíchóimeáil.

Scaoilfear tromlach na hoibleagáide thar thréimhse ama cúig bliana is fiche ach níltear cinnte cén uair go díreach a dhéanfar na híocaíochtaí.

(vi) Costais dúnta Láthair Brícíín agus Gairneoireachta

Coinnítear soláthar €2.1 milliún (2023: €4.5 milliún) le haghaidh costais díchoimisiúnaithe láthair suímh bunaithe ar luach reatha an mheastacháin reatha ar na costais a bhaineann le dúnadh monarcha brícíín agus gairneoireachta

Tiocfaidh formhór na n-oibleagáidí chun cinn laistigh den chéad bhliain airgeadais eile.

(b) Atheagrú agus Iomarcaíocht

Tá cinneadh déanta ag an mBord sna blianta roimhe seo an Grúpa a athstruchtú mar chuid de phlean fadtéarmach dícharbónaithe. Coinnítear foráil a léiríonn an meastachán is fearr ar chostas na mbeart seo do na stiúthóirí agus táthar ag súil go n-úsáidfear é sa ghearrthéarma. Is iad na príomhthoimhdí ná líon na n-iomarcaíochtaí agus an costas in aghaidh an duine.

(c) Árachas

Baineann an soláthar árachais le héilimh dliteanais fostóra, dliteanais phoiblí agus dliteanais i leith táirgí, ar éilimh iad a chumhdaítear faoi pholasaí féinárachais an Ghrúpa. Déantar an soláthar sin a chinneadh ar bhonn measúnú ar gach cás ar leithligh. Áirítear sa soláthar sin suim i leith teagmhais a tabhaidh ach nár tuairiscíodh ar dháta an chláir comhardaithe.

(d) Eile

I measc na bhforálacha eile tá costais ionchais éagsúla.

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

20. Iasachtaí

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Dlíteanais neamhreacha		
Iasachtaí fadtéarmacha	89,006	92,595
Saoráid chreidmheasa imrothlach	42,549	-
Iomlán	131,555	92,595

Anailís ar athruithe ar airgead / (fiachas) glan	Ag tús na bliana €'000	Sreabhadh Airgid €'000	Míreanna neamhairgid €'000	Ag deireadh na bliana €'000
Iasachtaí fadtéarmacha	(92,595)	3,589	-	(89,006)
Saoráid chreidmheasa imrothlach	-	(45,000)	2,451	(42,549)
Iomlán na n-iasachtaí	(92,595)	(41,411)	2,451	(131,555)
Airgead Tirim	169,918	(101,572)	-	68,346
Glanairgead tirim / (fiachas)	77,323	(142,983)	2,451	(63,209)

Tá Saoráid Chreidmheasa Imrothlaigh €160 milliún ag an nGrúpa le grúpa de thrí bhanc suas go dtí Feabhra 2028. Ar an 27 Márta 2024, tarraingíodh anuas €45 milliún den tsaoraid seo (2023: nialas).

Mhaoinigh Banc na hÉireann agus an Banc Eorpach Infheistíochta (BEI) tógáil Feirm Ghaoithe Chluain Críon. Ar an 27 Márta 2024, bhí €89 milliún fós gan íoc ar mhaoiniú an tionscadail seo (2023: €92.6 milliún). Aisíocfar an socrú maoinithe seo ina iomláine faoi Nollaig 2037.

21. Caipiteal agus cúlchistí

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Scairchaipiteal glaoite agus scairphréimh		
Scairchaipiteal	82,804	82,804
Scairphréimh	1,959	1,959
	84,763	84,763
Scairchaipiteal údaráithe		
300,000,000 gnáthscair dar luach €1.27 an ceann	380,921	380,921
Eisithe agus íoctha go hiomlán		
65,212,639 gnáthscair dar luach €1.27 an ceann	82,804	82,804

Caipiteal Gnáthscaireanna

Tá aicme amháin scaireanna ag an gCuideachta dá ngairtear Gnáthscaireanna. Tá an t-ualach céanna ag gach scair. Tá sealbhóirí gnáthscaireanna i dteideal díbhinní a fháil faoi mar a fhógraítear iad ó am go ham agus tá siad i dteideal aon vóta amháin a chaitheamh in aghaidh gach scaire ag cruinnithe den Chuideachta.

Nádúr agus cuspóir na gcúlchistí

Cúlchiste aistrithe an airgeadra eachtraigh

Cuimsítear sa chúlchiste aistrithe na dlífríochtaí ar fad in airgeadra eachtrach a eascraíonn as ráitis airgeadais oibríochtaí eachtracha a aistriú.

Cúlchiste eile

Cuimsítear leis an gcúlchiste eile sciar an Ghrúpa d'ioncam cuimsitheach eile as infheistíochtaí de réir mhodh an chothromais.

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

22. Ráthaíochtaí agus dliteanais theagmhasacha

I ngnáthchúrsa an ghnó, cuireann an Chuideachta ráthaíochtaí ar fáil i ndáil le dliteanais fochuideachtaí áirithe dá cuid.

Ó am go ham, bíonn cuideachtaí an Ghrúpa páirteach in idirbheartaíocht maidir le ceanglais nó oibleagáidí conarthacha, imeachtaí dlí éagsúla, agus i ndáil le cúrsaí caidrimh thionsclaíoch a thagann chun cinn i ngnáthchúrsa an ghnó. Dar leis na Stiúrtóirí, ní bheidh drochthionchar ábhartha ar bith ag an idirbheartaíocht agus ag na himeachtaí sin ar staid airgeadais an Ghrúpa.

23. Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Airgead Tirim	68,346	169,918
Airgead tirim agus coibhéisí airgid	68,346	169,918

24. Ceangaltais

Ceangaltais i ndáil le caiteachas caipitiúil

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Údaraithe agus conradh déanta ina leith	54,050	142,010
Údaraithe agus gan conradh a bheith déanta ina leith	-	-
	54,050	142,010

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

25. Fochuideachtaí agus institiúidí infheistiúcháin

Seo a leanas liosta de phríomh-fhochuideachtaí agus príomhinstitiúidí infheistiúcháin an Ghrúpa amhail an 27 Márta 2024:

De bhun fhorálacha Alt 357 d'Acht na gCuideachtaí, 2014, tá dliteanais a fochuideachtaí Éireannacha ráthaithe ag an gCuideachta. Mar sin, beidh na cuideachtaí sin díolmhaithe ó fhorálacha Alt 347 agus Alt 348 d'Acht na gCuideachtaí, 2014, maidir le comhdú. Níl dliteanais a cuid comhfhiontar ráthaithe aici.

Tá scairseilbh ag an gCuideachta sna cuideachtaí seo a leanas:

Gnóthas fochuideachta	Gnó	Oifig Cláraithe	Scairseilbh
Bord na Móna Energy Limited	Móin mheilte a tháirgeadh agus a dhíol	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Bord na Móna Biomass Limited	Móin mheilte a tháirgeadh agus a dhíol	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Bord na Móna Powergen Limited	Giniúint cumhachta	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Edenderry Power Limited	Giniúint cumhachta	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Edenderry Power Operations Limited	Gléasraí cumhachta a chothabháil	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Cushaling Power Limited	Giniúint cumhachta	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Edenderry Supply Company Limited	Dáileadh mórdhíola leictreachais	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Renewable Energy Ireland Limited	Giniúint cumhachta	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Mount Lucas Wind Farm Limited	Giniúint cumhachta	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Mount Lucas Supply Company Limited	Dáileadh mórdhíola leictreachais	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Bruckana Wind Farm Limited	Giniúint cumhachta	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Bruckana Supply Company Limited	Dáileadh mórdhíola leictreachais	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Bord na Móna Fuels Limited	Iartháirgeadh, díol agus dáileadh breoslaí soladacha	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
BnM Fuels Limited	Díomhaoin (díscaoilte 8 Aibreán 2024)	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Bord na Móna Horticulture Limited	Iartháirgeadh agus díol táirgí gairneoireachta	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Bord na Móna UK Limited	Meáin fáis agus táirgí téimh a mhargú, a dhíol agus a sholáthar do mhargadh na Ríochta Aontaithe (á leachtú)	Simonswood Moss Perimeter Road, Kirkby, Learpholl, Sasana L33 3AN	100%
Bord na Móna Environmental Limited	Neamhghníomhach	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
The Greener Gardening Company (Kirkby) Limited	Táirgeadh agus díol táirgí gairneoireachta (á leachtú)	Simonswood Moss Perimeter Road, Kirkby, Learpholl, Sasana L33 3AN	100%
Bord na Móna ESOP Trustee DAC	Iontaobhaí i dtaobh phlean úinéireachta scaireanna na bhfostaithe	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Bord na Móna Resource Recovery Limited	Cuideachta aisghabhála agus athchúrsála acmhainní	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Bord na Móna Recycling Limited	Cuideachta aisghabhála agus athchúrsála acmhainní	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Bord na Móna Property DAC	Neamhghníomhach	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Bord na Móna Treasury DAC	Sealúchais chisteáin	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Derryarkin Sand and Gravel DAC	Gaineamh agus gairbhéal a eastóscadh agus a dhíol	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	55%
Bord na Móna Trustee Company DAC	Iontaobhaí scéimeanna pinsin le ranníocaíochtaí sainithe (bainte den chlár 11 Márta 2024)	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Cloncreen Wind Farm DAC	Giniúint cumhachta	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Cloncreen Wind Farm Holdings DAC	Cuideachta sealbhaíochta	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Cloncreen Supply DAC	Dáileadh mórdhíola leictreachais	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Bord na Móna New Business Limited	Forbairt ghnó	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Derrinlough Wind Farm DAC	Giniúint cumhachta	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Derrinlough Wind Farm Holdings DAC	Cuideachta sealbhaíochta	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Derrinlough Wind Farm Supply DAC	Dáileadh mórdhíola leictreachais	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Timahoe North Supply DAC	Soláthar Fuinnimh	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%
Cloncreen BESS DAC	Stóráil Ceallra	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	100%

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

25. Fochuideachtaí agus institiúidí infheistiúcháin ar lean

Comhfhiontar/cuideachta chomhlach	Gnó	Oifig chláráithe	Scairsheibh
Oweninny Power Holdings DAC	Giniúint cumhachta	27 Sráid Mhic Liam Íochtarach, Baile Átha Cliath 2	50%
Oweninny Power DAC	Giniúint cumhachta	27 Sráid Mhic Liam Íochtarach, Baile Átha Cliath 2	50%
Oweninny Power 2 DAC	Giniúint cumhachta	27 Sráid Mhic Liam Íochtarach, Baile Átha Cliath 2	50%
Oweninny Power 2 Holdings DAC	Giniúint cumhachta	27 Sráid Mhic Liam Íochtarach, Baile Átha Cliath 2	50%
Sliabh Bawn Wind Holdings DAC	Giniúint cumhachta	Bóthar Bhaile Átha Cliath, Baile an Chinnéidigh, Co. Chill Mhantáin	37.5%
Sliabh Bawn Power DAC	Giniúint cumhachta	Bóthar Bhaile Átha Cliath, Baile an Chinnéidigh, Co. Chill Mhantáin	37.5%
Sliabh Bawn Supply DAC	Dáileadh mórdhíola leictreachais	Bóthar Bhaile Átha Cliath, Baile an Chinnéidigh, Co. Chill Mhantáin	37.5%
Littleton Wind Farm DAC	Giniúint cumhachta	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	50%
Lemanaghan Wind Farm DAC	Giniúint cumhachta	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	50%
Garryinch Wind Farm DAC	Giniúint cumhachta	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	50%
Bellair Wind Farm DAC	Giniúint cumhachta	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	50%
Derryfadda Wind Farm DAC	Giniúint cumhachta	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	50%
Coolnagun Wind Farm DAC	Giniúint cumhachta	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	50%
Cornafulla Wind Farm DAC	Giniúint cumhachta	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	50%
Kilberry Wind Farm DAC	Giniúint cumhachta	An Phríomhshráid, Droichead Nua, Co. Chill Dara	50%
Sundew Solar DAC	Giniúint cumhachta	27 Sráid Mhic Liam Íochtarach, Baile Átha Cliath 2	50%
Celtic Horizon Offshore Wind Farm Holding Limited	Giniúint cumhachta	70 Cé Sir John Rogerson, Baile Átha Cliath 2	50%
Feirm Ghaoithe Eischósta Celtic Horizon Teoranta	Giniúint cumhachta	70 Cé Sir John Rogerson, Baile Átha Cliath 2	50%
Gabháltas Feirm Ghaoithe Eischósta Réalt na Mara Teoranta	Giniúint cumhachta	70 Cé Sir John Rogerson, Baile Átha Cliath 2	50%
Gabháltas Feirm Ghaoithe Eischósta Réalt na Mara Teoranta	Giniúint cumhachta	70 Cé Sir John Rogerson, Baile Átha Cliath 2	50%

26. Oibleagáidí maidir le sochar scoir

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Margadhluach iomlán na sócmhainní scéime pinsin	288,532	288,506
Luach láithreach oibleagáide sochar sainithe	(233,948)	(232,853)
Barrachas dlíteanas scéime thar shócmhainní	54,584	55,653
Scair na mball den bharrachas ar scéim RWESS	(13,362)	(16,349)
Sócmhainn sochair scoir an fhostaí roimh cháin	41,222	39,304

Cuimsítear sa ghlansócmhainn sochar sainithe €41.2 milliún (2023: €39.3 milliún) scéimeanna pinsin sochar sainithe i staid sócmhainní dar luach €43.5 milliún (2023: €41.7 milliún) scéimeanna sochair shainithe in easnamh €2.3 milliún (2023: €2.4 milliún). Taispeántar an tsócmhainn agus an dlíteanas pinsin ar leithligh i gclár comhardaithe an Ghrúpa mar €43.5 milliún agus €2.3 milliún faoi seach.

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

26. Oibleagáidí maidir le sochar scoir ar lean

(a) Tuairisc ar Scéimeanna Pinsin Bhord na Móna

Feidhmíonn an Grúpa trí scéim pinsin ranníocacha sochar sainithe, lena gcumhdaítear tromlach na bhfostaithe. Déantar na scéimeanna go léir a chistiú le ranníocaíochtaí ón nGrúpa agus ó na baill araon. Tá na ranníocaíochtaí bunaithe ar chomhairle ó achtúire cáilithe gairmiúil agus faightear an chomhairle sin go tráthrialta ag meánrátaí díolaíochtaí inphinsin.

Is iad na trí scéim atá i bhfeidhm:

- > Scéim Aoisliúntais Ghinearálta na bhFostaithe Ginearálta (GESS), lena gcumhdaítear lucht bainistíochta, fostaithe gairmiúla agus fostaithe cléireachais;
- > Scéim Aoisliúntais na Fostaithe a Dhéanann Oibreacha Rialta (RWESS), lena gcumhdaítear na catagóirí eile fostaithe; agus
- > Scéim Pinsin BnM Fuels, lena gcumhdaítear fostaithe a tháinig chun bheith ina bhfostaithe de chuid an Ghrúpa nuair a fuarthas an Coal Distributors Group, Stafford North East, Sutton Group agus Sheehan and Sullivan.

Ar scor ó cheann de na scéimeanna sochar sainithe, bíonn ball i dteideal pinsean atá cothrom leis an líon blianta seirbhíse inphinsin arna roinnt ar 80 den ghlantuarastal scoir agus aisce atá cothrom le 3/80 den tuarastal scoir le haghaidh gach bliana seirbhíse inphinsin.

Ina theannta sin, dhámh Bord na Móna cpt sochair phinsin neamhchistithe ar fhostaithe áirithe atá ar scor lena n-áirítear iar-phríomhfeidhmeannaigh agus a gcleithiúnaithe. Aithnítear costas maoinithe na bpinsean seo sa chlár comhardaithe ag €2.3 milliún bunaithe ar luacháil achtúireach amhail an 27 Márta 2024 (2023: €2.4 milliún).

Luachálacha achtúireacha na scéimeanna agus an staid ina bhfuil siad ó thaobh cistiú

Amhail an 27 Márta 2024 ba é an cóimheas idir luach cóir na sócmhainní agus an oibleagáid i leith sochair shainithe ná 123.3% (2023: 123.9%). Cinneann an modh achtúireach a úsáidtear (modh comhiomlán) ráta ranníocach ar cheart dó, má leantar leis go dtí go rachaidh an duine deireanach de na comhaltaí reatha ar scor, ciste a sholáthar ar leor é chun a sochair a sholáthar. Is iad na boinn tuisceana is mó a théann i bhfeidhm ar thorthaí na luachála achtúirí na boinn tuisceana sin a bhaineann leis an toradh ar infheistiúcháin agus leis an ráta méadaithe sa luach saothair.

Is é an 31 Márta 2023 dáta na luachála cistiúcháin is déanaí do na scéimeanna GESS agus RWESS, agus is é an 1 Aibreán 2021 dáta na luachála do scéim BnM Fuels. Déantar na luachálacha sin a nuashonrú leis na sonraí ón daonáireamh is déanaí. Ghlac an luacháil achtúireach don GESS leis go dtuillfidh infheistiúcháin na scéime ráta ainmniúil toraidh infheistiúchta 1.06% in aghaidh na bliana de bhreis ar chuar toraidh babhtála Limistéar an Euro a laghdóidh go 0.37% de bhreis ar chuar toraidh babhtála Limistéar an Euro faoi 2027. Ghlac an luacháil achtúireach don RWESS leis go dtuillfidh infheistiúcháin na scéime ráta ainmniúil toraidh infheistiúchta de 0.78% in aghaidh na bliana de bhreis ar chuar toraidh babhtála Limistéar an Euro. Sna luachálacha achtúireacha is déanaí do GESS, RWESS agus BnM Fuels ba é luach margaidh infheistiúchtaí na scéimeanna ná €292.7 milliún.

Sna luachálacha achtúireacha is déanaí ar na trí scéim sin, léiríodh an méid seo a leanas:

1. Barrachas €12.2 milliún ar an scéim GESS
2. Barrachas €5.6 milliún ar an scéim RWESS
3. Barrachas €1.2 milliún ar an scéim BnM Fuels

Ag an 31 Márta 2023 tar éis méaduithe ionchais ar thuilleamh agus ar phinsin a bhí á n-íoc a cheadú, thug na luachálacha le fios gur leor luach achtúireach shócmhainní iomlána na scéime chun 111%, 100% agus 95% de na sochair a d'fhabhraigh chuig baill na scéimeanna GESS, RWESS agus BnM Fuels (Aibreán 2021) faoi seach a chlúdach ag na dátaí luachála.

Ríomhtar dlíteanas trí úsáid a bhaint as an modh comhiomlán, a mheastar a bheith ina mhodh cuí do scéimeanna pinsin le sochar sainithe atá dúnta d'iontrálaithe nua agus a bheifí ag súil go dtiocfadh méadú ar an meánaois. Tá barrachas ag baint le gach scéim anois a dhéantar luach iomlán shócmhainní na scéime faoi seach a chur i gcomparáid le luach achtúireach shochair fhabhráithe na mball.

D'fhaomh an Bord, scairshealbhóirí, comhaltaí gníomhacha agus an Bord Pinsean togra maoinithe GESS chun dul i ngleic le heasnamh na scéime roimhe sin i mí an Mheithimh 2021. Faoi na maoinithe athbhreithnithe, íocfaidh an Grúpa suas le €12.5 milliún thar thréimhse cúig bliana, agus íocfar €2.5 milliún gach bliain idir 2023 agus 2027 más gá. Níor aithníodh aon dlíteanas breise i leith na gceangaltas cistithe sa bhreis ar dlíteanas IAS 19 i gcomhréir le ceanglais chuntasaíochta IAS 19 agus IFRIC 14.

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

26. Oibleagáidí maidir le sochar scoir ar lean

Tá an Grúpa ag súil le ranníocaíochtaí €3.3 milliún a íoc lena phleananna sochar sainithe sa bhliain dar chríoch an 26 Márta 2025.

	Dlíteanas sochar sainithe		Luach cóir shócmhainní an phlean		Glansócmhainn sochair shainithe	
	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Gluaiseacht sa ghlandlíteanas sochair shainithe						
larmhéid ag tús na bliana airgeadais	(249,202)	(315,872)	288,506	339,700	39,304	23,828
San áireamh sa ráiteas ioncaim						
Costas Seirbhíse Reatha	(242)	(819)	-	-	(242)	(819)
Costas um sheirbhís roimhe seo	(723)	-	-	-	(723)	-
Costas Úis	(8,504)	(5,324)	-	-	(8,504)	(5,324)
Ioncam Úis	-	-	10,637	5,928	10,637	5,928
	(9,469)	(6,143)	10,637	5,928	1,168	(215)
San áireamh in ioncam cuimsitheach eile						
Atomhais Gnóthachan/(Cailiteanas) Achtúireach a eascraíonn as:						
Toimhdí Airgeadais	(6,579)	67,391	-	-	(6,579)	67,391
Coigeartú ar thaití	110	1,284	-	-	110	1,284
Toradh ar shócmhainní an phlean, gan ioncam úis a áireamh	-	-	791	(46,350)	791	(46,350)
Tionchar na mball	2,987	(10,321)	-	-	2,987	(10,321)
	(3,482)	58,354	791	(46,350)	(2,691)	12,004
Eile						
Ranníocaí ó bhaill	(604)	(786)	604	786	-	-
Ranníocaíochtaí a d'íoc an fostóir	-	-	3,441	3,691	3,441	3,691
Sochair a íocadh	15,447	15,245	(15,447)	(15,249)	-	(4)
	14,843	14,459	(11,402)	(10,772)	3,441	3,687
larmhéid amhail deireadh na bliana airgeadais	(247,310)	(249,202)	288,532	288,506	41,222	39,304

(a) Sócmhainní an phlean

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Urrúis chothromais	18,879	28,170
Urrúis fiachais	153,333	142,707
Maoín	6,445	13,026
Eile	109,875	104,603
	288,532	288,506

Tá praghsanna luaite i margáí gníomhacha i leith na n-urrús cothromais agus na mbannaí go léir. Is iad rialtais Eorpacha a d'eisigh na bannaí rialtais go léir, agus tá rátáil BBB, AAA nó AA ag baint leo. Tá na sócmhainní maoine lonnaithe in Éirinn. Áirítear leis na hinfeistíochtaí sna scéimeanna RWESS, GESS agus BnM Fuels leithdháileadh níos mó do bhannaí atá ag teacht le próifíl roinnt oibleagáidí sochair. Faoi straitéis infheistíochta, tá sé beartaithe scaradh ó chothromais agus na cistí a bhogadh chuig bannaí agus sócmhainní comhfhreagracha fadtéarma eile.

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

26. Oibleagáidí maidir le sochar scoir ar lean

(b) Straitéis Infheistíochta

- (i) GESS – Tá plean ann bogadh go dtí staid chomhoiriúnaithe 80% thar théarma an phlean maoinithe go dtí 2027. Úsáideann an scéim bainistíocht éighníomhach i leith cothromas agus bannaí araon, agus úsáidtear bainisteoirí gníomhacha i leith cistí fáis dearbhthoraidh/éagsúlaithe agus sócmhainní fadtéarma malartacha. Faoi láthair is é an gabháltas sócmhainní cosanta 70% agus sócmhainní fáis 30% a ath-ath-dhíreoidh den chuid is mó le meaitseáil bunaithe ar dhálaí an mhargaidh.
- (ii) RWESS – Faoi láthair, is é an leithdháileadh sócmhainní ná 74% de sócmhainní cosantacha agus 26% de sócmhainní fáis a léiríonn rún na scéime bogadh i dtreo punainne comhoiriúnaithe san fhadtéarma. Úsáideann an scéim bainistíocht éighníomhach i leith cothromas agus bannaí araon, agus úsáidtear bainisteoirí gníomhacha i leith cistí fáis dearbhthoraidh/éagsúlaithe.
- (iii) Scéim Bhreoslaí BnM – Faoi láthair tá 86% i sócmhainní cosanta agus 14% i sócmhainní fáis ag an scéim. Úsáideann an scéim bainistíocht éighníomhach i leith cothromas agus bannaí araon, agus úsáidtear bainisteoirí gníomhacha i leith cistí fáis dearbhthoraidh/éagsúlaithe.

(b) Oibleagáidí sochair shainithe

(i) Boinn tuisceana achtúireacha

	2024	2023
Ráta lascaine	3.45%	3.75%
Ráta boillsithe (CPI)	2.20%	2.50%
Ráta an mhéadaithe i dtuarastail	3.00%	2.00%
Ráta méadaithe ar phinsin atá á n-íoc – RWESS	1.70%	1.80%
Ráta méadaithe ar phinsin atá á n-íoc – GESS	0.00%	0.00%

RWESS

Ionchas saoil ag 65 bliana d'aois do phinsinéirí atá 65 bliana d'aois faoi láthair

Fir	22.0	22.1
Mná	24.4	24.4

Eile

Ionchas saoil ag 65 bliana d'aois do phinsinéirí atá 65 bliana d'aois faoi láthair

Fir	22.0	22.1
Mná	24.4	24.4

RWESS

Ionchas saoil ag 65 bliana d'aois do phinsinéirí atá 45 bliana d'aois faoi láthair

Fir	23.3	24.3
Mná	25.8	26.4

Eile

Ionchas saoil ag 65 bliana d'aois do phinsinéirí atá 45 bliana d'aois faoi láthair

Fir	23.3	24.3
Mná	25.8	26.4

Amhail an 27 Márta 2024, ba é 11 bliana meán-ré ualaithe na hoibleagáide sochair shainithe (2023: 11 bliana).

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

26. Oibleagáidí maidir le sochar scoir ar lean

(b) Straitéis Infheistíochta ar lean

(ii) Anailís íogaireachta

Maidir le hathruithe a d'fhéadfadh tarlú le réasún, ag an dáta tuairiscithe, ar cheann de na boinn tuisceana achtúireacha ábhartha, gan aon athrú ar na boinn tuisceana eile, rachaidís sin i bhfeidhm ar an oibleagáid sochair shainithe de réir na méideanna atá léirithe.

Tionchar sna mílte euro ar oibleagáidí sochair shainithe	2024	%
Ráta lascaine (méadú 0.25%)	(6,140)	-3%
Boilsciú maidir le tuarastal (méadú 0.25%)	637	0%
Méadú ar phinsin (méadú 0.25%)	5,523	2%

Tionchar na mílte euro ar oibleagáidí sochair shainithe	2023	%
Ráta lascaine (méadú 0.25%)	(6,105)	-3%
Boilsciú maidir le tuarastal (méadú 0.25%)	663	0%
Méadú ar phinsin (méadú 0.25%)	5,399	2%

Cé nach gcuireann an anailís dáileadh iomlán na sreafaí airgid a bhfuiltear ag súil leis faoin bplean san áireamh, soláthraíonn sé neas-mheastachán ar íogaireacht na mbonn tuisceana a léirítear.

(c) Rioscaí Pinsin

Seo a leanas na rioscaí a bhaineann leis na pleananna pinsin:

Luaineacht Sócmhainní

Déantar dlíteanais an phlean a ríomh ar bhonn ráta lascaine atá socraithe i ndáil leis an toradh ó bhannaí corparáide; beidh easnamh i gceist más lú iad sócmhainní an phlean ná an toradh sin. Tá sciar réasúnta cothromas agus cistí dearbhthoraidh ag na pleananna, agus meastar gur fearr a dhéanfaidh siad ná bannaí corparáide san fhadtéarma, cé go gcuirfidh siad leis an luaineacht agus leis an riosca sa ghearrthéarma. De réir mar a aibíonn na pleananna, laghdóidh lontaobhaithe na bpleananna leibhéal an riosca infheistíochta trí níos mó infheistíochta a infheistiú i sócmhainní a oireann níos fearr do na dlíteanais.

Mar gheall gur dlíteanais fadtéarma atá ar na pleananna agus mar gheall ar neart na Cuideachta tacaíochta, creideann na hlontaobhaithe gur gné iomchuí de straitéis fadtéarma na n-lontaobhaithe chun an phlean a bhainistiú go héifeachtúil is ea infheistíocht leanúnach éigin i gcistí cothromais agus cistí dearbhthoraidh.

Athruithe ar an Toradh ó Bhannaí

Má thagann laghdú ar an toradh ó bhannaí corparáide, cuirfidh sé sin le dlíteanais na bpleananna. Ina theannta sin, tiocfaidh méadú ar shócmhainní na bpleananna mar gheall ar laghdú ar thorthaí bannaí corparáide a mhéid go bhfuil infheistíochtaí déanta i mbannaí corparáide faoi phlean.

Riosca Boilscithe

Tá cuid de na dlíteanais phinsin nasctha le boilsciú, agus beidh dlíteanais níos mó ina dtoradh ar bhoilsciú níos airde (cé go bhfuil teorainneacha i bhfeidhm ar an leibhéal méaduithe boilscitheacha chun an phlean a chosaint ar bhoilsciú as cuimse).

Ionchas Saoil

Is é atá i gceist le formhór d'oibleagáidí an phlean sochair a chur ar fáil ar feadh shaol an bhaill. Mar sin, tiocfaidh méadú ar dlíteanais an phlean mar thoradh ar ionchas saoil níos mó.

Riosca infheistíochta

Tá dea-éagsúla déanta ar na hinfeistíochtaí, rud a fhágann nach n-imreofaí tionchar ábhartha ar an leibhéal foriomlán sócmhainní dá dteipfeadh ar aon infheistíocht amháin. Déantar sócmhainní na bpleananna a infheistiú i réimse leathan cineálacha sócmhainní lena n-áirítear cothromais, bannaí, maoin agus cistí dearbhthoraidh.

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

27. Nochtadh maidir le páirtithe gaolmhara

(a) Idirbhearta leis an bpríomhlucht bainistíochta

(i) Cúiteamh a íoctar leis an bpríomhlucht bainistíochta

Is iad an príomhlucht bainistíochta na stiúrthóirí arna gceapadh faoi na ceanglais um páirteachas lucht oibre, stiúrthóirí neamhfheidhmiúcháin, agus an stiúrthóir feidhmiúcháin agus na daoine sin a bhíonn ag tuairisciú go díreach dó. Cuimsítear na nithe seo a leanas leis an gcúiteamh a bhí inchurtha i leith na ndaoine sin:

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Sochair fostaithe ghearrthéarmacha*	2,468	2,575
Sochair larfhóstaíochta	197	228
Socair foirceanta	351	304
	3,016	3,107

*Áirítear táillí stiúrthóirí a íoctar le stiúrthóirí neamhfheidhmiúcháin agus le stiúrthóirí oibrithe.

(ii) Leasanna an phríomhlucht bainistíochta

Féach Nóta 5 le haghaidh faisnéis faoi leasanna na stiúrthóirí i ngnáthscaireanna na Cuideachta.

(iii) Idirbhearta de chuid an phríomhlucht bainistíochta

Ní dharna aon duine den phríomhlucht bainistíochta idirbhearta seachas iad siúd a nochtar thuas.

(b) Máthairchuideachta agus páirtí rialaithe deiridh

Is cuideachta faoi úinéireacht an stáit é an Grúpa. Is i seilbh an Aire Airgeadais atá 95% den scairchaipiteal eisithe (aistríodh scaireanna an Aire chuig an Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh PFN agus Athchóirithe faoin Acht Airí agus Rúnaithe, 2011). Is i seilbh an phlean úinéireachta stoic atá ag Bord na Móna do na fostaithe atá an 5% eile, thar ceann na bhfostaithe. Tá gnáthscair amháin i seilbh an Aire Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide.

(c) Idirbhearta páirtithe gaolmhara eile

Cuireadh deireadh le hidirbhearta idir an chuideachta agus a fochuideachtaí, ar páirtithe gaolmhara iad, nuair a rinneadh an comhdhlúthú agus ní nochtar na hidirbhearta sin sa nóta seo.

Comhlaigh agus Comhfhiontair

Soláthraíonn an Grúpa seirbhísí dar luach €2.5 milliún (2023: €0.6 milliún) i réimsí na pleanála, bainistíochta tionscadal, dlí, airgeadais agus riaracháin dá chomhlaigh agus dá chomhfhiontair. Déantar na seirbhísí sin a mhuirearú i gcomhréir leis na socrúithe a comhaontaíodh idir scairshealbhóirí na gcomhlach agus na gcomhfhiontair.

Bhí €76.7 milliún dlíte don ghrúpa ag na comhlaigh agus ag na comhfhiontair amháin an 27 Márta 2024 (2023: €37.6 milliún). I rith na bliana, tugadh iasachtaí scairshealbhóirí €31.3 milliún, €1.0 milliún, agus €1.0 milliún ar aghaidh chuig Sundew Solar, Réalt na Mara agus Celtic Horizon, faoi seach. Tugadh iasachtaí scairshealbhóirí €4.4 milliún don chomhpháirtíocht chomhfhiontair le SSE.

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

27. Nochtadh maidir le páirtithe gaolmhara ar lean

(c) Idirbhearta páirtithe gaolmhara eile ar lean

Eintitis arna rialú ag Rialtas na hÉireann

I ngnáthchúrsa a ghnó, chuaigh an Grúpa i mbun idirbhearta tráchtála le heintitis faoi rialú Rialtas na hÉireann.

Dhíol an Grúpa leictreachas le BSL i rith na bliana ar suim €0.7 milliún, (2023: €1.3 milliún) agus ní raibh aon chuid de sin infhaighte ag deireadh na bliana (2023: €0.2 milliún). Cheannaigh an Grúpa leictreachas ó BSL le linn na bliana ar fiú €1.6 milliún (2023: €0.8 milliún) é. I rith na bliana, chuir an Grúpa €1.2 milliún (2023: €1.3 milliún) de sheirbhísí comhshaoil ar fáil do BSL, agus ní raibh aon chuid de sin infhaighte ag deireadh na bliana (2023: €0.4 milliún).

Rinne an Grúpa comhaontú um rogha agus cead slí le Harmony Solar Longford Limited, cuideachta faoi úinéireacht BSL, arbh fhiú €0.5 milliún i rith na bliana é.

Soláthraíonn an Grúpa seirbhísí coimhdeacha d'Eirgrid faoi théarmaí conartha soláthair, sa bhliain dar chríoch 27 Márta 2024 b'ionann na seirbhísí seo agus €4.8 milliún (2023: €3.8 milliún), ní raibh aon chuid de sin infhaighte ag deireadh na bliana (2023: €nialas).

Ceannaíonn an Grúpa seirbhísí tarchurtha ó Eirgrid freisin agus b'ionann méid na seirbhísí a ceannaíodh agus a socraíodh sa bhliain agus €4.0 milliún (2023: €3.2 milliún).

Sa bhliain dar chríoch 27 Márta 2024 cheannaigh an Grúpa earraí ó Coillte ar suim €2.2 milliún (2023: €2.7 milliún), ní raibh aon chuid de iníochta ag deireadh na bliana (2023: €nialas). Rinne an Grúpa comhaontú léasa talún le Coillte freisin agus fuair sé €0.2 milliún as sin.

Chuir an Grúpa seirbhísí bailithe dramhaíola ar fáil do roinnt comhairlí contae agus gníomhaireachtaí rialtais i rith na bliana. B'ionann luach comhcheangailte na ndíolachán seo agus €6.0 milliún (2023: €4.9 milliún) agus bhí €0.9 milliún de sin infhaighte ag deireadh na bliana (2023: €1.0 milliún).

Ó am go ham, cuireann an Grúpa airgead ar taisce le hinstitiúidí airgeadais faoi rialú an Stáit. Ag deireadh na bliana bhí €0.9 milliún i dtaisce ag an nGrúpa (2023: €0.9 milliún) le hinstitiúidí den sórt sin.

D'íoc an Chuideachta na díbhinní seo a leanas le linn na mblianta dar chríoch an 27 Márta 2024 agus an 29 Márta 2023.

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Leis an Aire Airgeadais	35,932	21,696
Le Bord na Móna ESOP Trustee Limited	1,891	1,142
	37,823	22,838

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

28. Ionstraim airgeadais agus bainistíocht riosca

	Suim Ghlanluacha				Luach cóir			
	Sócmhainní ar chostas amúchta €'000	Dlíteanais ar chostas amúchta €'000	Ionstraimí fálaíthe ag luach cóir €'000	Suim ghlanluacha iomlán €'000	Leibhéal 1 €'000	Leibhéal 2 €'000	Leibhéal 3 €'000	Iomlán €'000
27 Márta 2024								
Conarthaí difríochta	-	-	18,053	18,053	-	18,053	-	18,053
Suimeanna infhaighte trádála	19,441	-	-	19,441	-	19,441	-	19,441
Airgead tirim agus coibhéisí airgid	68,346	-	-	68,346	68,346	-	-	68,346
Ioncam fabhraithe	17,496	-	-	17,496	-	17,496	-	17,496
Infháltais eile	98,162	-	-	98,162	-	98,162	-	98,162
Infháltais trádála	-	(37,869)	-	(37,869)	-	(37,869)	-	(37,869)
Suimeanna iníochta eile	-	(73,890)	-	(73,890)	-	(73,890)	-	(73,890)
lasachtaí fadtéarmacha	-	(131,555)	-	(131,555)	-	-	(131,555)	(131,555)
	203,445	(243,314)	18,053	(21,816)	68,346	41,393	(131,555)	(21,816)
29 Márta 2023								
Conarthaí difríochta	-	-	22,370	22,370	-	22,370	-	22,370
Suimeanna infhaighte trádála	24,016	-	-	24,016	-	24,016	-	24,016
Airgead tirim agus coibhéisí airgid	169,918	-	-	169,918	169,918	-	-	169,918
Ioncam fabhraithe	8,724	-	-	8,724	-	8,724	-	8,724
Infháltais eile	65,867	-	-	65,867	-	65,867	-	65,867
Infháltais trádála	-	(27,289)	-	(27,289)	-	(27,289)	-	(27,289)
Suimeanna iníochta eile	-	(61,139)	-	(61,139)	-	(61,139)	-	(61,139)
lasachtaí fadtéarmacha	-	(92,595)	-	(92,595)	-	-	(92,595)	(92,595)
	268,525	(181,023)	22,370	109,872	169,918	32,549	(92,595)	109,872

Luachanna córa a mheas

Mínítear thíos na príomh-mhodhanna agus na príomhthoimhdí a úsáidtear chun luachanna córa sócmhainní agus dlíteanas airgeadais a mheas.

Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim lena n-áirítear na taiscí bainc gearrthéarmacha

I gcás taiscí bainc gearrthéarma agus airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim, ar cinn iad go léir ag a bhfuil aibíocht níos lú ná trí mhí, meastar go léirítear leis an luach anonn garmheastachán réasúnach ar an luach cóir.

Suimeanna iníochta agus infhála trádála agus eile

I gcás na suimeanna infhála agus iníochta a bhfuil téarma níos lú ná aon bhliain amháin fágtha ina leith, nó ag a bhfuil iarmhéideanna éilimh, is garmheastachán réasúnach ar an luach cóir é an tsuim ghlanluacha lúide lamhálas bearnúcháin, nuair is íomchuí.

lasachtaí

Déantar luach cóir na n-iasachtaí a ríomh ar bhonn sreafaí airgid lascainithe príomhshuime agus úis sa todhchaí.

Conarthaí difríochta

Cinntear luach cóir na gconarthaí difríochta trí réamhrátaí cuair leictreachais a úsáid ag an dáta tuairiscithe, praghsanna socraíochta ar conradh agus ríomhanna luach reatha.

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

28. Ionstraim airgeadais agus bainistíocht riosca ar lean

(a) Bainistíocht riosca airgeadais

Fágann oibríochtaí an Ghrúpa go nochtar é ar rioscaí airgeadais éagsúla lena n-áirítear riosca creidmheasa, riosca leachtachta agus riosca margaidh. Tá creat bainistíochta riosca i bhfeidhm ag an nGrúpa lena bhféachtar le teorainn a chur le tionchar na rioscaí sin ar fheidhmíocht airgeadais an Ghrúpa. Tá sé ina bheartas ag an nGrúpa na rioscaí sin a bhainistiú ar bhealach neamh-amhantrach.

Tugtar faisnéis sa nóta seo ar neamhchosaint an Ghrúpa ar gach ceann de na rioscaí thuas agus ar na cuspóirí, na beartais agus na próisis atá i bhfeidhm chun na rioscaí a thomhas agus a bhainistiú. Áirítear nochtuithe cainníochtúla agus cáilíochtúla eile ar fud an nóta seo.

Is ar Bhord Stiúthóirí na Cuideachta atá an fhreagracht fhoriomlán as creat bainistíochta riosca an Ghrúpa a chur ar bun agus as maoirseacht a dhéanamh air.

Cuirtear beartais bainistíochta riosca an Ghrúpa ar bun chun na rioscaí atá ag an nGrúpa a shainnithint agus anailís a dhéanamh orthu, chun teorainneacha agus rialuithe riosca iomchuí a leagan amach, agus chun monatóireacht a dhéanamh ar rioscaí agus ar chomhlíonadh na dtéarmaí. Déantar athbhreithniú rialta ar bheartais agus ar chórais bainistíochta riosca chun athruithe ar dhálaí an mhargaidh agus ar ghníomhaíochtaí an Ghrúpa a léiriú. Tá sé ina aidhm ag an nGrúpa, trína chaighdeáin agus a nósanna imeachta oiliúna agus bainistíochta, timpeallacht rialála dhea-rialaithe, dhearfach a chothú ina dtuigeann na fostaithe go léir na ról atá acu agus na hoibleagáidí atá orthu.

Déanann Coiste Riosca agus Iniúcháireachta an Ghrúpa maoirseacht ar an gcaoi a ndéanann an lucht bainistíochta monatóireacht ar chomhlíonadh bheartais agus nósanna imeachta bainistíochta riosca an Ghrúpa, agus déanann an Coiste athbhreithniú ar leordhóthanacht an chreata bainistíochta riosca i ndáil leis na rioscaí atá ag an nGrúpa. Cabhraíonn an tAonad Iniúcháireachta Inmheánaí le Coiste Riosca agus Iniúcháireachta an Ghrúpa i leith na maoirseachta sin. Déanann an tAonad Iniúcháireachta Inmheánaí athbhreithnithe rialta agus athbhreithnithe ad hoc ar rialuithe agus nósanna imeachta bainistíochta riosca, agus tugtar tuairisc don Choiste Riosca agus Iniúcháireachta faoi thoradh an athbhreithnithe sin.

(b) Riosca creidmheasa

Is é is riosca creidmheasa ann an riosca caillteanais airgeadais don Ghrúpa a thiofadh chun cinn má mhainníonn custaiméir nó contrapháirtí in ionstraim airgeadais a oibleagáidí conartha a chomhlíonadh. Tagann sé chun cinn go príomha ó shuímeanna infhála an Ghrúpa ó chustaiméirí agus ó airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim.

Léirítear le suimeanna glanluacha na sócmhainní airgeadais an neamhchosaint creidmheasa uasta.

Saintréithe ar leith gach custaiméara is mó a théann i bhfeidhm ar neamhchosaint an Ghrúpa ar riosca creidmheasa. Mar sin féin, déanann an lucht bainistíochta breithniú freisin ar na tosca a d'fhéadfadh dul i bhfeidhm ar riosca creidmheasa an bhoinn custaiméirí, lena n-áirítear an riosca mainneachtana a bhaineann leis an tionscal agus leis an tír ina bhfuil custaiméirí ag feidhmiú.

Tá beartas creidmheasa curtha ar bun ag an nGrúpa faoina ndéantar grinnfhiosrúchán ar gach custaiméir nua ó thaobh acmhainneacht creidmheasa de sula dtairgtear téarmaí agus coinníollacha caighdeánacha íocaíochta agus seachadta an Ghrúpa dó. Mar chuid den athbhreithniú a dhéanann an Grúpa, féachtar ar rátálacha seachtracha agus teistiméireachtaí trádála más ann dóibh. Bunaítear teorainneacha creidmheasa i leith gach custaiméara agus déantar athbhreithniú bliantúil orthu, nó athbhreithniú ar bhonn eile más gá. Déantar teorainneacha creidmheasa a fhaomhadh trí mhaitrís faofa ina bhfuil daoine den Fhoireann Ardbhainistíochta, sa ghnó agus san Ionad Grúpa araon. Faoin monatóireacht ar riosca creidmheasa custaiméirí, déantar custaiméirí a ghrúpáil de réir a saintréithe, lena n-áirítear an áit a bhfuil siad, an tionscal lena mbaineann siad, a gcúlra trádála leis an nGrúpa, agus aon deacrachtaí airgeadais a bhain leo roimhe sin.

Amhail an 27 Márta 2024, ba é seo a leanas an neamhchosaint ar riosca creidmheasa maidir le hearraí infhaighte trádála agus sócmhainní conartha de réir réigiúin gheografaigh:

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Éire	19,441	24,016
	19,441	24,016

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

28. Ionstraim airgeadais agus bainistíocht riosca ar lean

(b) Riosca creidmheasa ar lean

Measúnú ar an gcaillteanas creidmheasa ionchasach i ndáil le custaiméirí ar leith

Baineann an Grúpa úsáid as maitrís lamháltais chun caillteanais chreidmheasa ionchasacha na suimeanna infhála trádála ó chustaiméirí ar leith a thomhas, lena gcuimsítear líon an-mhór iarmhéideanna beaga.

Ríomhtar na rátaí caillteanais le modh ráta rollta atá bunaithe ar an dóchúlacht atá ann go rachadh suim infhála trí chéimeanna éagsúla rédhliteachta go dtí go ndéanfaí í a dhíscríobh. Ríomhtar rátaí rollta ar leithligh don neamhchosaint i ndeighleoga éagsúla bunaithe ar na saintréithe coiteanna riosca creidmheasa seo a leanas – réigiún geografach, aois na gaolmhaireachta leis an gcustaiméir, agus an cineál táirge arna cheannach.

Tá faisnéis sa tábla seo a leanas maidir leis an neamhchosaint ar riosca creidmheasa agus caillteanais chreidmheasa ionchasacha i gcás suimeanna infhála trádála agus sócmhainní conartha ó chustaiméirí ar leith amhail an 27 Márta 2024 agus an 29 Márta 2023.

	Meánráta caillteanais ualaithe	Ollsuim ghlanluacha €'000	Lamháltas caillteanais €'000	Creidmheas lagaithe
Amhail 27 Márta 2024				
Reatha (nach bhfuil dlite thar téarma)	0.1%	16,005	16	Níl
1 – 30 lá thar téarma	5.0%	1,697	85	Níl
31 – 60 lá thar téarma	10.0%	554	55	Níl
61 – 90 lá thar téarma	15.0%	865	130	Níl
Breis agus 90 lá thar téarma	60.0%	1,514	908	Níl
		20,635	1,194	
Amhail 29 Márta 2023				
Reatha (nach bhfuil dlite thar téarma)	0.5%	22,502	113	Níl
1 – 30 lá thar téarma	4.0%	552	22	Níl
31 – 60 lá thar téarma	10.0%	440	44	Níl
61 – 90 lá thar téarma	25.0%	570	143	Níl
Breis agus 90 lá thar téarma	86.0%	1,942	1,670	Níl
		26,006	1,992	

Tá na rátaí caillteanais bunaithe ar an gcaillteanas creidmheasa iarbhrí i rith na bliana seo a chuaigh thart. Déantar na rátaí sin a iolrú faoi thosca scálacha le léiriú a thabhairt ar dhifríochtaí idir dálaí eacnamaíochta i rith na tréimhse inar bailíodh na sonraí stairiúla, dálaí reatha, agus léargas an Ghrúpa ar dhálaí eacnamaíochta thar shaolré ionchais na suimeanna infhála.

Glúiseachtaí sa lamháltas don bhearnú i ndáil le suimeanna infhála trádála

Is é seo a leanas an ghluaiseacht sa lamháltas don bhearnú i ndáil le suimeanna infhála trádála agus sócmhainní conartha i rith na bliana.

	€'000
Iarmhéid amhail an 29 Márta 2023	1,992
Caillteanas bearnúcháin aitheanta	(670)
An soláthar a úsáid	(128)
Iarmhéid amhail 27 Márta 2024	1,194

Airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim

Bhí €68.3 milliún ag an ngrúpa in airgead tirim agus coibhéisí airgid thirim ar an 27 Márta 2024 (2023: €169.9 milliún). Tá an t-airgead tirim agus na coibhéisí airgid thirim ar taisce le contrapháirtithe bainc agus comhpháirtithe institiúide baincéireachta a bhfuil rátáil BBB+ nó níos airde acu, bunaithe ar rátálacha de chuid Standard & Poors.

Rinneadh an bearnú ar airgead tirim a thomhas ar bhonn caillteanais ionchasaigh thar thréimhse 12mhí, agus léirítear leis aibíocht ghearr na neamhchosaint. Measann an Grúpa go bhfuil riosca creidmheasa íseal ag baint leis an airgead tirim agus na coibhéisí airgid thirim dá chuid, bunaithe ar rátálacha creidmheasa seachtracha na gcontrapháirtithe.

Úsáideann an Grúpa cur chuige comhchosúil chun measúnú a dhéanamh ar chaillteanais chreidmheasa ionchasacha ar airgead tirim agus coibhéisí airgid agus chun measúnú a dhéanamh i leith urrúis fiachais.

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

28. Ionstraim airgeadais agus bainistíocht riosca ar lean

(c) Riosca leachtachta

Is é atá i gceist le riosca leachtachta an riosca go mbeidh deacracht ag an nGrúpa a oibleagáidí airgeadais a chomhlíonadh de réir mar a bheidh siad dlíte. Is é cur chuige an Ghrúpa i dtaobh an leachtachta a bhainistiú ná a chinntiú go mbeidh a dhóthain leachtachta aige i gcónaí chun a dhlíteanais a foc nuair a bheidh siad dlíte, faoi ghnáthdhálaí agus faoi dhálaí anáis araon, gan caillteanais dho-ghlactha a thabhtú ná gan an baol a bheith ann go ndéanfaí dochar do cháil an Ghrúpa.

Aibíochtaí Conarthacha

Is iad seo a leanas aibíochtaí conarthacha dhlíteanais airgeadais an Ghrúpa, lena n-áirítear íocaíochtaí úis measta.

	Méid tarraingthe amhail an 27 Márta 2024 €'000	Iomlán na Saoráide €'000	Lamháil ar fáil €'000
Saoráid			
Saoráid chreidmheasa imrothlach	45,000	160,000	115,000
Rótharraingt bhainc	-	40,000	40,000
Iomlán	45,000	200,000	155,000

Rinne an Chuideachta agus fochuideachtaí áirithe "Socrú Ciste Airgid" lena bpríomhbhainc. Áirítear leis an socrú sin máistir-chomhaontú glanluachála airgid i ndáil le cuntais shonraithe atá cuimsithe faoin gcomhaontú sin. Tá gach fochuideachta Éireannach san áireamh sa socrú sin.

Amhail 27 Márta 2024	Suim Ghlanluacha €'000	Sreafaí Airgid Conarthach €'000	Níos lú ná Bliain Amháin €'000	1-2 bliana €'000	2-5 bliana €'000	Níos mó ná 5 bliana €'000
lasachtaí:						
lasachtaí fadtéarmacha	89,006	(89,006)	(6,786)	(6,486)	(19,945)	(55,789)
Iomlán	89,006	(89,006)	(6,786)	(6,486)	(19,945)	(55,789)
Suímeanna iníoctha trádála agus eile	111,759	(111,759)	(111,759)	-	-	-
Iomlán	111,759	(111,759)	(111,759)	-	-	-

Amhail 29 Márta 2023	Suim Ghlanluacha €'000	Sreafaí Airgid Conarthach €'000	Níos lú ná Bliain Amháin €'000	1-2 bliana €'000	2-5 bliana €'000	Níos mó ná 5 bliana €'000
lasachtaí:						
lasachtaí fadtéarmacha	92,595	(92,595)	(6,346)	(6,786)	(19,749)	(59,714)
Iomlán	92,595	(92,595)	(6,346)	(6,786)	(19,749)	(59,714)
Suímeanna iníoctha trádála agus eile	88,428	(88,428)	(88,428)	-	-	-
Rótharraingt bhainc	-	-	-	-	-	-
Iomlán	88,428	(88,428)	(88,428)	-	-	-

Nótaí atá mar chuid de na Ráitis Airgeadais Chomhdhlúite don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

28. Ionstraim airgeadais agus bainistíocht riosca ar lean

(d) Riosca margaidh

Is é is riosca margaidh ann an riosca go rachaidh athruithe ar phraghsanna margaidh agus innéacsanna, amhail ráta malairte eachtraí agus rátaí úis, i bhfeidhm ar ioncam an Ghrúpa nó ioncam na Cuideachta nó ar luach na n-ionstraimí airgeadais atá ar seilbh acu.

Riosca ráta malairte eachtraí

Tá an Grúpa nochta do riosca ráta malairte idirbheart ar cheannacháin agus ar dhíolacháin. Ní mheastar éifeacht an riosca ráta malairte idirbheart ar cheannach agus ar dhíolacháin a bheith ábhartha don Ghrúpa.

Cuireadh na rátaí malairte suntasacha seo a leanas i bhfeidhm i rith na bliana:

	Meánráta		Spota dheireadh na bliana	
	2024	2023	2024	2023
USD	1.0845	1.0409	1.0816	1.0847
GBP	0.8630	0.8644	0.8577	0.8799

Níl aon nochtadh ábhartha ag an nGrúpa ar ghluaiseachtaí i ndollair SAM ná i bpoint na Breataine ag deireadh na bliana.

29. Iar-theagmhais

Níor tharla aon teagmhas idir an dáta tuairiscithe agus an dáta a d'fhaomh an Bord na ráitis airgeadais ar ghá é a nochtadh sna ráitis airgeadais agus/nó ar ghá na ráitis airgeadais a choigeartú dá bharr.

30. Faomhadh na ráiteas airgeadais

D'fhaomh na Stiúrthóirí ráitis airgeadais na Cuideachta ar an 19 Meitheamh 2024.

Ráitis airgeadais eintitis na Cuideachta

Don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024

Ábhar	Leathanach
Ráiteas na Cuideachta ar Staid an Airgeadais	79
Ráiteas na Cuideachta ar Athruithe ar Chothromas	80
Nótaí atá mar chuid de Ráitis Airgeadais na Cuideachta	81

Ráiteas na Cuideachta ar Staid an Airgeadais amhail an 27 Márta 2024

	Nóta	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Sócmhainní			
Sócmhainní neamhreatha			
Maoín, gléasra agus trealamh	31 (c)	3,213	4,880
Sócmhainní ceart úsáide		120	60
Sócmhainní doláimhsithe	31 (d)	320	472
Sócmhainní Airgeadais	31 (b)	40,292	40,292
Méideanna dlite ó chomhfhiontair		71,591	31,531
Suímeanna dlite ó chuideachtaí grúpa		164,889	87,907
Sócmhainní sochair scoir	31 (i)	41,485	39,559
Iomlán na sócmhainní neamhreatha		321,910	204,701
Sócmhainní reatha			
Infháltais trádála agus eile	31 (e)	66,053	28,608
Airgead tirim agus coibhéisí airgid		11,145	-
Sócmhainní reatha iomlána		77,198	28,608
Iomlán na sócmhainní		399,108	233,309
Cothromas			
Cothromas atá inchurtha i leith úinéirí na cuideachta			
Scairchaipiteal	21	82,804	82,804
Scairphréimh	21	1,959	1,959
Cúlchiste aistrithe an airgeadra eachtraigh		(65)	(65)
Tuilleamh coinnithe		105,242	46,691
Cothromas iomlán		189,940	131,389
Dlíteanais			
Dlíteanais neamhreatha			
Oibleagáidí sochair scoir	31 (i)	2,317	2,371
Iasachtaí agus iasachtaíochtaí		44,464	-
Dlíteanas ceart úsáide		75	39
Suímeanna dlite chuig cuideachtaí grúpa		22,000	22,000
Soláthairtí	31 (h)	6,152	8,705
Dlíteanais chánach iarchurtha	31 (g)	4,954	4,599
Iomlán na ndlíteanas neamhreatha		79,962	37,714
Dlíteanais reatha			
Dlíteanas ceart úsáide		46	20
Rótharraingt bhainc		68,830	4,980
Soláthairtí	31 (h)	6,478	5,902
Suímeanna iníoctha trádála agus eile	31 (f)	53,852	53,304
Dlíteanais iomlána reatha		129,206	64,206
Iomlán na ndlíteanas		209,168	101,920
Iomlán an chothromais agus na ndlíteanas		399,108	233,309

Is bunchuid de na ráitis airgeadais seo iad na nótaí a ghabhann leo.

Thar ceann an bhoird

Geoffrey Meagher **Tom Donnellan**
Cathaoirleach Príomhfheidhmeannach

19 Meitheamh 2024

Ráiteas na Cuideachta ar Athruithe ar Chothromas don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024

	Scairchaipiteal €'000	Scairphréimh €'000	Cúlchiste an airgeadra eachtraigh €'000	Tuilleamh coimeáda €'000	Iomlán €'000
Amhail 31 Márta 2022	82,804	1,959	70	66,505	151,338
Ioncam cuimsitheach iomlán					
Brabús don bhliain	-	-	-	(7,529)	(7,529)
Ioncam cuimsitheach eile					
Atomhais ar dhliteanas le sochar sainithe	-	-	-	10,552	10,552
Cúlchiste airgeadra eachtraigh – gluaiseacht in oibríochtaí eachtracha	-	-	(135)	-	(135)
Idirbhearta le húinéirí na cuideachta					
Díbhinní a íoctar le scairshealbhóirí	-	-	-	(22,838)	(22,838)
Amhail 29 Márta 2023	82,804	1,959	(65)	46,690	131,388
Ioncam cuimsitheach iomlán					
Brabús don bhliain	-	-	-	98,459	98,459
Ioncam cuimsitheach eile					
Atomhais ar dhliteanas le sochar sainithe	-	-	-	(2,084)	(2,084)
Cúlchiste airgeadra eachtraigh – gluaiseacht in oibríochtaí eachtracha	-	-	-	-	-
Idirbhearta le húinéirí na cuideachta					
Díbhinní a íoctar le scairshealbhóirí	-	-	-	(37,823)	(37,823)
Amhail 27 Márta 2024	82,804	1,959	(65)	105,242	189,940

Is bunchuid de na ráitis airgeadais seo iad na nótaí a ghabhann leo.

Nótaí atá mar chuid de Ráitis Airgeadais na Cuideachta don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024

31.(a) Ráiteas comhlíontachta

Ullmhaíodh ráitis airgeadais aonair na Cuideachta i gcomhréir le FRS 101 Creat um Nochtadh Laghdaithe (“FRS 101”). Agus ráitis airgeadais na Cuideachta á n-ullmhú, glacadh díolúintí áirithe um nochtadh atá ar fáil faoi FRS 101. Áirítear orthu sin:

- > ráiteas ar shreabhadh airgid agus nótaí gaolmhara;
- > nochtadh maidir le cúiteamh a íocadh le daoine den phríomhlucht bainistíochta;
- > nochtadh maidir le hidirbhearta le fochuideachtaí faoi lánúinéireacht;
- > nochtadh maidir le bainistíocht caipitil;
- > faisnéis chomparáideach áirithe; agus
- > éifeachtaí atá ag caighdeán idirnáisiúnta nua um thuairisciú airgeadais, ar cinn iad nach ngabhann éifeacht leo go fóill.

Toisc go bhfuil an nochtadh coibhéseach sna ráitis airgeadais chomhdhlúite, ghlac an Chuideachta na díolúintí faoi FRS 101 atá ar fáil i leith an nochtadh seo a leanas freisin:

- > Nochtadh áirithe a cheanglaítear faoi IFRS 13 Tomhas Cóirluacha agus an nochtadh a cheanglaítear faoi IFRS 7 Nochtadh Ionstraimí Airgeadais;
- > Nochtadh áirithe a cheanglaítear faoi IFRS 15 Ioncam ó Chonarthaí le Custaiméirí agus IFRS 16 Léasanna.

31.(b) Sócmhainní airgeadais

	Gnóthais fochuideachta			
	Scaireanna Neamhliostaithe €'000	Ranníocaíochtaí Caipitil €'000	Iasachtaí €'000	Iomlán €'000
2024				
Ag tús na bliana airgeadais	11	37,303	2,978	40,292
Ag deireadh na bliana airgeadais	11	37,303	2,978	40,292

	Gnóthais fochuideachta			
	Scaireanna Neamhliostaithe €'000	Ranníocaíochtaí Caipitil €'000	Iasachtaí €'000	Iomlán €'000
2023				
Ag tús na bliana airgeadais	11	-	79,284	79,295
Infheistíochtaí i bhfochuideachtaí i rith na bliana	-	37,303	-	37,303
Socraíodh i rith na bliana	-	-	(76,306)	(76,306)
Ag deireadh na bliana airgeadais	11	37,303	2,978	40,292

Ag an 27 Márta 2024, rinneadh athbhreithniú ar shuim ghlanluacha na hinfeistíochta i ngnóthais fochuideachta le haghaidh bearnúcháin i gcomhréir lenár mbeartais chuntasaochta. Níor aithníodh aon chaillteanas lagaithe i ndáil leis na foghnóthais sin (2023: €nialas).

Sa bhliain roimhe dar críoch 29 Márta 2023, chuir Bord na Móna cpt ranníocaíocht chaipitil de €37.3 milliún ar fáil do cheann dá fochuideachtaí. Tá liosta de ghnóthais fochuideachta an eintitis leagtha amach i nóta 25.

Nótaí atá mar chuid de Ráitis Airgeadais na Cuideachta don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

31.(c) Réadmhaoin, gléasra agus trealamh

	Talamh portaigh, draenáil agus foirgnimh tháirgthe €'000	Iarnróid, gléasra agus innealra €'000	Talamh ruilse, riarachán agus foirgnimh thaighde €'000	Sócmhainní atá á dtógáil €'000	Iomlán an Ghrúpa €'000
2024					
Costas					
Amhail an 29 Márta 2023	559	3,182	11,863	152	15,756
Méideanna breise	-	-	-	777	777
Aistrithe amach as sócmhainní atá á dtógáil	-	-	65	(65)	-
Amhail 27 Márta 2024	559	3,182	11,928	864	16,533
Dímheas agus lagú					
Amhail 29 Márta 2023	-	2,996	7,880	-	10,876
Muirear dímheasa	-	123	2,321	-	2,444
Amhail 27 Márta 2024	-	3,119	10,201	-	13,320
Suim ghlanluacha					
Amhail an 27 Márta 2024	559	63	1,727	864	3,213
Amhail an 29 Márta 2023	559	186	3,983	152	4,880
	Talamh portaigh, draenáil agus foirgnimh tháirgthe €'000	Iarnróid, gléasra agus innealra €'000	Talamh ruilse, riarachán agus foirgnimh thaighde €'000	Sócmhainní atá á dtógáil €'000	Iomlán an Ghrúpa €'000
2023					
Costas					
Amhail an 30 Márta 2022	559	3,117	11,536	441	15,653
Méideanna breise	-	-	4	99	103
Aistrithe amach as sócmhainní atá á dtógáil	-	65	323	(388)	-
Amhail 29 Márta 2023	559	3,182	11,863	152	15,756
Dímheas agus lagú					
Amhail 30 Márta 2022	-	2,886	7,383	-	10,269
Muirear dímheasa	-	110	497	-	607
Amhail 29 Márta 2023	-	2,996	7,880	-	10,876
Suim ghlanluacha					
Amhail an 29 Márta 2023	559	186	3,983	152	4,880
Amhail an 30 Márta 2022	559	231	4,153	441	5,384

Nótaí atá mar chuid de Ráitis Airgeadais na Cuideachta don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

31.(d) Sócmhainní doláimhsithe

	Sócmhainní atá á dtógáil €'000	Bogearraí €'000	Iomlán €'000
2024			
Costas			
Ag tús na bliana	-	31,342	31,342
Breisiúcháin	18	49	67
Ag deireadh na bliana	18	31,391	31,409
Amúchadh agus bearnú			
Ag tús na bliana	-	30,870	30,870
Muirear i gcomhair na bliana	-	219	219
Ag deireadh na bliana	-	31,089	31,089
Suimeanna glanluacha			
Amhail 27 Márta 2024	18	302	320
Amhail 29 Márta 2023	-	472	472
	Sócmhainní atá á dtógáil €'000	Bogearraí €'000	Iomlán €'000
2023			
Costas			
Ag tús na bliana	2	31,338	31,340
Breisiúcháin	-	2	2
Aistrithe amach as sócmhainní atá á dtógáil	(2)	2	-
Ag deireadh na bliana	-	31,342	31,342
Amúchadh agus bearnú			
Ag tús na bliana	-	30,552	30,552
Muirear i gcomhair na bliana	-	318	318
Ag deireadh na bliana	-	30,870	30,870
Suimeanna glanluacha			
Amhail 29 Márta 2023	-	472	472
Amhail 30 Márta 2022	2	786	788

Nótaí atá mar chuid de Ráitis Airgeadais na Cuideachta don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

31.(e) Suimeanna infhála trádála agus eile

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Suimeanna infhaighte trádála	-	26
Réamhíocaíochtaí	673	595
Suimeanna dlite ag cuideachtaí grúpa	64,931	27,051
Infháltais eile	110	756
Cáin bhreisluacha	339	199
Cáin Chorparáide	-	(19)
Iomlán	66,053	28,608

31.(f) Suimeanna iníochta trádála agus eile

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Infháltais trádála	2,483	1,943
Fabhruithe	7,402	7,339
Suimeanna iníochta eile	1,927	1,964
Suimeanna dlite chuig cuideachtaí grúpa	40,197	39,877
Creidiúnaithe i ndáil le cáin agus leas sóisialach	1,843	2,181
Iomlán	53,852	53,304
Cuimsítear le creidiúnaithe i ndáil le cáin agus leas sóisialach:		
Cáin ioncaim bainte faoi ÍMAT	895	1,007
Árachas Sóisialach Pá-Choibhneata	948	1,174
Iomlán	1,843	2,181

31.(g) Cáin iarchurtha

	27 Márta 2024 €'000	29 Márta 2023 €'000
Dlíteanas cánach iarchurtha ag tús na bliana airgeadais	4,599	2,966
Aitheanta i mbrabús nó i gcaillteanas	142	196
Aitheanta in ioncam cuimsitheach eile	213	1,437
Dlíteanas cánach iarchurtha ag deireadh na bliana airgeadais	4,954	4,599

Nótaí atá mar chuid de Ráitis Airgeadais na Cuideachta don bhliain dar chríoch an 27 Márta 2024 ar lean

31.(h) Soláthairtí

	Athchóiriú na timpeallachta €'000	Atheagrú agus iomarcaíocht €'000	Árachas €'000	Iomlán €'000
2024				
Ag tús na bliana	2,363	3,840	8,404	14,607
Soláthairtí a rinneadh i gcaitheamh na bliana	-	-	1,150	1,150
Soláthairtí a úsáideadh i gcaitheamh na bliana	-	(630)	(1,497)	(2,127)
Soláthairtí a scaoileadh i gcaitheamh na bliana	-	-	(1,000)	(1,000)
Ag deireadh na bliana	2,363	3,210	7,057	12,630
Méideanna dlite mar seo a leanas:				
Reatha	2,115	2,015	2,348	6,478
Neamhreatha	248	1,195	4,709	6,152
Iomlán	2,363	3,210	7,057	12,630

	Athchóiriú na timpeallachta €'000	Atheagrú agus iomarcaíocht €'000	Árachas €'000	Iomlán €'000
2023				
Ag tús na bliana	2,115	4,169	8,239	14,523
Soláthairtí a rinneadh i gcaitheamh na bliana	248	-	1,452	1,700
Soláthairtí a úsáideadh i gcaitheamh na bliana	-	(329)	(711)	(1,040)
Soláthairtí a scaoileadh i gcaitheamh na bliana	-	-	(576)	(576)
Ag deireadh na bliana	2,363	3,840	8,404	14,607
Méideanna dlite mar seo a leanas:				
Reatha	2,115	2,645	1,142	5,902
Neamhreatha	248	1,195	7,262	8,705
Iomlán	2,363	3,840	8,404	14,607

Le haghaidh tuilleadh sonraí a bhaineann leis an soláthar thuas, féach Nóta 19 i ráitis airgeadais an Ghrúpa.

31.(i) Dílteanas ciste pinsin

Tá dhá scéim pinsin a gcoinnítear cuntas orthu i gclár comhardaithe Bhord na Móna cpt (RWESS agus GESS). Ina theannta sin, aithnítear an scéim neamhchistithe ar an gclár comhardaithe freisin. Tá an tríú scéim pinsin (scéim pinsin BnM Fuels) aitheanta ar chlár comhardaithe Bord na Móna Fuels Limited. Tá faisnéis curtha ar fáil faoi na scéimeanna pinsin sin i gcomhréir le nóta 26 a ghabhann leis na ráitis airgeadais chomhdhlúite. Níl aon difríochtaí ábhartha idir an fhaisnéis a thugtar sna nótaí comhdhlúite agus faisnéis na cuideachta.

31.(j) Faomhadh na ráiteas airgeadais

D'fhaomh na stiúrthóirí na ráitis airgeadais ar an 19 Meitheamh 2024.

Bord na Móna,
An Phríomhshráid, Droichead Nua,
Co. Chill Dara, W12 XR59

T. (045) 439000

R. info@bnm.ie

U. www.bnm.ie